

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

د افغانستان اسلامی جمهوری دولت
د کرهنی، اوپولگولو او مالداری وزارت

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock

معینیت زراعت و مالداری

ریاست عمومی ترویج و انکشاف زراعت

ریاست توسعه باغداری

استراتئژی ملی باغداری

(National Horticulture Strategy)

دلو 1397

فهرست مطالب

ب.....	پیشگفتار.....
د.....	لست مخففات و اختصارات.....
1.....	خلاصه اجرآت.....
4.....	مقدمه.....
4.....	1. پسماندر سکتور باگداری در جهان.....
5.....	2: پسماندر سکتور باگداری در افغانستان.....
10.....	3.1. تحلیل و بررسی وضعیت.....
17.....	2. تحلیل صوات (SWOT).....
25.....	3. دیدگاه کلی و اهداف.....
27.....	4. مقاصد ستراتیژیک.....
49.....	5. چوکات اداری.....
49.....	5.1. وظایف و مسئولیت ها.....
50.....	5.2. میکانیزم های هماهنگی.....
50.....	3.5. مسایل عبوری (Cross-cutting issues).....
50.....	6. میکانیزم تطبیق و پلان عملیاتی.....
72.....	7. نظارت، بررسی و ارزیابی.....
74.....	9. خطرات و فرضیات.....
74.....	منابع.....

پیشگفتار

این استراتیژی بر مبنای پالیسی ملی باغداری تدوین گردیده که هدف آن اجرای واقعی دیدگاه وزارت زراعت، آبیاری و مالداری جهت ایجاد سکتور باغداری پایدار، پر منفعت و تجارتی با خاطر رشد اقتصاد، اشتغالزایی و معیشت بهتر در افغانستان می باشد.

در تهیه و آماده ساختن ستراتیژی ملی باغداری نهاد های متعدد که منتج به تکمیل این سند مهم گردیده است مانند متخصصین باغداری وزارت زراعت، تولید کننده گان، پروسس کننده گان، تجار، صادر کننده گان، اتحادیه ها باغداری، وزارت تجارت و صنایع، اتاق های تجارت و صنایع افغانستان، اداره حمایه سرمایه گذاری افغانستان، اداره ملی ستندرهای افغان، سازمانهای غیر انتفاعی دولتی بین المللی، موسسات غیر انتفاعی دولتی ملی، پوهنتون ها و ادارات کمک کننده سهم فعال داشته، ابراز اطمینان می نمایم.

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری از همه ادارات، سازمانهای غیر انتفاعی دولتی بین المللی، موسسات غیر انتفاعی دولتی ملی، موسسات کمک کننده و سکتور خصوصی که در عرصه سکتور باغداری فعالیت می نماید، توقع می نماید تا پلان های کاری خویش را مطابق به ستراتیژی ملی باغداری عیار ساخته و در جهت رشد باغداری پایدار و پر منفعت مصدر خدمت به کشور گردد.

ما متعقد هستیم که استراتیژی ملی باغداری یک قدم بنیادی برای انکشاف صنعت سکتور باغداری در افغانستان بوده و به همین منظور حمایه سکتور باغداری یکی از اولویت های مهمی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری می باشد.

انجینیر نصیر احمد درانی
وزیر زراعت، آبیاری و مالداری
کابل - افغانستان

لست مخففات و اختصارات

اداره انکشاف صادرات کشمکش، میوه جات و سبزیجات افغان	ARFVPA
اتاق تجارت و صنایع افغانستان	ACCI
بانک انکشاف آسیانی	ADB
نماینده گی انکشافی فرانسه	AFD
پارک زراعت صنعتی	AIP
اداره حمایه سرمایه گذاری افغانستان	AISA
موسسه ملی انکشاف بغدادی افغانستان	ANHDO
موسسه ملی قوریه داران افغانستان	ANNGO
اداره ملی ستنددهای افغان	ANSA
انستیتو تحقیقات زراعتی افغانستان	ARIA
سیستم اداره معلومات احصائی زراعتی	ASMIS
تسهیلات انکشاف جامع زراعت و دهات	CARD-F
پروگرام بازاریابی هارتیکلچر و زراعت تجاری	CHAMP
اداره مرکزی احصائیه	CSO
ریاست زراعت، آبیاری و مالداری	DAIL
ریاست توسعه و ترویج	DoE
دفتر انکشاف بین المللی	DFID
ریاست توسعه بغدادی	DoH
ریاست خاکشناسی	DoS
دی اوکسی رایبو نوکلینک اسید	DNA
افزایش زنجیر ارزش زراعت معیشت پایدار	EAVS
جامعه اروپائی	EU
سازمان خوارکه وزرایت ملل متحد	FAO
مکتب مزرعه دهقان	FFS
مراکز منابع معلوماتی دهقان	FLRC
عملیات خوب زراعتی	GAP
تولیدات داخلی مجموعی	GDP
هکتار	Ha
تحلیل خطر نقاط کنترول جدی	HACCP
ستراتئری ملی بغدادی	HNS
مراکز علمی زراعت جامع (مختلف)	IASC
سازمانهای غیر انتفاعی دولتی بین المللی	INGO
تنظيم تلقیقی آفات	IPM
تصدی تخم های اصلاح شده	ISE
سازمان ستندرد بین المللی	ISO
اداره همکاری بین المللی چاپان	JICA
وزارت زراعت، آبیاری و مالداری	MAIL
بازرسی و ارزیابی	M&E

وزارت تعلیم و تربیه	MoE
وزارت تحقیقات عالی	MoHE
وزارت صنایع و تجارت	MoIC
سیستم اداره معلومات	MIS
وزارت مالیه	MoF
متريک تن	MT
كلكسيون ملي	NC
سازمان غير اتفاقی دولتی	NGO
پروژه ملي باعثاري و مالداري	NHLP
زراعت، آبیاری و مالداری ولايتی	PAIL
لابرانوار بایوتکنالوچی نباتی	PBTL
مرکز انکشاف باعثاري	PHDC
پروژه انکشاف باعثاري	PHDP
مشارکت عامه - خصوصی	PPP
پروگرام انکشاف زراعت منطقوی	RADP
برنامه احیای زراعت و بازاریابی	RAMP
تصدی های کوچک و متوسط	SME
ریاست تصدیق دهی تخم های بذری	SPCD
بریتانیا	UK
اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده	USAID
بانک جهانی	WB
سازمان تجارت جهانی	WTO

خلاصه اجراءات

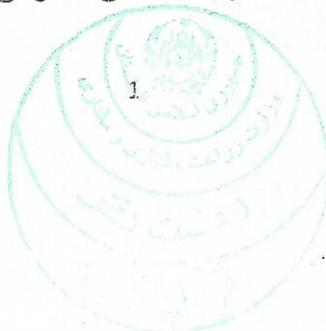
محصولات باگداری همیشه جز مهم سکتور زراعت افغانستان میباشد . بخش سبزیجات محصولات باگداری مشتمل بر کچالو، پیاز، بادنجان رومی، تربوز، خربوزه و بادنجان سیاه بوده و این سبزیجات مهمترین سبزیجات در افغانستان میباشند. بخش میوه جات و مغزباب عمدها شامل انگور، زردالو، سیب، بادام، پسته ، انار، گیلاس ، چارمغز ، ستروس، زیتون و توت میباشند . این یازده محصول اضافه تر از 95 فیصد ساحه باگات و تاکستان ها را احتوا مینماید . علاوه بر آن، کشت ستروس نسبت تقاضا زیاد، وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، یک فارم جدید تحقیقاتی را که در حدود 49 جریب زمین می باشد در ولایت ننگرهار احداث نموده است. هدف از ایجاد این فارم تحقیقاتی جدید، تحقیق روی میوه های گوناگون در سطح کشور بخصوص ستروس میباشد تا مواردی چون آفات و امراض، شمربخشی، بهبود حاصله هی و کیفیت حاصلات باگهای میوه را مورد موشکافی قرار دهد. یافته های علمی و تحقیقاتی این فارم، باعث بهبود کیفیت، افزایش حاصلات و در نهایت کاهش واردات میوه و افزایش درآمد باگداران خواهد شد. این فارم توسط پروژه عوامل تولید زراعتی یا "AAIP" به هزینه 16 میلیون افغانی از بودجه اندکشافی وزارت زراعت ساخته شده است. موجودیت بهترین کلکسیون و رایتی ها در فارم جدید در ولایات شرقی به سرعت رو به توسعه است. در سال 1982 میوه های خشک افغانی (عمدها بادام و زردالو) 60 فیصد مارکیت جهانی را تشکیل میداد، اما در سال 1990 به 16 فیصد تقلیل یافت و در حال حاضر در مقایسه با گذشته بسیار پائین است .

امروز مقدار زیاد سبزیجات و میوه جات که در افغانستان کشت و تولید شده میتواند، تجاران از کشور های همسایه وارد افغانستان مینماید و به این ترتیب اسعار ارزشمند خارجی را از دست داده ، تولیدات داخلی را تهدید و قیمت مواد غذایی داخلی را بالا می برد.

در سال های آخر، کوشش ها برای احیا باگداری با همکاری و حمایه موسسات کمک کننده ادامه دارد. ساحه کشت سبزیجات و میوه جات هر دو در طی دهه آخر افزایش قابل ملاحظه یافته است . در سال 2011، ساحه کشت سبزیجات و میوه جات بالترتیب 108,000 هکتار و 119,000 هکتار تخمین گردیده است (MAIL, 2011). مطابق به اطلس پوشش زمین سازمان خوراکه و زراعت ملل متحد در سال 2016 میلادی، ساحه کشت درختان مثمر و تاکستان ها بالترتیب 82,450 و 117,642 هکتار تخمین گردیده است (اطلس پوشش زمین، سازمان خوراکه وزراعت ملل متحد ، 2016).

به اساس معلومات ریاست احصایه زراعتی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در سال 2018 میلادی ساحه کشت درختان مثمر و تاکستان ها بالترتیب 87,517 هکتار و 122,315.4 هکتار می باشد.

بر اساس سروی بانک جهانی، مرور سکتور زراعت که در سال 2014 در باره سکتور باگداری انجام داده، محصولات باگداری (سبزیجات و میوه جات) در حدود 360,000 هکتار ساحه که 14 فیصد زمین های آبی را تشکیل میدهد، احتوا نموده و اضافه تر از 2 میلیون نفر را مصروف کار نموده است . سهم سکتور باگداری در تولیدات داخلی مجموعی ملی 4.1 میلیارد دالر امریکائی که معادل 34 فیصد تولیدات داخلی مجموعی زراعتی و 6.7 فیصد تولیدات داخلی مجموعی

ملی است را تشکیل میدهد . سکتور فرعی با غداری در دهه گذشته 5.5 فیصد رشد نموده و در صورت سرمایه گذاری در ساحه پروسس محصولات زراعی دارای ظرفیت توسعه بیشتر که منتج به بلند بردن عاید فارم، به وجود آوردن فرصت های کاری، وظایف و بهبود مصوّنیت غذائی در جوامع دهاتی و شهری میگردد، را دارا میباشد . بین سال های 2006 و 2015 ، تجارت در افغانستان تا اندازه جایگاه خویش را به دست آورده و افغانستان هفتمین صادر کننده کشمش (150 میلیون دالر امریکائی) و یازدهمین صادر کننده بادام (10 میلیون دالر امریکائی) در جهان گردیده است . میوه جات و مغزیاب 35 فیصد صادرات مجموعی افغانستان را تشکیل میدهد .

حبابیت تولیدات با غداری میتواند از طریق فراهم ساختن فرصت ها برای زنان و مردان در به وجود آوردن اقتصاد کمتر آسیب پذیر و بیشتر متنوع کمک نماید . فرصت های مستقیم کاری از طریق فعالیت های مانند کشت، کنترول گیاه های هرزه، شاخه بری، آبیاری، استعمال کود، کنترول تنظیم تلفیقی آفات، جمع آوری حاصلات، سورت، درجه بندی، بسته بندی و پروسس فراهم شوند . تولیدات با غداری در اطراف شهر و همراه با آن سهولت های بازاریابی و پروسس میتواند عواید و فرصت های کاریابی را در بین مردم فقیر و محروم ساحتات شهری حمایه و تقویت نماید . محصولات زراعی نقش مهم را در بازسازی، حفظ و مراقبت و حفاظت شبکه حساس اکوسیستم های کوه ها و در تاسیس سیستم های پایدار زراعت بازی کند .

توسعه با غداری با موانع مهم در سرتاسر زنجیره ارزش روپرور میباشد . امروز، نتایج جنگ های چند دهه مشتمل بر تخریب باغات، تاکستان ها، فارم ها، عصری نه شدن با غداری و کمبود سرمایه گزاری تقریباً باعث عدم دسترسی به مارکیت های بین المللی گردیده است . در سکتور زراعت و صادرات هیچ سیستم مناسب تنظیم کننده وجود ندارد . علاوه بر آن، افغانستان معلومات احصائیوی مطمئن در باره سکتور با غداری از قبیل تعداد قوریه ها، ورایتی های موجود، حاصل، ساحه تولید، تهدید آفات و امراض، و معلومات جدید در باره مارکیت داخلی و خارجی وجود ندارد . انکشاف با غداری شدیداً توسط عدم موجودیت تسهیلات زیر بنایی مناسب برای ذخیره، پروسس، انتقال و سهولت های بازاریابی بطي گردیده است . همچنان عدم پایداری محصولات، ستandard کیفیت و تصدیق نامه (Certification) توسعه با غداری را به چالش های جدید بازاریابی مواجه ساخته است .

علاوه بر آن، دسترسی به مواد ضروری از قبیل کودها، آفتکشهاي با كيفيت، سامان آلات، ماشينري و بخصوص دسترسی به كريedit (قرضه ها) برای تعداد زياد توليد کننده گان مشکل میباشد . و در نتيجه آن از روش های عنعنوی و تكنالوجی نه چندان عصری جهت تولید به طور وسیع استفاده میشود .

از طرف ديگر، سکتور با غداری در افغانستان، بخصوص انار، پسته، انگور، بادام، زردالو، سيب، گيلاس، تربوز، خربوزه، كچالو، پياز و بادنجان رومي داراي فرصت های بسيار اميد بخش برای انکشاف دارند . در صورت اداره و تنجمدن مناسب، عايد میوه جات و مغز باب برای دهاقین میتواند به آسانی از عايد کشت غير قانونی بيشتر باشد . به طور مثال، از جمله محصولات قبلًا تعین شده، انگور محصول بسيار رقابتی افغانستان به نظر ميرسد . در سال 2014 انگور تازه به ارزش 49.02 میلیون دالر امریکائی و کشمش به ارزش 65.82 میلیون دالر به خارج صادر گردیده است . کشمش محصول است که افغانستان زيادترین (3.8 فیصد) سهم را در صادرات جهانی دارا میباشد . سهم انگور تازه افغانستان در

مارکیت جهانی 0.59 فیصد، سهم مغز بadam 0.40 فیصد (ارزش صادرات 18.2 میلیون دالر)، پسته 0.6% (ارزش صادرات 15 میلیون دالر)، پیاز 0.45 فیصد (به ارزش 11.96 میلیون دالر) و زردالو 1.3 فیصد (به ارزش صادرات 6.45 میلیون دالر) میباشد.

برخلاف حمایت و کمک های زیاد و سخاوتمندانه جامعه بین المللی برای افغانستان، به طور خاص برای سکتور باگداری، هنوز ضرورت به قدم های متین و محکم جهت بهبود بیشتر و متکی بخود در مارکیت داخلی و احراز مقام قبلی محصولات باگداری افغانستان در مارکیت های بین المللی دیده نمیشود.

این استراتئیژی بیشتر بالای اینکه چطور محصولات ابتدائی فارم را افزایش و انکشاف دهیم و چطور میتوانیم ضایعات بعد از برداشت حاصل را کاهش دهیم، مرکز میباشد. علاوه بر آن، چالش های کلیدی و همه سکتور باگداری را تشخیص و شناسائی نموده تا راه های حل مطمین و فراگیری اتخاذ گردد.

دیدگاه: سکتور باگداری پایدار، پر منفعت و تجاری جهت رشد اقتصاد، اشتغال زایی و معیشت بهتر

هدف عمومی استراتئیژی ملی باگداری عبارت از انکشاف عمودی وافقی محصولات باگداری بر اساس تحقیق، بهبود سطح حاصلدهی، معیار سازی، زیربنا های مهم و انکشاف بازار در نهایت ماموریت استراتئیژی این است که افغانستان دوباره موقف خود را به عنوان تامین کننده عده بین المللی محصولات باگداری با کیفیت بالا به دست آورد.

هدف طویل المدت باگداری عبارت از از دیاد عاید، اشتغال زائی، فرصت های سرمایه گذاری، بهبود توازن تجارت و ارزش افزایی محصولات باگداری می باشد.

هدف عده میان مدت عبارت از به وجود آوردن هویت قوی ملی سکتور باگداری مبنی بر رقابت، کیفیت و ظهر قوی در سطح مارکیت های ملی، منطقی و بین المللی است. این هدف از ایجاد سهولت برای سهم فعل جوانب ذیدخل و ذینفع، هماهنگ ساختن سهم آنها در انکشاف سکتور باگداری و به وجود آوردن محیط آموزنده مبنی بر نظارت و ارزیابی مشارکتی پیشرفت، به دست آمده میتواند. گسترش و معیاری کردن تجارت محصولات با کیفیت بالا به اروپا و دیگر بازار های بین المللی خوب و دسترسی به شبکه مارکیت مناسب تجارتی.

اهداف کوتاه مدت سکتور باگداری قرار ذیل اند:

- انکشاف آبیاری به سطح مزرعه (فارم).
- سروی مختص باگداری و مطالعات عملی بودن.
- سیستم اداره معلومات باگداری.
- پروگرام های تعلیمی و ارتقا ظرفیت.
- اعمار دو مرکز عده تاسیسات تحقیقات باگداری.
- تولیدات اضافی محصولات باگداری باید در قدم اول از افزایش زمین های زراعتی فعلی بخصوص در جای که آبیاری وجود دارد به دست آید.
- انکشاف ستandard های ملی جهت کنترول کیفیت برای میوه جات و سبزیجات مطابق معیار های بین المللی.

- تجارت بیشتر با آسیای مرکزی (قزاقستان، تاجیکستان، روسیه، عراق و ایران).
- توسعه مسیرهای جایگزین به هند.
- حمایه زیرساخت‌های و توسعه بازار.

در سکتور بازاری ادارات و موسسات مختلف نیدخل میباشد، برای میکانیزم همکاری همه جانبی سهمگیری ادارات مختلف وزارت زراعت، آبیاری و مالداری وادارت خارج از وزارت ضروری میباشد. این استراتئی بالای اینکه چطور میتوانیم یک میکانیزم مناسب و مستحکم برای زنجیره ارزش محصولات بازاری داشته باشیم، هم روشنی می‌اندازد.

براساس معلومات موثق مربوطه در رابطه به احصائیه بازاری و تجارب ساحه این طور نتیجه اخذ میگردد که تطبیق پلان که در برگیرنده حفاظت، حفظ و مراقبت و استفاده از ورایتی های میوه جات کلکسیون ملی، جین بانک های سبزیجات، پروگرام های تحقیقاتی در باره میوه جات و سبزیجات، تخم های سبزیجات دورگه، حمایه غرس 25,000 هکتار باغ های تجاری، 1,500 هکتار باغ های متراکم و متوسط 15,000 هکتار تاکستان های جدید و ایجاد سیستم های تاکستان های کهنه، 10,000 هکتار باغ های پسته، تاسیس 5,000 بازاری للمی (پسته، بادام، زیتون و خرما) تاسیس 2,000 هکتار باغ های ستروس، 500 تولید کننده کشمکش عضوی، 10,000 فامیل زنبور عسل جهت گرده افسانی و تولید عسل، 200 قوریه نباتات زینتی با ظرفیت 2 میلیون نهال، 50,000 پروگرام بازاری خانگی، 50,000 وسایل پروسس میوه جات و سبزیجات برای خانم ها، 50 مرکز کلان پروسس، 5 ذخیره خانه کلان و کوچک برای میوه جات، 2,000 کشمکش خانه، 2,000 گلخانه عصری، 8 ذخیره خانه کلان برای کچالو، 10 فابریکه بسته بندی، 7 ذخیره خانه کلان برای پیاز، 5 فابریکه پروسس پسته، 5 فابریکه پروسس کچالو، 5 فابریکه پروسس بادام، 8 زیربنا مارکیت عمدۀ فروشی، 9 زیربنا مارکیت دهاقین، 6 دفتر تجارت در مارکیت های بین المللی، 5 سایه خانه در سرحدات، 1,000 لاری یخچالدار، 100 تصدی خورد و متوسط، 50 فابریکه پروسس محصولات زراعتی، احیا 25 فابریکه کهنه، 100 کوپراتیف یا انجمن های بازاری، 50 اتحادیه های بازاریابی میوه جات و سبزیجات، 5 لابراتوار کنترول کیفیت، 5 لابراتوار خاکشناسی، 3 مرکز تحقیقات بازاری و 5 لابراتوار موادغذائی را برای فراهم ساختن فرصت های کاری به سطح ملی و ولسوالیها و سهم محصلان و محققین پوهنتون ها فراهم خواهد ساخت. بالاخره بودجه 380 میلیون دالری که برای هر بخش از قبیل تحقیقات اساسی و تطبیقی، مواد زرعی و تخم های بذری، تولید و حاصلدهی، تسهیلات بعد از برداشت حاصل، کار بار زراعتی (تجارت زراعتی)، ارزیابی مارکیت، انکشاف مارکیت، ستندرد و تصدیق نامه و چندین موضوع کلیدی مشخص که تخصیص گردیده، تخمين گردیده است (رایپور بانک جهانی در مرور سکتور زراعت، سال 2014).

مقدمه :

1.1 پسماند سکتور بازاری در جهان :

در سال 1992 درجهان فی نفر به 174 کیلو گرام میوه و سبزی دسترسی داشته که در سال 2013 این رقم به 236 کیلو گرام افزایش یافته است، همچنان مصرف سبزیجات در کشور های مختلف یکسان نبوده چنانچه مصرف سبزیجات فی نفر در سال در کشور چین در حدود 328 کیلو گرام، در جرمنی 92 کیلو گرام، در جاپان 100 کیلو گرام و در امریکا 116 کیلو گرام در سال 2013 و در افغانستان 38 کیلو گرام در سال 2009 گزارش داده شده است.

ارزش مجموعی تقاضای بازار های جهانی برای تولیدات باغداری در سال 2001 در حدود 69 میلیارد دالر و در سال 2008 به 153 میلیارد دالر افزایش یافته که 122% رشد را نشان میدهد، در جدول -1 تفصیل ارقام ارائه شده است.

جدول - 1: ارزش واردات محصولات به سطح جهانی و فیضی رشد

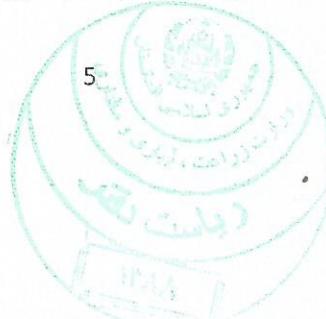
فیضی رشد سالانه واردات بین سال های 2001 الی 2008	ارزش واردات به سطح جهان در سال 2008 به دالر امریکانی	انواع محصولات باغداری
%15.5	79,470,032	میوه جات
%13.4	50,832,956	سبزیجات
%12.3	18,022,452	گل های زینتی
%20.8	5,032,627	مساله جات

منبع ارقام: Helgi library

1. 2 : پسمندر سکتور باغداری در افغانستان :

محصولات باغداری همیشه جز مهم سکتور زراعت افغانستان بوده است. به طور عنونی، بخش سبزیجات محصولات باغداری مشتمل بر کچالو، پیاز، بادنجان رومی، تربوز، خربوزه و بادنجان سیاه بوده و این سبزیجات بیشتر از 80 فیضد ساحه تحت کشت سبزیجات را تشکیل میدهد . بخش میوه جات عمدتاً شامل انگور، زردالو، سیب، بادام، پسته، آنار، گیلاس، چارمغز، ستروس، زیتون و نوت میباشند . این یازده محصول اضافه تر از 95 فیضد ساحه باغات و تاکستان ها را احتوا مینماید . علاوه بر آن، کشت ستروس نسبت تقاضا زیاد، صادرات رو به افزایش که توسط موجودیت بهترین کلکسیون و رایتی ها در فارم جدید حمایه میشود، در ولایات شرقی به سرعت در حال توسعه می باشد (مرکز انکشاف باغداری، جلال آباد)، همچنان توسعه ترویج توت زمینی آغاز گردیده و علاقمندی زیاد برای ترویج آن پیدا شده، با خاطریکه میوه آن از سایر میوه جات و قدر رفع حاصل میگردد و بازار خوب دارند، ولی در بخش گل ها، نباتات زینتی و مساله جات تابحال توجه خاص صورت نگرفته است.

در سال 1982 میوه های خشک افغانی (عدمتأ بادام و زردالو) 60 فیضد مارکیت جهانی را تشکیل میداد، اما در سال 1990 به 16 فیضد تقلیل یافت و در حال حاضر در مقایسه با گذشته بسیار پائین است . پسته که محصول مهم درختی است، برخلاف سیستم های باغداری، به طور عنونی در سیستم های اگرو-فارستیری (Agro-forestry) نموکرده و حاصل برداری میشود ، در این اواخر کشت پسته بشکل باگی ترویج یافته که در نتیجه حاصل زیاد و با کیفیت تولید می گردد. قابل ذکر است که جلغوزه نیز از جمله مغزبایب مهم بوده و بشکل جنگل ساحه قابل ملاحظه تحت پوشش آن قرارداده، هر دو محصول منبع مهمی عایداتی بوده و در اقتصاد کشور رول مهم دارد. در اواخر دهه 1970، محصولات باغداری در حدود 6 فیضد ساحه قابل کشت و 12 فیضد زمین های زراعتی آبی را تشکیل میداد (FAO survey, 1997). هنوز هم آنها در حدود 40 فیضد عایدات صادراتی مملکت را تشکیل میدهد . طبق سروی سال 1997 سازمان خواراکه و زراعت ملل

متحد ، در اوخر دهه 1970 ساحه کشت سبزیجات و باغات بالترتیب 92,000 و 140,000 هکتار زمین بود . ساحه تحت کشت باغات در سال 1970 به 70,000 هکتار پائین آمده، در حال که ساحه تحت کشت سبزیجات تغیر نکرده است (سروی (FAO، 1997).

در سال 1982 میوه های خشک افغانستان (عدنتا کشمکش ، بادام و زردالو) 60 فیصد مارکیت جهانی را تشکیل میداد، اما در سال 1990 به 16 فیصد تقلیل یافت و در حال حاضر در مقایسه با گذشته بسیار پائین است، حال آنکه این محصولات هنوز هم منبع مهم اسعار خارجی میباشند . تمرکز و تاکید زیاد بالای مارکیت های صادراتی خارجی و فراموش کردن مارکیت های در حال رشد داخلی باعث به وجود آمدن صنعت باغداری غیر متوازن و غیر مکفی گردید، بخصوص مارکیت داخلي در ساحت دور از مراکز مارکیتها یا در جاهای که برای تولید میوه جات و مغزباب غیر مناسب میباشند . علاوهآ، وضعیت سیزده سال گذشته به کلی تغیر نموده و ستندرد های بین المللی بسیار زیاد متفاوت از وضعیت فعلی افغانستان میباشد .

در حال حاضر افغانستان مقدار زیاد سبزیجات و میوه جات را که در افغانستان تولید شده میتواند، از کشور های همسایه وارد نماید و به این ترتیب اسعار ارزشمند خارجی را از دست میدهد، تولیدات داخلی را تهدید و قیمت مواد غذایی داخلی را بالا می برد . علاوه بر آن، سیستم های حفاظت و اداره ذخایر جین بومی و عصری در چریان جنگ های چندین دهه تخریب و از بین برده شده ، بناءً این استراتیژی بالای توقف تخریب جنتیکی و حفظ و مراقبت تنوع جنتیکی و خالص نگهداشتن انواع اهلی شده ، وحشی و سپیشیز های قریب آنها برای افغان ها و سایر جهانیان از اهمیت درجه یک برخوردار میباشد، تمرکز می نمایند . در حال حاضر شش کلکسیون ملی میوه جات و مغزباب افغانستان به حمایه جامعه اروپا در شش زون زراعتی تاسیس و غنی گردیده است.

در سال های آخیر، کوشش ها برای احیا باغداری با همکاری و حمایه موسسات کمک کننده ادامه دارد . ساحه کشت سبزیجات و میوه جات هردو افزایش یافته است . در سال 2011 ، ساحه کشت سبزیجات و میوه جات بالترتیب 108,000 هکتار و 119,000 هکتار تخمین گردیده است (MAIL, 2011) مطابق به اطلس پوشش زمین سازمان خوراکه وزارت مل متحد در سال 2016 میلادی، ساحه کشت درختان مثمر و تاکستان ها بالترتیب 117,642 و 82,450 هکتار تخمین گردیده است . به اساس معلومات ریاست احصایه زراعتی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در سال 2018 میلادی ساحه کشت درختان مثمر و تاکستان ها بالترتیب 87517 هکتار و 44.122,315 هکتار می باشد.

گرچه ساحه تحت پوشش باغداری در سال 1387 در حدود 0.35 فیصد و در سال 1395 در حدود 0.79 فیصد کل مساحت جغرافیائی کشور را تشکیل داده، ولی در مقایسه با ظرفیت بزرگ تولیدی و اقتصادی که دارد، بسیار کم می باشد. بناءً ضروری دانسته میشود تا دهاقین، تجار، دولت و مصرف کننده گان در مورد اهمیت اقتصادی و ظرفیت تولیدی این سکتور اگاهی داده شود تا این سکتور را به حیث منبع مهم ایجاد شغل، بدست آوردن عواید و اسعار از طریق صادرات و تعویض واردات و بهبود بخشیدن صحت خویش بدانند و در الوبت قرار دهند و سرمایه گذاری بیشتر را برای توسعه ساحه تحت پوشش باغداری اختصاص دهند.

براساس راپور بانک جهانی که در سال 2014 درباره سکتور باگداری انجام داد ، محصولات باگداری (سیزیجات و میوه جات) در حدود 360,000 هکتار ساحه که 14 فیصد زمین های آبی را تشکیل میدهد، احتوا نموده و اضافه تر از 2 میلیون نفر را مصروف کار نموده است . سهم سکتور باگداری در تولیدات داخلی مجموعی ملی 1.4 میلیارد دلار امریکانی که معادل 34 فیصد تولیدات داخلی مجموعی زراعتی و 6.7 فیصد تولیدات داخلی مجموعی ملی میشود، را تشکیل میدهد .

سکتور باگداری در دهه گذشته سالانه 5.5 فیصد رشد نموده و در صورت سرمایه گزاری در ساحه پروسس محصولات زراعتی دارای ظرفیت توسعه بیشتر که منتج به بلند بردن عاید فارم، به وجود آوردن فرصت های کاری وظایف و بهبود مسئولیت غذائی را در جوامع دهاتی و شهری را دارا میباشد .

بین سال های 2006 و 2015 تجارت در افغانستان نقش گذشته خویش را تا اندازه به دست آورده و افغانستان هفتمنی صادر کننده کشمش (150 میلیون دلار امریکایی) و یازدهمین صادر کننده بادام (110 میلیون دلار امریکائی)¹ در جهان گردیده است . میوه جات و مغزباب 35 فیصد صادرات مجموعی افغانستان را تشکیل میدهد .

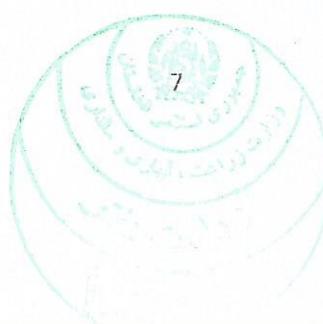
سکتور باگداری هنوز هم ظرفیت بیشتر برای اکشاف و توسعه و عاید زیاد برای فامیل های دهات را دارا میباشد . تولیدات میوه جات افغانی از سالها جنگ در حال احیا شدن است و با پروگرام های جدید تولیدی مانند پروژه ملی باگداری و مالداری (NHLP) ، تسهیلات اکشاف جامع زراعت و دهات (CARD-F) ، افزایش زنجیر ارزش زراعت معیشت پایدار (EVAS) ، موسسه ملی اکشاف باگداری افغانستان (ANHDO) ، سازمان ملی قوریه داران افغانستان (ANNGO) ، پروگرام بازاریابی باگداری و زراعت تجاری (CHAMP) ، پروگرام اکشاف زراعت منطقی (RADP) و غیره به طور سریع در حال توسعه و بهبود میباشد .

در تمام بخش های باگداری یک رشد قابل ملاحظه بین سال های 2008 الی 2016 به میان آمده که تفصیل ارقام را در جدول - 2 مشاهده کرده میتوانید .

جدول - 2: مقایسه رشد باگداری در سال های 2008 الی 2017

فیصدی اوسط رشد سالانه	ساحه تحت پوشش محصولات باگداری به هکتار در سال 17-2016	ساحه تحت پوشش محصولات باگداری به هکتار در سال 09-2008	بخش های باگداری
% 7.72	98,930	58,400	میوه جات درختی
% 4.8	82,450	57,600	تاكستان ها
% 21.15	15,4630	45,001	میوه جات بتنه نئی (تربوز و خربزه)
% 12.75	145,980	67,999	سیزیجات نازه
% 12.28	481,990	229,000	مجموع

منبع ارقام: اداره احصائیه مرکزی افغانستان

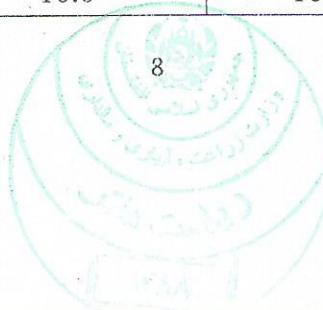

در جدول فوق به نظر میرسد که ساحت کشت محصولات باغداری با مداخلات پژوهه های مختلف انکشافی و علاقه مندی بیشتر دهالین طی 9 سال آخیر (از سال 2008 الی 2016) به طور اوسط سالانه در حدود 12% رشد نموده ولی سبزیجات مانند تربوز و خربوزه با وجود آنکه مداخلات پژوهی کمتر بوده در حدود 21% رشد نموده است و چنین تصور میگردد که موجودیت تقاضای بلند بازار باعث این رشد گردیده است.

به اساس اطلاس زراعتی سال 2016 در حدود 80% ساحه تحت پوشش میوه جات و تاکستان ها در 14 ولايت کشور قرار دارد که تولیدات خویش را به بازار های عمده افغانی و یا کشور های همسایه عرضه مینمایند و تولیدات سایر ولايات در محل به مصرف میرسد ولی در یک تعداد محدود ولايات و ولسوالی ها کشت میوه جات و تاکستان ها ترویج نشده که میوه جات را از سایر ولايات وارد مینمایند. ساحه کشت، تولید و حاصل محصولات باغداری در سال 2016 الی 2018 در جدول ذیل نشان داده شده است.

جدول-3: ساحه کشت، تولید و حاصل محصولات باغداری در سال 2016 الی 2018 (سالنامه احصائیوی افغانستان (2017

محصولات مجموعی (متریک تن)		اوست حاصل (متریک تن فی هکتار)	ساحه کشت (هکتار)	محصولات
خشک	تازه			
14,505	923,829.24	10.5	87,517	انگور
		1.652	20,053	بادام
7,145		موجود نیست	336,224	پسته جنگلی
		موجود نیست	5,500	پسته (اهلی)
131,816	164,805	1.575	4,814	چارمغز
	131,816	9.5	15,641	انار
170,442	170,442	8.9	18,510	زردالو
	7,240	10.0	28,382	سیب
31,163	7,240	2.7	2,667	گیلاس و الوبالو
	12,243	10.0	1,806	ناک
14,048	62,066	7.0	7,799	شققا
	31,163	7.0	4,294	الو
4,926		موجود نیست	705	املوک
	14,048	11.2	1,644	انجیر
13,882	4,926	8.0	2,747.44	سترووس
		-	2,200	زیتون
513,194	201,537	2.5	5,553	توت
	762,882	16	32,116	کچالو
702,221	201,537	11.3	17,721	پیاز
	702,221	11.9	64,181	تربوز
165,865	702,221	12.9	54,406	خربوزه
	165,865	10.0	16,314	بادنجان رومی

تولیدات فعلی افغانستان در محل به مصرف میرسند یا به مارکیتهای عمدہ افغانستان انتقال می یابند . قسمت کم محصولات به طور کثلوی در بسته بندی ضعیف ، درجه بندی نشده/سورت نشده به مارکیت های سرحدات مانند کویته و پیشاور صادر میشوند . بدون انکشاف مارکیت های جدید، تولیدات زیاد به عین مارکیت ها سرا زیرخواهد گردید . قیمت ها پائین خواهد آمد و دهاقین در نتیجه متضرر خواهد گردید. انکشاف مارکیت اصلی و ابتدائی و حمایه تولیدات توسط سازمان های غیر دولتی و وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و غیره باید توسعه یابند. دهاقین باید میوه جات باکیفیت که در صحنه بین المللی رقابت کرده بتوانند تولید نمایند و تجار افغان باید به طور برجسته عملیات خویش را عیار نمایند. این سکتور برای عاید فامیل های قریه جات اهمیت بزرگ دارد. علاوه بر آن، کلکسیون با ارزش جرمپلازم و رایتی های میوه جات افغانستان تاسیس و غنی گردیده که با حمایه جامعه اروپائی و تاسیس شبکه و سیع ترویج و حمایه دهاقین به کمک بانک جهانی در حال پیشرفت است .²

در حال که محصولات باغداری فقط قسمت کم از ساحه مجموعی زراعتی و ساحه زراعت آبی را تشکیل میدهد، آنها از نظر اقتصادی بسیار مهم میباشند و جهت توسعه و متنوع ساختن اساس تغذیوی مردم تهداب بسیار مهم را فراهم میسازد . آنها منبع اولی عاید نقد در ساحت میباشند. به این ترتیب حمایه تولیدات باغداری میتواند از طریق فراهم ساختن فرصت ها برای زنان و مردان در به وجود آوردن اقتصاد کمتر آسیب پذیر و بیشتر متنوع کمک نماید . فرصت های مستقیم کاری از طریق فعالیت های مانند کشت، کنترول گیاه های هرزه، شاخه بری، آبیاری، استعمال کود، تنظیم تلافی آفات، جمع آوری حاصلات، سورت ، درجه بندی، بسته بندی و پروسس فراهم میشوند. تولیدات باغداری اطراف شهر ها و همراه با آن سهولت های مارکیتی و پروسس کردن میتواند عواید و فرصت های کاریابی را در بین مردم فقیر و محروم ساحت شهری حمایه و تقویت نماید . محصولات زراعتی نقش مهم را در بازسازی، حفظ و مراقبت و حفاظت شبکه حساس اکوسیستم های کوه ها و در تاسیس سیستم های پایدار زراعت بازی میکند. بطور عنوانی، افغان ها در بین درختان میوه دار سبزیجات را منحیث انترکرپ (intercrop) جهت افزایش موثریت ها کشت میکنند. علاوه برآن، درختان مثمر از قبیل پسته و بادام از قرن ها به این طرف جز از سیستم های تولیدی و حفاظتی اقتصاد زراعتی افغانستان که استعمال مناسب منابع محدود آب و زمین های حاشیه وی که زمینه را برای عاید و مسئونیت پایدار ، حتی در سال های خشکسالی شدید یا ضایعات محصولات فراهم میسازد، بوده است .

دستاوردهای بالقوه باغداری زیاد است. روند فعلی نشان می دهد که سکتور باغداری تا 400,000 هکتار افزایش خواهد یافت و در سال 2024 سهم سکتور باغداری در تولید نا خالص داخلی به اندازه 1.6 میلیارد دالر امریکائی خواهد رسید . بر علاوه برنامه های فعلی با سرمایه گذاری های مناسب و پالیسی های درست، رشد بیشتر امکان پذیر است. منطقی است انتظار داشته باشیم که توسط احیای سکتور باغداری هر سال 25,000 هکتار از دیاد خواهد یافت و در سال 2024 به اندازه 250,000 هکتار باغ های دیگر اضافه خواهد شد. با استفاده از خدمات خوب ترویجی، عملیات خوب زراعتی و منجمنت خوب باغداری حاصل تا 2 فیصد از دیاد خواهد یافت. یکجا با این تغییرات سهم سکتور باغداری در تولید ناخالص داخلی در

سال 2024 به اندازه 3.23 میلیارد دالر امریکائی از دید خواهد یافت. این انکشاف سکتور باگداری سبب ایجاد 361,828 روز کاری دائمی خواهد شدند (راپور بانک جهانی، ۲۰۱۴).

3.1. تحلیل و بررسی وضعیت

در دهه 1970 باگداری افغانستان رقیب موفق در مارکیت جهانی بود (به طور مثال، سهم افغانستان در مارکیت جهانی کشمش اضافه تر از 20 فیصد بود، 2005, MAIL). تاخته های تولید و بازاریابی محصولات باگداری در افغانستان برای چندین دهه تغیر نکرده؛ به این خاطره هیچ انتخاب برای افزایش وجود ندارد یا فرصت بدیل بسیار کم برای افزایش ارزش وجود دارد.

توسعه باگداری با موانع مهم در سرتاسر زنجیره ارزش روپررو میباشد. امروز، نتایج جنگ های چند دهه مشتمل بر تخریب باغات، تاکستان ها، فارم ها، عصری نه شدن باگداری و کمبود سرمایه گزاری تقریباً کاملاً باعث عدم دسترسی به مارکیت های بین المللی گردیده است. در سکتور زراعت و صادرات هیچ سیستم مناسب تنظیم کننده وجود ندارد. علاوه بر آن، افغانستان معلومات احصائی مطمئن در باره سکتور باگداری از قبیل تعداد قوریه ها، و رایتی های موجود، حاصل، ساحه تولید، تهدید آفات و امراض، و معلومات جدید در باره مارکیت داخلی و خارجی ندارد. بالاخره، معلومات کم در باره خاک های افغانستان موجود است. معلومات در باره خواص خاک، پلان های زراعت و استعمال کود (تفویه خاک) را زیاد کمک خواهند نمود. لابراتوار موجود وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در بادام باع على الرغم موجودیت سامان آلات بسیار خوب، به طور کامل فعل نیست.

انکشاف باگداری شدیداً توسط تسهیلات زیر بنایی مناسب برای ذخیره، پروسس، انتقال و سهولت های بازاریابی بطي گردیده است. همچنان عدم پایداری محصولات، ستندرد کیفیت و تصدیق نامه (Certification) توسعه باگداری را به چالش های جدید بازاریابی مواجه ساخته است. انکشاف باگداری با موانع شدید مانند عدم موجودیت زیربنا مناسب برای ذخیره، پروسس، انتقال و تسهیلات بازاریابی نیز روپررو میباشد.

در سطح باع، ظرفیت های تختنیکی و اداروی که مستقیماً ظرفیت عیار نمودن تولید مطابق تقاضا مارکیت را بهبود میسازد، اکثراً ضعیف میباشند. این محدودیت ها در حال که مملکت کوشش میکند دوباره داخل مارکیت های بین المللی شود، آشکار میباشند. طوریکه در فوق یادآوری گردید، معیار های بین المللی حفظ الصحه و پروسیجر های فیتو سنتیشن(Sanitary and Phto-sanitary) به طور عموم بسیار شدید اند و در تعداد زیاد مارکیت ها تطبیق قوانین را میطلبد، جای که 40 سال قبیل افغانستان موفق بود. علاوه بر آن، دسترسی به مواد ضروری از قبیل کودها، آفتکش های با کیفیت، سامان آلات و ماشینری وبخصوص دسترسی به کریدت (قرضه های) برای تعداد زیاد تولید کننده گان مشکل میباشد. در نتیجه آن از روش های عنعنوی و تکنالوژی پائین درامر تولید به طور وسیع استفاده میشود.

از طرف دیگر، سکتور باگداری افغانستان، بخصوص سکتور های فرعی (آنار، پسته، انگور، بادام، زردالو، سیب، گیلاس، تربوز و خربوزه، کچالو، پیاز و بادنجان رومی) دارای فرصت های بسیار امید بخش برای انکشاف میباشند. محصولات باگداری از جمله محصولات دارای ارزش بالا میباشند. در صورت اداره و منجمانت مناسب، عاید میوه جات و مغز باب برای دهاقین میتواند به آسانی از عاید کشت غیر قانونی بیشتر باشد. فرصت های امید بخش برای باگداری

افغانستان بر مبنای این حقیقت استوار است که افغانستان به طور عموم دارای اقلیم مناسب برای تولید میوه جات است، که این یگانه برتری بینظیر رقابتی مملکت می باشد . شرایط متنوع اقلیمی مملکت فرصت کشت انواع مختلف محصولات باغداری را در اوقات مختلف سال فراهم ساخته ؛ به این خاطر تولید محصولات باغداری در فصل های مختلف سال زمینه را برای صادرات به مملکت همسایه که در عین فصل تولید ندارد فراهم ساخته است . همچنان افغانستان دارای تعداد زیاد و رایتی های بینظیر میوه جات و مغز بات اند که در صورت اداره مناسب و مراعات نمودن معیار کیفیت میتواند موقف عالی در مارکیت های مناسب به دست آورند انگور تازه، کشمش، بادام، انار، پسته، زردالو تازه و خشک ، آلوبالو، گیلاس و ستروس در حال حاضر از جمله محصولات امید بخش بوده که در آینده دارای ظرفیت بالقوه میباشند . با حمایه خدمات ترویجی و توسعه وی مناسب، توقع میروند که سکتور خصوصی رهبری عصری سازی صنعت باغداری را به عهده گیرد .

در این اواخر وزارت زراعت، آبیاری و مالداری پالیسی باغداری را در سال 1397 منظور نموده است و ستراتیژی باغداری با پلان تطبیقی آن در این سند بصورت تفصیل تشریح شده است. به هر حال، به حمایت دونر ها کار های زیادی در سکتور باغداری انجام داده شده است، که وزارت زراعت، آبیاری و مالداری می توانند جهت اکشاف آنها حمایت بیشتر نمایند. چندین پروگرام های اساسی دونر ها در ساحت اساسی مثل تولید، حاصلدهی، اکشاف انجمن های دهاقین یا تولید کننده ها و دسترسی به مالی و بازار کار کرده است.

➢ **تولید و حاصلدهی:** پروژه ملی باغداری و مالداری(NHLP) که به تعقیب پروژه باغداری و مالداری سابق که تمویل کننده آن بانک جهانی بود، توجه خاص آن بالای تشویق و ترویج عملیات خوب زراعتی برای دهاقین تحت پروگرام بوده و آهسته آهسته به مرکز خدمات دهقانی و حمایه سرمایه گذاری مبدل خواهد شد.

➢ **پروژه اکشاف باغداری(PHDP)** که از طرف اتحادیه اروپا تمویل می گردید، در موارد احیای باغ ها، غرس نهال های پیوندی تصدیق شده و تهیه درختان مادری که به شش مرکز اکشاف باغداری مانند کابل (بادام باغ)، تنگر هار (فارم جدید)، کندز (مرکز کندز)، بلخ (دهدادی)، کندهار (کوهکران) و هرات (اردو خان) تقسیم گردیده است را حمایه کرده است.

➢ **انجمان های دهاقین یا تولید کننده گان:** پروژه اکشاف باغداری تشکیل انجمن هارا در سطح تولید حمایه می کردد. موسسه مقا (ANNGO) به حیث چتر برای 29 انجمن قوریه داران که در 24 ولایت افغانستان کار می کنند و بیشتر از 1,000 عضو دارند، ایفا وظیفه می کند.

➢ **دسترسی به بازار:** پروگرام بازاریابی باغداری و زراعت (CHAMP) بالای تجزیه زنجیره ارزش افزایی بشمول نباتات با ارزش عالی مانند انگور، کشمش، سیب، انار ، خربوزه و تربوز کار می نمایند. پروگرام های جدید تمویل شده از طرف USAID RADP، پروژه اکشاف زنجیره ارزش باغداری که از طرف بانک اکشاف آسائی (ADB) و ABC که از طرف بانک جهانی تمویل می گردد، مسئولیت بخش از کاهش ضایعات بعداز رفع حاصل و از دیاد ارزش افزایی برای تولید کننده، پروسس کننده، تجار و صادر کننده ها را دارای می باشد.

► کنترول کیفیت: طرح و اجرای قانونی و چوکات نهاد برای عوامل تولید و محصولات همکاری بین وزارت‌ها مانند وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، وزارت صحت عامه و وزارت تجارت و صنایع ضرورت دارند. برنامه‌های مختلف بالای این موضوع تمرکز کرده است، پروژه اکتشاف باگداری لابراتوار بایوتکنالوژی نباتی، سازمان خوراک‌های و زراعت بالای تصدی تخمهای بذری و بانک جهانی بالای عوامل تولید تمرکز نموده است و در زمینه فعالیت‌های قابل ملاحظه را انجام داده است. هر کدام از این برنامه‌ها در زمینه توسعه قوانین و چارچوب‌های قانونی، تجهیز لابراتوار، آموزش تکنشنی‌ها و بنیاد برای سیستم تصدیق دهی محصولات باگداری بازارهای صادراتی کار می‌کنند.

► سیستم معلومات بازار: پروگرام بازاریابی باگداری و زراعت(CHAMP) تمرکز عمدۀ آن وصل کردن دهائقین، تجار، دلال، عمدۀ فروش، صادرکننده‌ها و خریدار خارجی به همدیگر می‌باشد. اداره اکتشاف صادرات کشمکش، میوه جات و سبزیجات افغان(ARFVPA) رول عمدۀ در سرمایه‌گذاری و تشویق صادرات محصولات باگداری ایفا می‌کنند.

► سردخانه: جهت آغاز اشتراک سکتور خصوصی در سردخانه، از طرف دونرها تعدادی از سردخانه‌ها ساخته شده و ملکیت آن به دولت داده شد تا به سکتور خصوصی بطور کرایه بدهند. در سال 2006، از طرف RAMP به تعداد 21 سردخانه ساخته شده است. سردخانه‌های که دورتر از مارکیت‌های عمدۀ کابل، هرات، مزارشریف، جلال‌آباد و کندهار موقعیت داشته باشد، غیرفعال می‌باشد. هند سردخانه را در کندهار ساخته است که در حال خراب شدن می‌باشد.

► مشکل با بسیاری از این پروژه‌های حمایت شده توسط دونرها این است که آنها بشكل موثر هماهنگ نشندند، که در نتیجه سبب ناکامی و عدم پایداری شده است. هماهنگی بیشتر در چارچوب برنامه ریزی ملی ضروری است. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری 20 سردخانه متوسط و کلان را در ساحات که ظرفیت بل القوه و بازار آن وجود دارد تحت اعمار قرار داده است.

در حال حاضر قسمت زیاد بودجه دولت/وزارت زراعت، آبیاری و مالداری به شمول بودجه اختیاری و غیر اختیاری به طور مستقیم یا غیر مستقیم از کمک‌های موسسات کمک کننده (اداره اکتشاف بین‌المللی ایالات متحده، جامعه اروپایی، بانک جهانی، بانک اکتشاف آسیائی، دیفید) (دفتر اکتشاف بین‌المللی)، جیکا (اداره همکاری بین‌المللی جاپان)، ای‌اف‌دی (نماینده‌گی اکتشافی فرانسه) وغیره کمک کننده به شمول موسسات غیر دولتی بین‌المللی و موسسات غیر دولتی در افغانستان تأمین می‌شود. برای حفظ و به دست آوردن بودجه موسسات کمک کننده دو چالش عمدۀ وجود دارد: برایه تقاضا نامه واضح و هدف مند و استعمال بودجه تا حد ممکن به طور موثر.

کمک‌های موسسات کمک کننده به شکل بسته‌های نسبتاً کوتاه مدت در دوره‌های یک الی چهار ساله می‌آیند، با وصف آنکه اکثریت کمک کننده‌ها آمده اند که کمک‌های خویش به اندازه و برای دوره مشابه تمدید نمایند. به این خاطر، تا حد

زیاد منطقی به نظر میرسد که پلان ها برای دوره های پلانی طولانی تر نسبت به دوره های حقیقی بودجه و دوره های بودجه ملی طرح ریزی گردند.

طی ده سال گذشته ابتکارات زیاد برآه انداخته شده و دوام نمودند. بعضی از آنها نسبتاً موفق بودند و میتوانند برای فعالیت های آینده منحیث اساس از آنها استفاده شوند. پروژه هاو ابتکارات دیگر در نیمه راه ناکام شدند و در بسیاری موارد میتوان آنها را نا موفق محسوب نمود و باید ادامه پیدا نکنند. پروژه های دیگر از تقسیم اوقات اصلی عقب ماندند و نسبت به چیزی که باید ارائه میکرد، کمتر ارائه نمودند و این نوع پروژه ها باید از سر ارزیابی شوند و در صورت لزوم به آنها تحرك بیشتر داده شود. علاوه بر آن، شاید پروگرام های باشند که در مورد آنها هیچ کوشش صورت نگرفته و برای اقدامات آینده شاید دوباره ارزیابی گردد.

پروگرام موفق عبارت از پروژه اکتشاف باگداری (PHDP) است که شش مرکز اکتشاف باگداری را در شش زون اگرو-ایکولوجیکی استراتئیک که برای فعالیت ها مراکز فوق طویل المدت میباشند را تاسیس نموده است. این شش زون توسط ارتباطات لوژیستیکی مانند سرک ها و دریا ها با هم وصل گردیده و توسط فاصله و مشکلات دسترسی از هم جدا گردیده اند. این مفاهیم اکتشاف باگداری میتواند به غیر از میوه جات به سایر محصولات هارتیکلچری، حتی نباتات مزروعی، موادی و مادری توسعه داده شود. قلت پرسونل با تجربه میتواند توسط متمرکز ساختن آنها در شش مرکز اکتشاف باگداری تا اندازه تلافی گردد. سهولت های خدمات اضافی مانند لابراتوار های خاکشناسی و حفاظه نباتات و غیره خدمات میتواند در این مراکز اکتشاف باگداری تنظیم گردد. (از زون هفتم اگرو-ایکالوجیکی به نام زون خوست پکتیکا اکثراً تذکر به عمل می آید).

شش مرکز پروژه اکتشاف باگداری همراه دفاتر، لابراتوارها و مراکز آموزشی همراه فارم دارای کولکسیون های ورایتی های میوه جات، قطعات نمایشی و تحقیقات (تجارب) تاسیس گردیده اند. این تسهیلات برای استعمال مشترک منحیث مراکز آموزشی برای مامورین ترویج معیاری بوده، و بخصوص برای پروگرام های آموزش ترینر ها مفید میباشند. بعضی از مراکز اکتشاف باگداری در فارم های بزرگ موقعیت دارند و برای سایر محصولات مانند سبزیجات هم جای موجود میباشد؛ در بعضی ولایات ساحه بیشتر باید تخصیص گردد و مطابق به پرنسیب مشابه برای سبزیجات هم مختص شود.

وقت که تعداد پرسونل تربیه شده زیاد میشود و منابع بیشتر فراهم میشود، فعالیت های شش مرکز اکتشاف باگداری در زون های اگرو-ایکالوجیکی میتواند از طریق سب ستیشن خارج از این مراکز، همراه با باغ ها و فارم های نمایشی، باغ ها و فارم های سکتور خصوصی توسعه داده شود. فراهم نمودن درختان مثمر تصدیق شده از قوریه های ثبت شده قوریه های افغانی در سال 2012 شروع شده و سریعاً در حال توسعه است. سیستم تصدیق دهی برای ورایتی های اصلاح شده میوه جات و مغزباب از طریق موسسه ملی قوریه داران افغانستان (ممق) در همکاری با ریاست تصدیق تخم های بذری وزارت زراعت، آبیاری و مادری پیش برده میشود. پروژه اکتشاف باگداری شش مرکز کلکسیون ملی ورایتی های اصلاح شده میوه جات و مغزباب را در مراکز انسٹیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان در ولایات هرات، جلال آباد، کابل، کندهار، کنده و مزار شریف احداث نموده است. از طریق این پروگرام نهال های پیوندی تصدیق شده نوع مطابق اصل، عاری از امراض در تمام نقاط افغانستان توسط قوریه های تصدیق شده به فروش میرسد. گرچه، دهاقین میتوانند در ختن میوه جات و

مغزیاب را خودشان را تولید نمایند، اما آنها اکثراً نهال های پیوندی را از قوریه های مذکور خریداری می نمایند. قوریه های نهال های تصدیق شده وغیر تصدیق شده هر دو در تمام نقاط افغانستان موجود میباشند. اعضای قوریه های تصدیق شده موسسه ملی قوریه داران افغانستان بالغ بر 1,000 عضو بوده و در 24 ولایت افغانستان به تعداد 29 انجمن قوریه داری فعالیت دارند. توسعه بیشتر قوریه های خصوصی برای تولید نهال های پیوندی تصدیق شده و سایر نهال ها در صورت که تولید و سطح حاصلدهی سکتور با غداری افغانستان بهبود یابد، ضروری میباشد.

تشريح کامل تمام ورایتی های سپیشیز های مختلف در کلکسیون ملی در سال 2019 تکمیل خواهد گردید . معلومات در باره استعمال تجاری ورایتی ها در باغات و تاکستان ها در کتابک سالانه ورایتی ها که توسط موسسه ملی قوریه داران افغانستان تهیه گردیده، ارائه گردیده است .

اهداف طویل المدت که برای صنعت تولید میوه جات در افغانستان مشخص گردیده عبارت از تولیدات دارای کیفیت عالی، ورایتی های میوه جات و مغزیاب قابل قبول در مارکیت ها است که تقاضا مارکیت های داخلی و صادراتی را پوره کرده بتواند موجودیت ورایتی های میوه جات و مغزیاب محلی که برای تکثیر وسیع ارزیابی و انتخاب گردیده اند عبارت از جهت کلیدی در زنجیره ارزش میباشد . مواد زرعی دارای کیفیت عالی، عاری از امراض و اصیل باید در باغات و تاکستان ها کشت شوند . معرفی ورایتی های بیشتر از پروگرام های نسلگیری هدفی جهت فایق آمدن بالای مشکلات مشخص تکنیکی ضروری خواهد بود . استعمال ریشه های اصلاح شده غیر زوجی جهت حاصل زود و پایدار و میوه جات دارای کیفیت عالی جز مهم فعالیت های تاسیس باغ های عصری میباشد . اصلاحات در ظرفیت های تکنیکی و اداره و همچنان دسترسی به مواد زراعتی اصلاح شده جهت انکشاف صنعت میوه جات ضروری میباشد . استعمال بهترین ورایتی ها بالای پایه ها مادری غیر زوجی مناسب همراه با عملیات زراعتی مناسب به شمول گرده افشاری با زنبور عسل، میتواند حاصلات میوه جات از قبیل بادام را دوچند سازد .

اداره فعالیت های بعد از برداشت حاصل میوه جات و سبزیجات تازه، همراه با طریقه های اصلاح شده پروسس میوه جات و سبزیجات به میوه جات و سبزیجات خشک، جوس و غیره محصولات هم فرصت های اضافی را به خاطر تولید عاید فرآهم میسازد . به طور کلی، سکتور هارتیکلچر نیاز به سازگاری با ضروریات مارکیت های عصری دارد . هارتیکلچر عصری متکی به تکنیک های مخصوص مانند استعمال کنترول شده آب، حالات خاک، استعمال کنترول شده عناصر ضروری مطابق به ضرورت نبات و حالت تغذیوی که توسط از مایش کردن خاک و تجزیه برگ نبات نشانده اند میشود و استعمال مواد کنترول کننده نمو که گل، تشکیل و جسمات میوه را کنترول مینماید، میباشد . استعمال مواد کیمیاگری به طور بسیار علمی تنظیم میشود. با استفاده از تکنیک های تنظیم تلفیقی آفات (IPM) که در دانش زیاد بیولوژی آفات و امراض این امر را ممکن میسازد که زار عین با مصرف مواد کیمیاگری کمتر آفات و امراض را به طور بهتر کنترول نمایند .

افغانستان دارای ظرفیت قابل ملاحظه به خاطر احیا و توسعه صنعت میوه جات و سبزیجات میباشد . مارکیت های منطقوی مانند هند و پاکستان از قبل برای میوه جات و مغزیاب افغانی باز بوده مملکت ما ظرفیت قوی تولید میوه های خشک و همچنان محصولات با کیفیت عالی مانند انار، زردالو، و انگور که متفاوت از سایر ممالک میباشند را دارا است . موسسه ملی انکشاف با غداری افغانستان (ANHDO) به خاطر حمایه و اصلاح صنعت با غداری و کمک به اصلاحات

ضروری با همکاری بین سکتور خصوصی و سکتور عامه تاسیس گردیده است. همراه با ارزیابی و رایتی ها، موسسه ملی انکشاف بغدادی افغانستان آزمایش جامع ریشه های غیر زوجی برای استفاده و رایتی های مختلف در شرایط و حالات مختلف خاک و اقلیم در شش مرکز انکشاف بغدادی را روی دست گرفته است.

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری از طریق پروژه انکشاف بغدادی که توسط اتحادیه اروپا تمویل گردیده است، پروگرام جامع را در سال 2006 به خاطر سروی میوه جات و مغزباب آغاز نموده و به شمول بعضی و رایتی های وارد شده توسط پروژه، کلکسیون ملی و رایتی های میوه جات و مغزباب افغانستان را تاسیس نموده است. این کلکسیون در حال حاضر دارای تقریباً یک هزار و رایتی مشخص میوه جات، مغزباب و پایه های مادری و در حدود 50 سپیشیز همراه با هایبرید های انتر سپیسیفیک (دارای خصوصیاتی بین خود) را دارا میباشد. کلکسیون مشتمل بر 900 و رایتی میوه جات و مغزباب عمدۀ به شمول انگور، یک سلسله میوه جات خسته سنگی، سیب و ناک، ستروس، انار، و تعداد محدود انواع که شاید در بعضی مناطق مشخص مملکت ظرفیت تکثیر به سطح تجارتی داشته باشند، دارا میباشد.

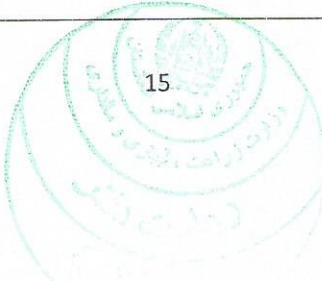
به نظر میرسد که انگور در افغانستان محصول بسیار رقبتی در بین همه محصولات قبلًا انتخاب شده میباشد. در سال 2014 ارزش صادرات انگور تازه بالغ بر 49.04 میلیون دالر و کشمکش 65.82 میلیون دالر امریکائی بود. در حقیقت، کشمکش محصول است که افغانستان در آن زیادترین (3.8 فیصد) سهم را در صادرات جهانی دارا میباشد. سهم صادرات انگور تازه در صادرات جهانی 0.59 فیصد، مغز بادام 0.40 فیصد (ارزش صادرات آن 18.2 میلیون دالر)، پسته 0.6 فیصد (ارزش صادرات آن 15 میلیون دالر)، پیاز 0.45 فیصد (ارزش صادرات آن 11.96 میلیون دالر) و زردالو 1.3 فیصد (ارزش صادرات آن 6.45 میلیون دالر امریکائی) میباشد.

هند (کشمکش، بادام، چارمغز، پسته) و پاکستان (پیاز، زردالو، تربوز و خربوزه) دو مارکیت عمدۀ برای تعداد زیاد محصولات افغانستان میباشند. قزاقستان (کچالو) و بعضی ممالک اتحادیه اروپا (کشمکش، مغز بادام) به اندازه کمتر مارکیت برای بعضی محصولات افغانستان میباشند. این نشان دهنده بدیت صادر کنده گان افغانی میباشد که اقلًا بعضی محصولات شاید به مارکیت های اتحادیه اروپا که یکی از بزرگترین مارکیت ها برای تعداد زیاد محصولات است، راه پیدا خواهد نمود. حاصلدهی زراعت افغانستان در حدود 50 فیصد ظرفیت قبل از جنگ میباشد و حاصلات نباتات زراعتی نصف حاصلات ممالک منطقه و همسایه گان مانند پاکستان و هند میباشد.

در دهه 1970 بغدادی افغانستان رقیب موفق در بازار جهانی بود (به طور مثال، سهم افغانستان در بازار جهانی کشمکش اضافه تر از 20 فیصد بود، 2005 MAIL)، ولی در سال 2016 سهم افغانستان در بازار جهانی به 3.8% فیصدی تقلیل یافته است به همین ترتیب در سال 1982 میوه جات عمدۀ افغانستان 60 فیصد بازار جهانی را تشکیل میداد، اما در سال 1990 به 16 فیصد و در سال 2016 به 7 فیصد تقلیل یافته است، حال آنکه این محصولات هنوز هم منبع مهم اسعار خارجی میباشد، تقسیل ارزش صادرات به میلیون دالر در جدول ذیل نشان داده شده است.

جدول - 4: ارزش محصولات بغدادی در بازار های جهانی

نوع محصول	ارزش صادرات به میلیون دالر	فیصدی سهم در بازار های جهانی
کشمکش	65.82	% 3.8
انگور تازه	49.04	% 0.59

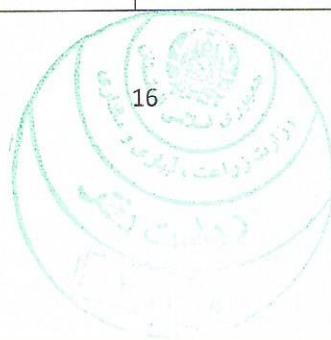

% 0.6	15.0	پسته
% 0.4	18.2	مغزبادام
% 0.45	11.96	پیاز
% 1.3	6.45	زردالو
7.14	166.47	مجموع

به نظر میرسد که با صدور چند محصول عمدۀ باغداری 167 میلیون دالر اسعار خارجی بدست آمده است و در مجموع سهم این محصولات در بازار جهانی به 7 فیصد بالغ گردیده که از جمله انگور و کشمش آن یک محصول بسیار رقابتی در بین همه محصولات قبلاً انتخاب شده میباشد و در قدم دوم زردالو با وجود آنکه ارزش صادرات آن نسبت به سایر میوه جات کمتر است ولی سهم آن در بازار های جهانی به 1.3 % میرسد و چنین برداشت میگردد که ظرفیت بزرگ برای صدور زردالو به بازار های جهانی وجود دارد. ارزش میوه جات، مغزبادام و سبزیجات در جدول ذیل نشان داده شده است.

جدول-5: صادرات میوه های تازه و میوه های خشک و سبزیجات (2016 الی 2017)

شماره	اقلام صادراتی	مقدار (متريک تن)	ارزش به دالر(1000)
1	انگور	157,690.502	90,110.884
2	انار	31,805.955	8,898.822
3	سیب	22,755.336	15,087.427
4	خربوزه	2,573.5	732
5	تریبور	4,818	1,360
6	زردالو	7,004	7069
7	انجیر	6.7	29
میوه های خشک			
8	کشمش سرخ	12,737.050	12,471.969
9	کشمش سبز	4,781.268	23,410.509
10	کشمش سیاه	11,468.467	25,895.792
11	کشمش غولدان	10.164	1.611
12	کشمش آبجوش	2,888.325	28,829.797
13	زردالو خشک	11,000	13,043
14	شکر پاره	3,931	19,108
15	آلبالو خشک	21.7	123

81,552	1195	انجیر خشک	16
23,248.128	3,334.804	بادام با پوست	17
5,594.800	1,982.249	بادام کاغذی	18
8,799.800	8,803.341	بادام سخت	19
2,324	3,335	مغز چار مغز	20
5,443	457	چار مغز پوست دار	21
7,587.471	1,461	مغز پسته	22
30,533.120	2,288	پسته پوستدار	23
554	148	مغز زردا لو	24
105	102	توت خشک	25
2,874	1,659	الوبخارا	26
2,495	423	جلغوزه	27
6,170	949	انار دانه	28

2. تحلیل صوات (SWOT)

خوشبختانه افغانستان دارای اقلیم مساعد برای تولید سکتور باغداری داشته و بعضی از بهترین میوه های جهان را تولید میکند، هند و پاکستان منحیت مارکیت های عده صادراتی میباشند، افغانستان ظرفیت بزرگ را در تولید و صادرات سکتور باغداری نشان میدهد. با آنهم عدم موجودیت زیرینا زنجیره ارزش، سیستم ذخیره خانه های سرد و عدم موجودیت معیاری کردن محصولات و تصدیق نامه شامل شدن در مارکیت های جدید را به چالش مواجه ساخته است. تحلیل و تجزیه وضعیت به طور واضح نشان میدهد که تولیدات ابتدائی مزرعه باید افزایش یابد و ضایعات بعد از برداشت حاصل باید کاهش یابد. در این زمینه قوت، نکات ضعیف، فرصت ها و تهدیدات کلیدی و راه های حل آنها برای سکتور هارتیکلچر قرار ذیل تشخیص و شناسائی گردیده اند:

2.1. تحقیقات اساسی و توافقی

تحقیقات مسئولیت انسٹیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان میباشد، اما فعلاً ظرفیت آن کم است. تحقیقات اساسی و تطبیقی در باره محصولات باغداری درختان مثمر و تاکستان ها توسط موسسه ملی انکشاف باغداری افغانستان با کمی همکاری توسط انسٹیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان پیش برده میشوند. تحقیقات از تسهیلات و منابع محدود رنج میبرد. جهت حمایه سکتور تولیدی باغداری، تحقیقات باید بر اساس نیازمندی و مشکلات موجود انجام گرددند. انکشاف تحقیقات توافقی مرکز بالای ورایتی ها، ریشه های کلونل، توافق و نورایتی های بادام و زردا لو که ناووت گل میکنند، مهم میباشند. بالای ورایتی های سبزیجات تحقیقات کم صورت گرفته اند. آغاز پروگرام های تحقیقی در

باره بعضی سبزیجات مهم مملکت ضروری میباشد . ابتکارات که ورایتی های سایر میوه جات و سبزیجات که برای شرایط اقلیمی مناسب اند را تشویق نمایند، ضروری میباشد.

2.2. مشکلات ریشه های خسک (تخمی)، ورایتی های ضعیف و شیوع آفات در محصولات با غداری معرفی و تشویق ریشه های کلونل، انتخاب ورایتی های مطابق مارکیت و تنظیم تلفیقی آفات شاید تولید را همراه با اصلاح کیفیت افزایش دهد . ظاهراً در حقیقت یکسان بودن دیده نمیشود زیرا یک تعداد ورایتی ها استعمال گردیده اند و تعداد زیاد انواع یا سپیشیز های چارمغز، بعضی ورایتی های بادام و سایر میوه جات خسته سنگی بدون پیوند تکثیر گردیده اند، که از جمله نکات ضعیف سکتور با غداری شمرده می شود.

2.3. محدودیت ورایتی ها سبزیجات و عدم موجودیت تحقیقات تطبیقی که سبب توسعه فرصت های بازاریابی و فصل بازاریابی میگردد ورایتی های اصلاح شده، تحقیقات تطبیقی و تولید خارج از فصل نموئی باعث افزاش تولید و کیفیت خواهد گردید . هیچ نوع پروگرام مهم برای آزمایش و تصفیه ورایتی ها و کنترول کیفیت تخم سبزیجات وجود ندارد . سیستم رسمی تولید تخم (انستیتویت تحقیقات زراعتی افغانستان، تصدی های تخم های اصلاح شده، کمپنی ها خصوصی مقدار کافی تخم سبزیجات را تولید نمیکنند . به این خاطر، باید بالای تولید سبزیجات مرکز صورت گیرد و باید از واردات تخم های سبزیجات، بخصوص تخم های دورگه کنترول به عمل آید

2.4. مدیریت ضعیف باغات/تاکستان ها و حاصلات پائین به طور عموم، روشهای عنعنی با غداری در افغانستان تا هنوز تغیر قابل ملاحظه نکرده اند . حاصلهای باغات و تاکستان ها عموماً پائین است، کیفیت و حاصل به خاطر عملیات عنعنی زراعتی، ورایتی ضعیف، پایه های مادری نهالهای خسک، کنترول غیر مناسب آفات وغیره پائین است .

2.5. زمینداری خورد و باغهای خورد تجاری بسیاری از باغات و تاکستان های افغانستان عنعنی بوده و با استفاده از تکنالوژی مدرن صورت نمیگیرد . از طرف دیگر، مزرعه ها و زمینداری کوچک زارعین افغانی کمتر قابل رقابت ساخته و میکانیزه شدن و مواد زراعتی عصری را متحمل شده نمیتوانند . دهاقین باید تشویق شوند که در قسمت ضروریات مشترک شان کوپراتیف ها را تاسیس نمایند تا آنها را قادر به رقابت در مارکیت های داخلی و بین المللی بسازند . اتحادیه کوپراتیف ها تولیدی و بازاریابی تا اندازه زیاد این امر را تشویق خواهد نمود . تعداد زیاد باغ ها هنوز هم دارای انواع مختلف میوه جات بوده که در اوقات متفاوت بدون در نظر داشت کدام پلانگذاری غرس گردیده اند . باغ های تجاری کامل هنوز هم در افغانستان غیر معمول میباشد . که از جمله نکات ضعیف بشمار میرود . اگرچه زمین های زیاد دولتی در کشور موجود است، لیکن سیستم مغلق و بیرونکاری گرفتن زمین بشکل اجاره را مشکل ساخته و با غداران نمی توانند جهت احداث باغ های تجاری به آنها دسترسی پیدا کنند.

6.2 : عدم توجه به گلپروری با غداری زینتی (landscaping)، تنظیم گلهای، دیزاین داخلی، اداره قوریه ها، نباتات گلستان) در حال حاضر به پیمانه کوچک در افغانستان عملی میشود و توجه خاص به آن مبذول نشده است، اما در سکتور نباتات زینتی ظرفیت قابل ملاحظه

وجود دارد . در نتیجه ادامه رشد اقتصادی، این سکتور میتواند فرصت های بیشتر را برای استخدام و منبع عاید فراهم سازد. اهمیت اقتصادی نباتات زینتی در افغانستان رو به افزایش است و در سطح ملی تقاضا خوب برای آن موجود است.

2.7. عدم موجودیت کیفیت پایدار و محصول متفاوت
نسبت عدم موجودیت باغ های تجاری ، عدم موجودیت سیستم تماس و ارتباط دهاقین و عدم موجودیت عملیات زراعتی خوب و قابل تطبیق، تولید پایدار نیست و محصولات از نظر کمیت و کیفیت متجانس نیستند .

2.8. عدم موجودیت برق
برق برای بسیاری فعالیت های باغداری به شمول واتر پمپ آبیاری، گرم کردن، پروسس کردن، سرد کردن اولی و ذخیره خانه های سرد به شمول فایریکه های پروسس مواد زراعتی ضروری میباشد . در حال حاضر عرضه برق کافی نیست و کمک کردن به کاربایران در قسمت تهیه برق جهت پیشیرد کاربار آنها ضروری میباشد.

2.9. مدیریت آب
آب یکی از عوامل بسیار محدود کننده محصولات باغداری و محصولات دارای کیفیت خوب میباشد . در بسیاری موقعیت ها طرح و تدبیر آب خارج از فارم غیر مطمئن میباشد، زیرا احیا و ساختمان سیستم های آبیاری هنوز هم بسیار بطي و جمع آوری و ذخیره آب کافی نمیباشد . مدیریت ضعیف سیستم های آب، موجودیت آب را محدود میسازد . و همچنان خشکسالی متداولتر یکی از تهدیدات مهم در سکتور باغداری بوده که بالای کمیت و کیفیت محصولات باغداری تاثیرات ناگواری دارند. مدیریت آب در فارم مانند استعمال تکنالوژی موثر (به طور مثال آبیاری قطره نی) و اداره آن ضروری میباشد. این چالش در قدم اول از طریق عملیات خوب زراعتی روی دست گرفته خواهد شد.

2.10. عدم موجودیت معلومات در باره خاک

معلومات در باره خواص خاک، در رابطه به تولید ابتدائی محصولات باغداری و غیره بسیار زیاد کمک خواهند نمود، اما متأسفانه داشت دهاقین در باره خاک و کود مشکل است که باید به آن پرداخت . لابراتوار خاکشناسی فعلی در بادام باع به طور موثر کار نمیکند . اقلام معلومات در باره عناصر زیاد مصرف برای ترتیب و تنظیم پلان موثر تقویه خاک اساسی میباشد.

2.11. عدم موجودیت معلومات در باره تشخیص آفات و تنظیم تلفیقی آنها
استعمال مواد کیمیاوی از طریق کاربرد تختیک تنظیم تلفیقی آفات (IPM) علمی تنظیم میشود، جای معلومات کافی در باره بیولوژی آفات و امراض، زارعین را قادر میسازد که آفات و امراض را با استفاده کمتر از مواد کیمیاوی به طور بهتر کنترول نمایند . پروگرام نظارت و مراقبت از آفات و امراض غیر موثر است و کیفیت مواد کیمیاوی زراعتی بدون کنترول و مقررات بوده و قناعت بخش نیست، که از جمله تهدیدات بشمار میروند.

2.12. عدم آگاهی در داخل وزارت زراعت، آبیاری و مالداری از کلکسیون ملی
عدم آگاهی در داخل وزارت زراعت، آبیاری و مالداری از پروسیجر های میوه های ورایتی های میوه جات و مغز باب کلکسیون ملی (NC) افغانستان که در شش مرکز انکشاف باغداری درختان مثمر و تاکستان ها موقعيت دارد و عدم آگاهی

از راجستر کلکسیون ملی مشکل است که باید به آن پرداخته شود . کلکسیون ملی منحیث نسل گیرنده (بریدر) مواد زرعی برای میوه جات عمل نموده (PHDCs) ، و ظرفیت ریاست باغداری و انتیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان که برای به عهده گرفتن مسئولیت کلکسیون ملی ضروری است، را تقویت میکند . آگاهی غیر کافی در باره اهمیت و نقش شش مرکز اکشاف باغداری و کلکسیون ملی منحیث کلکسیون زنده که به اکشاف و تجدید ضرورت دارند مصله است که باید در نظر گرفته شود .

2.13. عدم تجهیز مناسب لابراتور بایوتکنالوژی نباتی
در فارم تحقیقاتی بادام باع لابراتور بایو تکنالوژی نباتی وجود داشته که در تشخیص امراض و افات مواد بزرعی باغداری فعالیت می نماید. سکتور هارتیکلچر برای تولید بالا و حاصلدهی به مواد زرعی سالم و تصدیق شده ضرورت دارد برای از مایش مواد زرعی و مایکرو - تکثیر، به لابراتوار خوب و مجهز بیوتکنالوژی نباتی ضروری میباشد.

2.14. محدودیت عرضه مواد، قیمت بلند و عدم موجودیت خدمات با کیفیت
هیچ میکانیزم از مایش مواد باغداری (از قبیل کود و اجزای فعال آفتکش ها) وجود ندارد و هیچ زنجیره مصنون عرضه همراه با تصدیق نامه منشا آن و کنترول کیفیت موجود نیست . کیفیت فزیکی مواد به طور تردیجی بهبود می یابد، اما وقت مناسب و دسترسی به آن که برای اصلاح محصولات زراعتی ، بخصوص متنوع ساختن و اختصاصی ساختن محصولات دارای ارزش بلند ضروری است هنوز هم منحیث مانع باقیمانده است . عرضه مصنون زنجیر مواد همراه با تصدیق نامه منشا آن و کنترول کیفیت ضروری میباشند . پلانگذاری عرضه باید اصلاح شود تا این روند منفی از بین برود، پیشیگیری میشود که کوپراتیف ها و انجمن های دهاقین میتوانند نقش مهم را در این مورد بازی نمایند .

2.15. عدم موجودیت ماشین الات و وسایل
عدم موجودیت ماشینری و وسایل عصری در سکتور زراعت مشکلات عده میباشند . دهاقین هنوز هم با ماشینری عصری در سکتور باغداری آشنائی کامل ندارند . ماشینری و سامان آلات وارد شده باید دارای تصدیق نامه تأیید شده توسط معیار های بین المللی و افغانستان باشند.

2.16. ناکافی و ضعیف بودن خدمات ترویجی عامه (ترویج، تحقیقات تطبیقی، خدمات میترولوژیکی)
مامورین ترویج از ضعف داشش و عدم موجودیت تسهیلات ترانسپورتی رنج میبرند . خدمات ترویجی باید معلومات دهاقین را در مورد تولید، اداره تنظیم تلفیقی آفات، پروسس و بازاریابی بالا ببرد . وزارت زراعت، آبیاری و ملداری باید خدمات کافی ترویج و تحقیقات تطبیقی را برای دهاقین فراهم سازد تا تولید و کیفیت محصولات را اصلاح نمایند . مواد تربیوی مناسب باید برای دهاقین تهیه گرددن . مشارکت سکتور خصوصی و عامه باید به وجود آید تا خدمات موجود برای دهاقین را به حد اعظمی آن برساند .

2.17. عدم موجودیت راه های ارتباطی و سرک ها مناسب

در حال حاضر، در بسیاری مناطق افغانستان سرک ها خراب میباشد و راه موصلاتی مناسب وجود ندارد . عدم موجودیت سرک های مناسب و زمان گیربودن حمل و نقل محصولات باغداری این خوب به معنی کوبیدن و تخریب نمودن میوه جات

و سبزیجات میباشد. در این حالت زارعین باید از کشت اکثریت میوه جات و سبزیجات تازه که تاب این حالات خراب را ندارند برای بازاریابی صرف نظر کنند. در عوض زارعین باید در باره مخصوصات مقاوم از قبیل انار، بادام، چارمغز، پسته یا زردالو و انگور برای مقاصد خشک کردن فکر کنند. زارعین میوه های تازه که به سرک های خوب و مارکیت های عمده دسترسی دارند میتوانند در باره مارکیت مواد تازه فکر نمایند. انتخاب و رایتی برای مارکیت تازه بسیار مهم است، به خاطر اینکه و رایتی عامل مهم تعیین کردن وقت پخته شدن و آماده شدن برای فروش است.

2.18. عدم موجودیت قرضه و خدمات مالی

موجودیت قرضه غیر کافی، عدم موجودیت خدمات مالی گسترده برای دهاقین هنوز هم مانع عمده در راه بهبود تولید، حاصلدهی، پروسس و بازاریابی میباشدند. فراهم نمودن قرضه های طویل المدت مطابق به شرایط اسلامی ضروری میباشدند.

2.19. عدم موجودیت معلومات کافی در باره سکتور باغاری

ارقام اساسی غیر کافی، دیتابیس و احصائیه ملی در باره باغاری داخلی و تجارت منطقی قابل اعتماد نیست. جمع آوری ارقام درباره فعالیت های اقتصادی در باغاری و به طور وسیع در فعالیت های زراعتی یک دستاورد عمده خواهد بود. در حال که جمع آوری معلومات وسیع در باره زراعت فوق العاده مشکل است، جمع آوری ارقام اساسی در باره تعداد و عمر درختان میوه داریبیشتر قابل اداره میباشد. جمع آوری معلومات محصولات باغاری جهت کمک به عملی ساختن پلانگذاری ضروری میباشد، نه اینکه تطبیق مفکوره ها براساس ارقام ضعیف. نقشه کشی اساس تولیدات باغاری افغانستان باید قبل از مبادرت ورزیدن به سرمایه گذاری های دیگر در این سکتور باید تکمیل شود؛ این کار ارزیابی ظرفیت تولیدات(سبزیجات) اطراف ساحات شهری را برای تعویض واردات در بر خواهد داشت. معلومات در باره تربیه محصولات از قبیل طرح مزرعه، کشت، شاخه بری، یکه کردن، استعمال کود، مدیریت آب و تنظیم تلفیقی آفات غیر کافی میباشدند. زارعین، اتحادیه دهاقین و کوپراتیف ها معلومات در باره برداشت حاصل، درجه بندی، پروسس، بسته بندی و ذخیره کردن غیر کافی میباشدند. بلت کارگران با تجربه و ماهر که میتوانند باغ ها را اداره نمایند، موجود است.

2.20. غیر کافی بودن مواد تربیوی و سهولت ها برای کارشناسان صنعت باغاری

مواد تربیتی که در نتیجه تحقیقات اساسی و تطبیقی، قطعات نمایشی و کورس ها به وجود می آیند باید منتج به مواد آموزشی عملی برای مامورین ترویج، دهاقین و پروسس کننده ها گردند. اینها میتوانند رهنما ها، ورقه های تبلیغاتی، بروشور ها، پرزنتیشن های ویدیویی باشند.

2.21. سیستم غیرکافی معلومات مارکیت

معلومات دقیق و به وقت در باره قیمت های مارکیت (داخلی و بین المللی)، پلانگذاری تولید، ذخیره، پروسس کردن و بازاریابی محصولات اساس برای تصمیم گیری در باره کاربار مناسب ضروری است. عدم موجودیت نظارت مرکزی تهیه

و تدارک و قیمت ها از مجموع مشکلات مهم است. معلومات در باره قیمت های فعلی اشیای عمدہ در مارکیت محلی و سایر ممالک شاید اشاره صحیح به مارکیت های هدفی بین المللی کمک نماید.

2.22. عدم موجودیت تسهیلات حفظ الصحوى در مارکیت ها برای تجارت داخلی

تأسیس تسهیلات عصری حفظ الصحوى در زیربناهای فزیکی برای تجارت داخلی ضروری میباشد.

3. 23. تجارت داخلی محصولات باغداری برای کسانیکه در زنجیره ارزش باغداری کار میکنند منبع مهم معیشت میباشد. مارکیت های محلی میتوانند که مقدار زیاد محصولات که در محل تولید گردیده اند را جذب نمایند. مثال آن ستروس است که با وجود واردات قابل ملاحظه هنوز هم برای افزایش تولیدات داخلی فرصت ها موجود است. همچنان، از طریق تاسیس سهولت های سرداخانه و تولیدات دارای کیفیت عالی، میوه جات و سبزیجات افغانستان نسبت به محصولات وارداتی مارکیت خوبتر خواهد داشت.

2. 24. برای به دست آوردن دوباره مارکیت صادرات، ضروری است که اصلاحات لازم در کیفیت، مقدار، طویل ساختن فصل مارکیت، سورت، درجه بندی، بسته بندی، تسهیلات زنجیره سرد و زیربنا مارکیت را به وجود آوریم.

برای اینکه به مارکیت های صادراتی میوه های تازه دارای کیفیت عالی را عرضه نماییم، سهولیت های زنجیر سرد ضروری است. در حال حاضر تعداد محدود تسهیلات ذخیره خانه های سرد که به طور مناسب کار میکنند در مملکت وجود دارند. به این خاطر مهم است که تجار سکتور خصوصی تشویق شود که تسهیلات زنجیره سرد را به خاطر توسعه فصل بازاریابی تاسیس نمایند. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری باید همراه شرکا انکشاف کارکند تا یقینی سازد که تسهیلات که از بودجه غیر اختیاری اعمار گردیده توسط تجار خصوصی تصاحب گردیده اند.

2.25. اساس دانش و مهارت کم تولید کننده گان، ارائه کننده گان خدمات و مستهلکین

تولید محصولات دارای ارزش بالا برای مارکیت های مقاضی داخلی و صادراتی به دانش زارعین، ارائه کننده های خدمات ترویجی، تکنیشن های لایراتوارها و اداره کننده های فارم های اختصاصی ضرورت دارد.

2.26. عدم موجودیت سیستم برای ستندرد و تصدیق نامه کیفیت

صادر کننده گان افغانی در عملیه های خوب زراعتی (GAP) تصدیق نامه جهانی ندارند، که از جمله نکات ضعیف در سکتور باغداری می باشد. استعمال میتدولوژی عملیه های خوب زراعتی، تولید کننده های افغانی را کمک خواهند نمود که داخل مارکیت ها در اتحادیه اروپا و بعضی مارکیت های دارای ارزش بالا در آسیا شوند، جاییکه تصدیق نامه برای محصولات غذائی ضروری است. به همین ترتیب، کارگاه های بسته بندی افغانی اکثرا ضروریات مناسب که در تحلیل خطر نقاط کنترول جدی (HACCP) تشریح گردیده اند، ندارند. عدم موجودیت عملیه های خوب زراعتی (GAP) و

طریقه های تحلیل خطر نقاط کنترول جدی (HACCP) و در نتیجه تصدیق نامه ها، تنها عاید تجار را متاثر نمیسازد بلکه عاید دهاقین برای معیشت خوب مตکی به همین صادرات میباشدند را هم متاثر میسازد.

2.27. عدم موجودیت محصولات معیاری و سنترد های کیفیت

عدم موجودیت سیستم ملی کنترول کیفیت مبنی بر لابراتوار های معتبر مواد غذایی همراه با تکنیشن های شایسته که میتوودها و معیار های بین المللی به کار انداخته بنوانند این امر را غیر ممکن ساخته که سلامتی و مصنونیت محصولات افغانی را که در تعداد زیاد ممالک ضروری استعین گردد. عدم موجودیت معیار های کیفیت باعث تولیدات ضعیف و ضایعات زیاد بعد از برداشت حاصل میشوند. در نتیجه، وقت که محصولات توسط گمرکات مختلف در سرتاسر جهان آزمایش شوند، معلوم میگردد که غیر سالم و غیر صحی میباشدند. در چنین حال، محموله مسترد میشود یا از بین برده میشود. که تهدید بزرگ در مقابل صادرات سکتور باudاری می باشد. تولید کننده ها و پروسس کننده ها میتوانند به خاطر بهبود و افزایش کیفیت محصولات معیار ها را به کار ببرند. عدم موجودیت ظرفیت براند (نام تجاری) دادن مشکل دیگر است. براند دادن میتواند ارزش محصولات دارای کیفیت عالی را بالا ببرد.

2.28. سیستم قانونی و مقرراتی

برای پیشرفت و جلب سرمایه لازم برای صنایع، چوکات قانونی و مقررات که سلامتی محصولات را تقویه، تصدیق نامه برای صادرات، انکشاف درجه بندی و معیار ها، و تاسیس نهاد های ملی بازاریابی باید موجود باشند و تطبیق گرددند. خوشبختانه افغانستان در سال 2015 عضویت سازمان جهانی تجارت را کسب کرده و مقررات جدید که از ضروریات عضویت سازمان جهانی تجارت می باشد وضع و یکتعداد آنها تحت کار می باشد.

2.29. صنعت پروسس کردن در مملکت خوب انکشاف نکرده است

ارزش محصولات پروسس شده معمولاً نسبت به مواد خام غیر پروسس شده به مراتب بیشتر میباشد. فرصت های زیاد وجود دارند که به ارزش محصولات خام افزوده شود و ضایعات در هنگام انتقال توسط پروسس و بسته بندی در افغانستان کاهش یابند. طوری که یادآوری شده، ماشینری کهنه و عدم موجودیت سرمایه گذاری افغانستان در حالت پائین تکنالوژی قرار داده است.

2.30. روش های عنعنوی تولید، عدم موجودیت ارزش افزایی بعد از برداشت حاصل و عدم دسترسی به معلومات بازار و مارکیت عامل کلیدی محدود کننده عاید دهقان و صادرات محصولات زراعتی در مملکت میباشد.

توجه به نیازمندی ها توسط زیربنا اساسی تجارت زراعتی تغیر عده را در سکتور زراعت افغانستان به وجود خواهد آورد. احداث پارک های زراعت صنعتی میتواند سرمایه گذاری در زیربنا زراعت در مشارکت با سکتور خصوصی و عامه در تهیه مغازه مواد ضروری زراعتی برای دهاقین و تجار که زمینه دسترسی به محصولات، خدمات و معلومات بازار فراهم می نماید، را تشویق نماید.

2.31. عدم موجودیت زیربنا، معیارهای فرعی پروسس کردن، ذخیره، سورت کردن، پاک کردن/حفظ الصحه، بسته بندی، بازاریابی، تسهیلات.

انتقالات کمبود کارگاه های موجود بسته بندی و تسهیلات سرد خانه ها و همچنان لاری های ریفر (یخچالدار) که معیار های مارکیت های بین المللی را در انتخاب، درجه بندی و بسته بندی پوره کرده بتواند مانع دیگر است در راه صادرات افغانستان . بسته بندی هم میتواند ارزش محصولات را افزایش و ضایعات را کاهش دهد. پرسویجر های بطری و عدم موجودیت ذخیره خانه ها در گمرکات افغانستان در اثنای صادرات، ضایعات بعد از برداشت حاصل را افزایش میدهد.

2.32. فعالیت های غیرهمانگ و غیرمتوازن در انکشاف فعالیت های سکتور باگداری

همانگ ساختن فعالیت های جاری (جلوگیری از تکرار/تفویت پروگرام های موجود) ضروری میباشد. همکاری بین جوانب نیدخل و ذینفع مربوطه ضعیف است ، به خاطر تقویت سکتور باگداری همکاری ضروری است . تقویت همکاری و هماهنگی بین ریاست باگداری، انتیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان، ریاست توسعه و ترویج در مورد بودجه غیر اختیاری پرژوهه های باگداری ضروری میباشد . در حقیقت در ده سال اخر هیچ کوشش هماهنگ توسط جوانب نیدخل جهت احیا مارکیت های صادراتی صورت نگرفته است.

مداللات که باید انجام داده شود چیست؟

مداللات باید به اساس نیازمندی های نباتات مشخص ، لیکن بعضی کارهای عمومی یکچای انجام داده شود:

1. احیای باغ ها: اکثریت باغ کنه، درختان شان کم حاصل و ضرورت است که درختان شان دوباره غرس گردد. جهت احیای باغ های کنه ضرورت به نهال های با کیفیت و به سرمایه گذاری نیاز است.

2. ازدیاد دستری به تخم و مواد نباتی اصلاح شده و تصدیق شده. سیستم تصدیق دهی میوه جات و مغرباب چانس باگدار به نهال های با کیفیت نسبت به قوریه های غیر تصدیق شده زیاد بوده، لیکن در زمینه تخم های اصلاح شده و تصدیق شده سبزیجات کمتر، کار صورت گرفته است.

3. مدیریت آب در سطح مزرعه باید بهبود یابد و از تکالوژی های موثر آبیاری مانند آبیاری قطره ئی باید استفاده گردد. سیستم بسیار معمول آبیاری در افغانستان آبیاری جویه ای بوده، یک اندازه شیب داشته و موازی قطار درختان می باشد. باگداران افغانستان در مورد ضرورت آب نباتات در دوران نمو معلومات کم داشته و آبیاری زیاد از عملیات معمول می باشد.

4. بهبود مدیریت نبات و کنترول افات: باگداران افغانستان مقدار کمی افتکش ها و گیاه کش ها را استعمال می کنند، این یک مزیت قوی در بازار های خارجی شمرده می شود. وقتیکه مواد کیمیاوی استعمال می گردد، ستندرد ها بطور کلی مشاهده نمی گردد و کنترول در مورد بقایای مواد کیمیاوی وجود ندارد. چندین پروگرام دونر در مورد

استفاده مصون از افات کش ها تطبیق شده، وسایل، مواد و هدایات در مورد استفاده آن ارایه نموده است. افتکش ها در بازار های افغانستان موجود است و همراه تخم یکجا در دوکان فروخته می شود. به هر حال قیمت افتکش های با کیفیت بلند بوده که سبب استعمال کم آن شده و مواد کیمیاوی که به اسانی در دسترس است کیفیت آن پائین می باشد. در حالیکه اکثریت مواد کیمیاوی واردشده کیفیت آن پائین بوده ، موثریت شان نسبت عدم اگاهی دهقان در مورد استعمال شان کم می باشد. پژوهش عوامل تولید زراعتی که از طرف بانک جهانی تمویل می گردد، به این موضوع توجه دارد.

5. کاهش ضایعات بعداز رفع حاصل: به سکتور خصوصی باید در مورد سرمایه گذاری امکانات زیاد سرد خانه ها، موتر های یخچالدار، انتقالات و پروسس محصولات باگداری باید کمک صورت گیرد. این کمک ها نیاز دارد که انکشاف تمامی زنجیره ارزش را دربر گیرد.

6. اصلاح سیستم ترویج تا سفارشات ماده 3 و 4 بدست اید، و ظرفیت وزارت زراعت، آبیاری و مالداری از طریق ریفورم ایجاد شود، بلکه با گسترش نقش سکتور خصوصی جهت ارایه خدمات ترویجی بلند برده شود.

7. قرضه برای دهاقین کوچک و متوسط جهت نیازمندی های شان برای سرمایه گذاری و سرمایه کار کردن باید وسعت داده شود. باگداری به سرمایه گذاری زیاد ضرورت دارند. بطور مثال جهت احداث یک هکتار باغ چیله انگور تا سه سال اول به مبلغ 10000 دالر امریکایی ضرورت دارند و تا سال چهارم عاید قابل ملاحظه ندارد. همچنان نباتات باگداری به پول زیاد روزمره برای عوامل تولید عصری ، کارگران فصلی ضرورت دارند و دهاقین جهت ذخیره محصولات باگداری تا قیمت مناسب بدست آورد به قرضه ضرورت دارند.

8. اکثریت محصولات باگداری به هند و پاکستان صادر می گردد، در صورتیکه کیفیت ، بهداشت و بهداشت نبات (SPS) و ستندرد ها مطابق نیازمند های مارکیت باشد، بازار های با کیفیت بالا در اروپا، آمریکای شمالی، جنوب شرقی آسیا و کشور های امارات متحده عربی / خلیج وجود دارد، اگر ظرفیت حمل و نقل هوایی وجود داشته باشد، محصولات که زود فاسد می گردد، علاوه گردد. این پیشرفت ها ممکن است از طریق قراردادها کمپنی های بزرگ واردکننده (مانند سوپرمارکت ها) تسهیل شود(راپور بانک جهانی درمورد مرور سکتور زراعت، 2014).

3. دیدگاه و اهداف :

دیدگاه : دیدگاه: سکتور باگداری پایدار، پر منفعت و تجاری جهت رشد اقتصاد، اشتغالزایی و معیشت بهتر. دیدگاه و اهداف استراتئیک این استراتئی توپیح میدهد که چطور میتوانیم هارتیکلچر پایدار و پر منفعت را برای معیشت بهتر داشته باشیم. علاوه برآن، این استراتئی مقاصد مشخص استراتئیک که نتایج متوقعه و اقدامات و تدابیر را با در نظر داشت منابع موجود و حمایت کمک کننده ها به خاطر تشویق تولیدات پایدار باگداری، حاصلدهی و پر منفعت جهت تامین مصونیت غذایی می باشد.

هدف عمومی استراتئیزی ملی باغداری عبارت از تشویق تولید قابل بازار بر اساس تحقیق، بهبود سطح حاصلدهی، معیاری سازی، زیربنای های مهم و انکشاف بازار. در نهایت، ماموریت استراتئیزی این است که افغانستان دوباره موقعیت خود را به عنوان تامین کننده عده بین المللی محصولات باغداری با کیفیت بالا به دست آوردند.

هدف طویل المدت باغداری عبارت از افزایش عاید، اشتغالزایی، فرصت های سرمایه گذاری، بهبود توازن تجارت و ارزش افزایی محصولات باغداری می باشد.

هدف عده میان مدت: عبارت از به وجود آوردن هویت قوی ملی سکتور باغداری مبنی بر رقابت، کیفیت و ظهر قوی در سطح مارکیت های ملی، منطقی و بین المللی است. این هدف از ایجاد سهولت برای سهم فعال جوانب ذیدخل و ذینفع، هماهنگ ساختن سهم آنها در انکشاف سکتور باغداری و به وجود آوردن محیط آموزنده مبنی بر نظارت و ارزیابی مشارکتی پیشرفت، به دست آمده میتواند.

- گسترش و معیاری کردن تجارت محصولات با کیفیت بالا به اروپا و دیگر بازارهای بین المللی خوب.
- دسترسی به شبکه های مارکیت مناسب تجاری (FAIR trade).

اهداف کوتاه مدت: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری برای باغداری قرار ذیل اند:

- انکشاف آبیاری به سطح مزرعه (فارم).
- سروی مختص باغداری و مطالعات عملی بودن.
- سیستم اداره معلومات باغداری.
- پروگرام های تعلیمی و ارتقا ظرفیت.
- اعمار دو مرکز تاسیسات تحقیقات باغداری.
- تولیدات اضافی محصولات باغداری باید در قدم اول از افزایش زمین های زراعتی فعلی بخصوص در جای که آبیاری وجود دارد، باید به دست آید.
- گسترش تجارت محصولات با کیفیت بالا به اروپا و دیگر بازارهای بین المللی خوب.
- تجارت بیشتر به آسیای مرکزی (قراقستان، تاجیکستان، روسیه، عراق و ایران)
- توسعه مسیرهای جایگزین به هند.
- حمایه زیرساخت های و توسعه بازار.

ارزش محصولات باغداری (Horticulture Values) در افغانستان قرار ذیل مشخص شده است:

- زون های اگرو اقلیمی مشخص شده.
- شرایط مناسب اقلیمی و خاک برای محصولات باغداری معتدل و نیمه استوایی.
- غنی بودن از نگاه موجودیت انواع بومی محلی (مثل آپسته، چارمغز، انار، انگور، زردک، پیاز و غیره).
- دانش / مهارت بومی در سیستم زراعت محصولات باغداری.
- ظرفیت بالقوه تولید، بازار صادرات، رشد اقتصادی، تعادل تجارت، اشتغال و امنیت غذایی.

هدف این استراتئیزی مساعد ساختن شرایط است برای سکتور باگداری که از لحاظ تجاری قابل بقا، خودش پایدار و کامل باشد. با آن هم، استراتئیزی هارتیکلچر در قدم اول بالای ضرورت و خدمات ترویجی مطابق به تقاضا که هدف آن افزایش تولیدات و حاصلدهی و هدف نهایی آن تقویت و متنوع ساختن منابع قانونی معیشت دهاقین میباشد، متمرکز خواهد بود.

4. مقاصد استراتئیزیک :

استراتئیزی ملی باگداری عمدتاً بالای محصولات باگداری که دارای ظرفیت وارزش بزرگ داخلی و صادراتی در قسمت میوه جات (انگور، پسته، بادام، چارمغز، انار، زردالو، سیب و گیلاس) و سبزیجات (کچالو، پیاز، بادنجان رومی، خربوزه و تربوز) میباشدند، متمرکز خواهد بود. استراتئیزی ملی باگداری (نتایج متوقعه و اقدامات تدبیری) مشتمل بر مقاصد استراتئیزیک ذیل میباشد:

مقصد استراتئیزیک 1: تشویق تحقیقات اساسی و توافقی و همچنان انکشاف و ترویج تکنالوژی تحقیقات اساسی:

تحقیقات اساسی که به نام تحقیقات خالص هم یاد میشوند، عبارت از تحقیقات به هدف اصلاح تیوری های علمی جهت بهبود درک یا پیشینی پدیده های طبیعی و غیره میباشد. تحقیقات اساسی در باگداری نسبت به بیولوژی عمومی و اگرانومی عقب مانده است.

مقصد اولی تحقیقات باگداری تولید و رایتی های جدید، دانش و تخنیک ها برای بهبود حاصلدهی محصولات باگداری میباشد. مقصد انستیتیوت تحقیقات ایجاد و توسعه دادن و رایتی های محصولات باگداری دارای حاصل بلند و مقاوم در مقابل امراض/وایرس خواهد بود. انستیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان مسئول ایجاد همکاری در مورد تحقیقات به خاطر جلوگیری از تکرار در سرتاسر مملکت خواهد بود. فعالیت های مربوط تحقیقاتی توسط انستیتیوت تحقیقات جهت بهبود حاصلات، حاصلدهی و کیفیت محصولات باگداری و کاهش ضایعات بعد از برداشت حاصل، و اصلاح عملیه های کشت و اگرانومیکی، پیش برده خواهد شد. سرمایه گزاری عمدہ برای تحقیقات، انکشاف و ترویج تکنالوژی صورت خواهد گرفت. کورس های آموزشی عملی برای دهاقین به خاطر اصلاح معلومات و مهارت های تخنیکی جهت به کار بردن تکنالوژی عصری داده خواهد شد.

منابع جنتیکی:

تأسیس کلکسیون ملی و رایتی های میوه جات و مغرباب افغانستان یک موفقیت وزارت زراعت، آبیاری و مالداری / ریاست های زراعت، آبیاری و مالداری است که واحد های غیر متمرکز تحقیقات، خدمات ترویجی دولت، زارعین، انجمن های دهاقین، سکتور خصوصی و سازمان های غیر دولتی هم در آن سهم گرفتند. رابطه بین سکتور عامه (وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، پوهنتون ها و سکتور خصوصی) در پیشبرد تحقیقات زراعتی جهت انکشاف تکنالوژی جدید، تشویق تجاری ساختن و قبول آن توسط دهاقین ضروری میباشد. این نوع ترتیبات در برقرار ساختن ارتباطات تحقیقات عامه مبنی بر علوم و تکنالوژی مبنی بر تحقیقات خصوصی را کمک می نماید. تقویه ارتقا ظرفیت انستیتیوت تحقیقات زراعتی

افغانستان در مورد تحقیقات اساسی و تطبیقی جهت انتشار تکنالوژی جدید و تشویق تجاری ساختن سیستم زراعتی ضروری میباشد. جمع آوری، تشخیص، ارزیابی و توزیع و رایتی های دارای ارزش بلند، مطابق به مارکیت و مناسب به صادرات و همچنان پایه های مادری برای سکتور خصوصی موققیت دیگر وزارت زراعت، آبیاری و مالداری / ریاست های زراعت، آبیاری و مالداری / انسٹیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان / موسسه ملی اکتشاف با غداری افغانستان میباشد . میراث جنتیکی افغانستان باید در قدم اول با ارزش دانسته شده و حفاظت گردد، اما و رایتی های وارد شده که تقاضا زیاد در مارکیت برای آنها موجود است باید در تحقیقات ارزیابی شامل گرددند .

- * تصدیق و ثابت کردن (آزمایش دی ان ای) و رایتی های موجود در کلکسیون ملی و رایتی های میوه جات و مغزباب در شش مرکز اکتشاف با غداری
- * تاسیس کلکسیون جرمپلازم پسته و چارمغر بالترتیب در هرات و کابل .
- * احیای جرمپلازم انگور در فارم تحقیقاتی سبزیجات قرغه .
- * تاسیس مرکز اکتشاف با غداری در زون اگرو - ایکالوجیکی پکتیا - خوست .
- * تاسیس جین بانک برای سبزیجات در زون مرکزی اگرو-ایکالوجیکی .
- * اکتشاف راجستر برای انگور، سیب، شفتالو، ناک، آلو و انجیر.
- * انتخاب و رایتی های بادام، پسته، انگور، انار، زرادالو، شفتالو، گیلاس و سیب مطابق به تقاضا مارکیت و مناسب برای صادرات.
- * معرفی ریشه های مناسب کلونل برای با غداری با غداری (میوه جات) .
- * حمایه جمع آوری ، احیا، حفاظت، حفظ و مراقبت، ارزیابی، توزیع و استعمال جرمپلازم در شش مرکز اکتشاف با غداری جهت اکتشاف صنعت با غداری .
- * اکتشاف ستیشن تحقیقات سبزیجات در شش زون اگرو-ایکالوجیکی موازی با مراکز اکتشاف با غداری و همچنان یک مرکز در پکتیا - خوست.
- * ایجاد ارتباط با سکتور خصوصی در مورد فعالیت های تحقیقات تطبیقی مواد زرعی وارداتی .
- * تاسیس 5 لابرانتوار خاکشناسی در ولایات هرات ، قندهار ، ننگرهار ، بلخ و کندز .
- * تاسیس کمیته علمی و تحقیکی تحقیق .
- * جمع آوری ، تحفظ و غنم‌مندی جرمپلازم میوه جات و مغزباب .
- * ایجاد و تحکیم روابط با مراکز تحقیقات بین المللی .

نتایج متوقعه و سنجش اقدامات :

- * کلکسیون ملی خوب و منظم برای و رایتی های میوه جات و مغزباب افغانستان در شش مرکز اکتشاف با غداری جهت اکتشاف صنعت با غداری بهبود یافته .
- * جرمپلازم انگور در فارم تحقیقاتی سبزیجات قرغه احیای شده .
- * مرکز اکتشاف با غداری در پکتیا - خوست تاسیس گردیده است.

- * ستیشن تحقیقات سبزیجات در شش زون اکالوجیکی در عین مراکز انکشاف باغداری یا به طور جدأگانه و همچنان یک ستیشن تحقیقات سبزیات در پکتیا-خوست تاسیس شده .
- * چین بانک برای سبزیجات در زون مرکز اگرو-ایکالوجیکی تاسیس شده است .
- * مواد زرعی بریدر از مراکز انکشاف باغداری برای محصولات هارتیکلچر با موسسه ملی قوریه داران افغانستان برای انکشاف قوریه های مادری تهیه شده .
- * مواد زرعی مناسب برای محصولات هارتیکلچری انتخاب شده .
- * راجستر برای انگور، سیب، شفتالو، ناک، آلو و انجیر انکشاف داده شده .
- * خدمات ترویجی برای سکتور خصوصی ارائه و تقویت گردیده .
- * فعالیت های تحقیقاتی با سکتور خصوصی هماهنگ شده .
- * ارتباط با سکتور خصوصی در مورد فعالیت های تحقیقات تطبیقی مواد زرعی وارداتی ایجاد شده .
- * تاسیس 5 لابرatory خاکشناسی در ولایات هرات ، قندھار ، ننگرهار ، بلخ و کندز.
- * کمیته علمی و تخصصی تحقیق تاسیس شده .
- * احیا ، جمع آوری ، تحفظ و غنم‌مندی جرمپلازم میوه جات و مغزیاب انجام شده .
- * روابط با مراکز تحقیقات بین المللی ایجاد و تحکیم یافته .

پروگرام نسلگیری :

یخنده ناووت مشکل جدی در تولید بادام و زردالو در مناطق شمالی و مرکزی مملکت است . و رایتی های که ناووت گل میکنند کمتر تحت خطر بوده و میتواند سهم قابل ملاحظه در پایداری حاصلدهی داشته باشد . نسلگیری بادام و زردالو توسط موسسه ملی انکشاف باغداری افغانستان در مراکز انکشاف باغداری جهت به دست آوردن و رایتی های کیفیت عالی و پرمنفعت که دارای خاصیت ناووت گل کردن را داشته باشند، صورت میگیرد . تحقیقات اساسی بالای سایر جوانب محصولات باغداری که برای انکشاف صنعت باغداری در مملکت ضروری است، هم متصرکز خواهد بود .

- * تحقیقات اساسی در باره ارزیابی و تصفیه و رایتی های میوه جات .
- * تحقیقات اساسی در باره ارزیابی و تصفیه و رایتی های سبزیجات .

نتایج متوقعه و اندازه اقدامات:

ورایتی های بادام و زردالو که ناووت گل میکنند با ظرفیت بالا تولید شده و کیفیت عالی برای سکتور خصوصی جهت تکثیر از طریق موسسه ملی قوریه داران افغانستان و موسسه ملی انکشاف باغداری افغانستان توزیع خواهد گردید . تحقیقات اساسی مشتمل بر انکشاف و رایتی ها و ریشه های کلونل که خواص مطلوب باغداری دارند، خواهد بود .

تحقیقات تطبیقی: تحقیقات دوامدار در باره و رایتی ها و تخصیک های جدید که حاصلدهی باغات و تاکستان ها را بهبود بخشد . قطعات نمایشی ، تحقیقات تطبیقی، آمورش مامورین ترویج و توزیع مواد ترویجی اقدامات عمدت اندکشاف

سکتور باغداری است . موسسه ملی انکشاف باغداری افغانستان در حال حاضر مصروف تحقیقات تطبیقی در قسمت محصولات باغداری در شش مرکز انکشاف باغداری میباشد .

- * اعمار تعمیر سه مرکز تحقیقاتی باغداری .
- * تحقیقات تطبیقی در مورد محصولات باغداری درختان مثمر و تاکستان ها توسط موسسه ملی انکشاف باغداری افغانستان با همکاری انسٹیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان .
- * تحقیقات در باره تخم های سبزیجات وارد شده .
- * تولید تخم های دورگه سبزیجات .
- * تاسیس کمیته توزیع و رایتی های سبزیجات
- * اصلاح اداره و تنظیم آب به شمول طریقه های آبیاری و تقسیم اوقات آبیاری .
- * اصلاح طریقه ها استعمال و کودها به وقت مناسب .
- * معرفی تехنیک های اصلاح کیفیت محصولات .
- * معرفی تехنیک های مناسب برداشت حاصل .
- * اصلاح تехنیک های بعد از برداشت حاصل .

نتایج متوقعه و سنجش اقدامات :

افزایش محصولات و حاصلدهی به اندازه 5-10 فیصد در سال از طریق عملیه های خوب زراعتی و تحقیقات تطبیقی مانند:

- * تعمیر سه مرکز تحقیقاتی باغداری اعمار شده .
- * حداقل یک و رایتی جدید هر نبات (پیاز، بادرنگ، بادنجان رومی، مرچ، خربوزه، تربوز وغیره) در سال توزیع / معرفی گردیده .
- * تخم های سبزیجات وارد شده ارزیابی شده .
- * تехنیک های مناسب برای تولید محصولات یکساله باغداری (سبزیجات خارج از فصل نموی) معرفی شده .
- * موسسه ملی انکشاف باغداری افغانستان در مورد تحقیقات تطبیقی در باره محصولات درختان مثمر میوه جات با همکاری انسٹیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان حمایه شده .
- * اداره و تنظیم آب در مزرعه ، بخصوص سیستم آبیاری قطره ای معرفی و تطبیق شده .
- * کیفیت میوه از طریق یکه ، استعمال هورمومون ها و معرفی زنبور عسل بهبود یافته .
- * مواد مناسب برای محصولات باغداری که حاصلدهی را به اندازه 5-10 فیصد افزایش دهد معرفی گردیده ، تехنیک های مناسب برداشت حاصل، پروسس و سیستم زنجیره سرد برای محصولات باغداری تقویت گردیده .

مقصد استراتژیک 2: حمایه تولید تخم ها و مواد زرعی سالم و صحی، تصدیق شده مطابق به تقاضا و خواست مارکیت از طریق صنعت قوریه های تجاری درختان مثمر و تصدی های تولید تخم های بذری .

دسترسی محدود با مواد زرعی با کیفیت و تخم های ورایتی های خراب سبزیجات، این امر را ضروری می‌سازد که دسترسی به تخم ها و مواد زرعی اصلاح شده و تصدیق شده را افزایش دهیم.

الف) کیفیت مواد ضروری :

قوریه های تجاری درختان مثمر باید تنها جرمپلازم خوب ریشه های مادری و چوبک-پیوند یا ساین تصدیق شده را تکثیر نکند، بلکه نهال های تصدیق شده همراه با گرانتی اصلی بودن و عاری بودن از واپرس ها و سایر امراض را هم باید به فروش برسانند. در حال که جرمپلازم و معلومات در باره مناسب بودن جای و خاک از تحقیقات توقع می‌رود، موسسه ملی قوریه داران افغانستان (ANNGO) باید قابل رقابت و مسئول تصدیق نامه قوریه ها با همکاری ریاست تصدیق تخم های بذری باشد.

* قوریه های تجاری درختان مثمر نهال های پیوندی تصدیق شده مطابق اصل، سالم و عاری از واپرس ها و سایر امراض توسط قوریه های تجاری با همکاری موسسه ملی قوریه داران افغانستان و ریاست تصدیق تخم های بذری را تهیه خواهد نمود.

* تخم ها و مواد زرعی مطابق به تقاضا مارکیت و صادرات تهیه خواهد نمود.

* کود های کیمیاگری و آفتکش ها باید موثر و دارای اجزای فعال که بالای بسته های محترب اظهار گردیده باشند.

ب) کیفیت محصولات :

* محصولات تجاری باید معیار های کیفیت که توسط خریداران وضع گردیده، پوره نماید و دارای شکل، رنگ، پختگی و مزه خاص خود باشد، و بقایای مواد کیمیاگری اضافه تر از معیار های وضع شده یا قوانین موجود مملکت که محصولات به آن صادر خواهد گردید، باید نداشته باشد.

* ریاست باگداری در مشوره با ریاست زراعت، آبیاری و مالداری، معیار های کیفیت را برای: ۱) مواد ضروری باگداری و ۲) میوه های جات و سبزیجات تجاری پیشنهاد نماید. در طول پنج سال آینده معیار ها باید امضا گردد و وزارت زراعت، آبیاری و مالداری باید در موقف باشد که در لابراتوار خود یا از طریق فراهم کننده خصوصی خدمات تحت کنترول وزارت زراعت، آبیاری و مالداری کیفیت را کنترول نماید. قوانین و مقررات تطبیق پروگرام اداره کیفیت و مسئولیت های مشخص ادارات مختلف وزارت زراعت، آبیاری و مالداری را مشخص خواهد نمود.

* تاسیس کمیته مشترک دولتی و خصوصی در مورد استاندارد ۱) موجودی از استانداردهای خواسته شده توسط شرکای تجاری عده افغانستان، ۲) موجودی از ظرفیت های لابراتوار های ملی (دولتی و خصوصی) تا به دقت و به سرعت تصدیق این استانداردها را نمایند.

* ایجاد استاندارد های مختلف برای تولید کننده های که هدف آن پاکستان یا هند یا ایران یا اروپا است. بنابراین، استانداردهای باید انعطاف پذیر باشد. تنظیم حداقل استانداردهای مصونیت مواد غذایی داخلی.

- * تمرکز بر روی گسترش اطلاعات در مورد استانداردهای مطلوب در بازارهای مختلف بین المللی، و توسعه سیستم های تصدیق کردن.
- * پروگرام تصدیق نامه برای میوه جات و درختان مغزباب برای دهاقین چانس انتخاب را نسبت به تعداد زیاد قوریه های غیر تصدیق شده فراهم میسازد.
- * تا حال کوشش های کم برای اصلاح و تصدیق کردن تخم های ورایتی های سبزیجات صورت گرفته است.
- * حمایه موسسه ملی قوریه داران افغانستان جهت ارائه مواد زرعی تصدیق شده و مطابق به مارکیت (ورایتی های تصدیق شده و اصلاح شده همراه با ریشه های کلونل) از طریق انجمن های قوریه داران به زارعین.
- * حمایه لابرتوار زرع انساج بادام باع جهت تکثیر ریشه های بادام و شفتالو(ج اف 677) ، گیلاس (گیزلا 5، مکسما 14)، ستروس(ولکمر ، کاریزو وغیره) و به ظرفیت 5 الی 10 میلیون ریشه کلونل .
- * تولید ریشه های کلونل سیب ، ناک ، زردالو ، بادام ، گیلاس و ستروس در حدود 5 الی 10 میلیون ریشه های کلونل
- * تولید 5 الی 10 میلیون نهال های تصدیق شده بالای ریشه های کلونل تا سال 2023
- * ارتقا ظرفیت قوریه داران در قسمت تولید نهال های پیوندی .
- * ایجاد هماهنگی بین موسسات ذیدخل و موسسه ملی قوریه داران افغانستان .
- * حمایه موسسه ملی قوریه داران افغانستان در مورد تهیه زمین جهت تولید تخم مادری از طرف وزارت زراعت ، آبیاری و مالداری .
- * تعیین ساحه فروش نهال های پیوندی .
- * تحلیل مارکیت نهال پیوندی و قلمه های ریشه دار تصدیق شده مطابق نیاز .
- * نهایی ساختن مقرره تولید نهال های پیوندی تصدیق شده .
- * تقویه و همکاری مراکز انکشاف با غداری با موسسه ملی قوریه داران افغانستان .
- * حمایه تصدی های خصوصی تخم بذری برای تولید تخم های اصلاح شده و تصدیق شده سبزیجات.

نتایج متوقعه و سنجش اقدامات :

- * تولید مواد زرعی تصدیق شده (ورایتی های تصدیق شده و اصلاح شده همراه با ریشه های کلونل) به اندازه 10 فیصد در سال (تولید فعلی در 2018 نهال های درختان مثمر در سال اضافه تر از 2 میلیون) افزایش یافته .
- * لابرتوار زرع انساج جهت تکثیر ریشه های کلونل بادام ، گیلاس ، ستروس و شفتالو به ظرفیت 6 میلیون در سال حمایه شده .
- * ریشه های کلونل سیب ، ناک ، زردالو ، بادام ، گیلاس و ستروس در حدود 5 الی 10 میلیون تولید شده .
- * نهال های تصدیق شده بالای ریشه های کلونل کلونل از 5 الی 10 میلیون تولید شده .
- * ارتقا ظرفیت قوریه داران در زمینه تولید نهال های پیوندی بعمل آمده .
- * هماهنگی بین موسسات ذیدخل و موسسه ملی قوریه داران افغانستان ایجاد شده .

- * موسسه ملی قوریه داران افغانستان در مورد تهیه زمین جهت تولید تخم مادری از طرف وزارت زراعت ، آبیاری و مالداری حمایه شده .
- * ساحه فروش نهال های پیوندی تعین شده .
- * مارکیت نهال های پیوندی تصدیق شده مطابق نیاز ارزیابی شده .
- * مقرر تولید نهال های پیوندی تصدیق شده نهایی شده .
- * همکاری مراکز انکشاف باعداری با موسسه ملی قوریه داران افغانستان تقویه شده .
- * افزایش در تولید تخم های سبزیجات اصلاح شده و تصدیق شده به اندازه 5-10 فیصد در سال صورت گرفته .
- * تولید تخم های دورگه به اندازه 5-5 فیصد صورت گرفته .
- * معیار های رسمی کیفیت برای مواد ضروری با غداری وضع گردیده .
- * کمیته مشترک دولتی و خصوصی در مورد استاندارد 1 موجودی از استانداردهای خواسته شده توسط شرکای تجاری عمدۀ افغانستان ، 2) موجودی از ظرفیت های لابرаторی های ملی (دولتی و خصوصی) تا به دقت و به سرعت تصدیق این استانداردها را نمایند تاسیس شده .
- * استاندارد های مختلف برای تولید کننده های که هدف ان پاکستان یا هند یا ایران یا اروپا است. بنابراین، استانداردهای باید انعطاف پذیر باشد. تنظیم حداقل استانداردهای مصنونیت مواد غذایی داخلی ایجاد شده .
- * تمرکز بر روی گسترش اطلاعات در مورد استانداردهای مطلوب در بازار های مختلف بین المللی ، و توسعه سیستم های تصدیق کردن ایجاد شده .

مقصد ۱ استراتئیک 3: تولید محصولات پایدار با غداری برای مارکیت های داخلی و صادرات :

الف) محصولات با غداری چندین ساله (درختان مثمر و تاکستان ها) :

- * فرصت های متعدد برای احیا و تجاری ساختن با غداری از طریق اصلاح تکنالوژی وجود دارد. پژوهه ملی با غداری و مالداری با استفاده از روش مطابق به تقاضا در ارائه سیستم خدمات ترویجی با غداری که هدف شان تشویق قبول روش های اصلاح شده فارم میباشد، استفاده می نماید. این استراتئی بر اساس گروپ های دهاقین دارای منافع مشترک در بین دهاقین انتخاب شده و با استفاده از مکاتب مزرعه دهقان جهت فراهم ساختن حمایه تxinیکی انها ترتیب گردیده است.
- * اصلاح اداره و منجمنت باغات/تاکستان ها توسط چیله کردن ، کشت متکائف درختان و عملیه های خوب زراعتی
- * اضافه کردن ساحه باغات و تاکستان ها حداقل به 5 جریب
- * افزایش حاصلات فی هکتار محصولات استراتئیک با غداری مانند انگور، انار، بادام، زردالو، گیلاس، پسته و سیب به اندازه 5 - 10 فیصد .
- * تولید و بهبود کیفیت محصولات با غداری برای بازار های داخلی .
- * ایجاد سیستم با غداری للمی (پسته، بادام ، زیتون و خرما).
- * معرفی زنبور عسل به خاطر گرده افشاری و افزایش تولید محصولات .

- * معرفی و رایتی های حاصل بلند و مطابق به تقاضا صادرات و ریشه های کلونل .
- * حمایه سیستم مزرعه های قراردادی بین تولیدکننده گان و تجار .
- * حمایه مدیریت آب مزرعه مانند استعمال تکنالوژی های استعمال موثر آب و قیمت پائین (سیستم آبیاری قطره ای)
- * اصلاح ساختار خاک و پلان مناسب استعمال کود .
- * تجزیه و شناخت خاک قبل از تاسیس باغ .

نتایج متوقعه و سنجش اقدامات:

- * سالانه 5000 هکتار باغات اصلاح شده (انار، زردارلو، سیب، گیلاس، بادام، ناک ، شفقالو) همراه با آبیاری قطره ای و عملیات خوب زراعتی که حاصلات را نسبت به باغات عنعنوی افزایش خواهد داد تاسیس گردیده .
- * 16,000 هکتار باغات متراکم احداث شده .
- * سالانه 2,000 هکتار باغات اصلاح شده پسته همراه با آبیاری قطره ای تاسیس گردیده .
- * سالانه 5,000 هکتار باغات جدید همراه با آبیاری قطره ای چیله و احیا تاکستان ها و عملیات خوب زراعتی که حاصلات را نسبت به باغات عنعنوی دوبرابر خواهد نمود، تاسیس گردیده .
- * سالانه 400 هکتار باغات اصلاح شده ستروس تاسیس گردیده .
- * سیستم باغداری للمی 4,000 هکتار پسته ، بادام ، زیتون و خرما احداث شده .
- * نهال های پیوندی درختان مثمر همراه با پایه های مادری که نسبت به نهال های عنعنوی 5-10 فیصد بیشتر حاصلده خواهد بود، تصدیق و اصلاح شده .
- * سیستم فارم های قراردادی بین تولید کننده ها و تجار حمایه گردیده .
- * ضایعات آب به اندازه 10 فیصد کاهش یافته و ساحه تولید 10-5 فیصد افزایش یافته .
- * ساختار خاک و پلان های استعمال کود اصلاح شده .
- * خاک احداث باغ تجزیه و تشخیص گردیده .
- * محصولات دارای کیفیت عالی از طریق و رایتی های خوب و عملیه های خوب زراعتی برای مارکیت های داخلی و صادرات به اندازه 5-10 فیصد افزایش یافته .
- * تولید و بهبود کیفیت محصولات باغداری برای بازارهای داخلی افزایش داده شده .
- * زنبور عسل برای گرد ه افسانی و افزایش محصولات معرفی شده .
- * محصولات کیفیت عالی از طریق و رایتی های مناسب برای مارکیت و عملیه زراعتی خوب جهانی برای مارکیت های صادراتی به اندازه 5-10 فیصد افزایش یافته .
- * میوه جات و سبزیجات مطابق به تقاضا مارکیت و تولید عیارشده به روند مشخص مارکیت تقدیم گردیده .
- * صادرات محصولات تازه و خشک باغداری سالانه به اندازه 5-10 فیصد افزایش یافته .

ب) محصولات پاگداری یکساله (سبزیجات) :

زارعین افغانی علاقه قوی دارد که سبزیجات دارای ارزش بلند مانند کچالو، پیاز، تربوز، خربوزه، بادرنگ، رومی و غیره را کشت نمایند، زیرا که عاید فوری را فراهم ساخته و باعث بهبود تغذیه میشوند.

توسعه تولیدات خارج از فصل سبزیجات طی دهه گذشته فوق العاده بوده است. بهترین مثال آن ولايت فراه است که مایه امیدواری برای سایر نقاط مملکت است. دولت تولیدات بیشتر سبزیجات را در تونل های پلاستیکی و گلخانه های پلاستیکی از طریق تولید تخم های دورگه و سبزیجاتی در تونل های پلاستیکی، میله های فلزی و پایپها و سیستم آبیاری قطره ای، تشویق خواهد نمود.

- * تشویق تولیدات کچالو، پیاز، بادنجان رومی، مرچ، بادرنگ، تربوز و خربوزه به اندازه 10-5 فیصد در سال.
- * معرفی minituber کچالو جهت افزایش حاصلات.
- * تشویق تولید تخم کچالو در ولايت بامیان.
- * تشویق تولیدات سبزیجات خارج از فصل نموئی به اندازه 5-10 فیصد در سال.
- * حمایه تاسیس گلخانه ها و تونل های پلاستیکی.
- * تدارک کمک به تولید تخم های دورگه.
- * حمایه سکتور خصوصی در مورد تولید تخم بذری سبزیجات از طریق تصدی های تخم بذری.
- * افزایش حاصلدهی تخم های اصلاح شده بذری، ساحه کشت و عملیات خوب زراعتی به اندازه 5-10 فیصد.

نتایج متوقعه و سنجهش اقدامات :

- * 5,000 گلخانه برای تولیدات خارج از فصل نموئی سبزیجات در مناطق مختلف با 60 فیصد سبزیجاتی تاسیس شده
- * تولیدات خارج از فصل نموئی در تونل های پلاستیکی پخش و بلند و گلخانه ها به اندازه 10 فیصد افزایش یافته
- * عاید دهائقین به اندازه 10 فیصد زیاد شده.
- * واردات سبزیجات خارج از فصل نموئی به اندازه 10 فیصد کاهش یافته.
- * تخم های اصلاح شده و تخم های دورگه برای زارعین تهیه شده.
- * تولید تخم کچالو در ولايت بامیان افزایش یافته.
- * سکتور خصوصی در مورد تولید تخم بذری سبزیجات از طریق تصدی های تخم بذری حمایه شده.
- * حاصلدهی سبزیجات به اندازه 5-10 فیصد افزایش یافته.

پروگرام پاگچه خانگی :

بدون شک ضرورت تشویق و ایجاد پروگرام پاگچه خانگی، که هدف اصلی مداخله ان بهبود شرایط صحت و استانداردهای زندگی مردم دهات بطور مستقیم توسط تولید سبزیجات در خانه می باشد. بطور عمدہ زنان مسؤول خانواده ها سبزیجات تازه را تولید و رژیم غذایی خوبی را بهبود می سازد. وضعیت زنان در جوامع توسط مشارکت فعال شان در

اجرای پروژه های پروگرام باعچه خانگی ارتقاء می یابد. زنان مستفیدکننده عمد پروژه های پروگرام باعچه خانگی می باشد. از فروش محصولات اضافی، آنها قادر به ایجاد ثبات در وضعیت اقتصادی خانواده خواهد بود.

* تشویق و حمایه پروگرام باعچه خانگی (سبزیجات و میوه جات).

* تشویق و حمایه وسائل پروسس برای سبزیجات و میوه جات.

نتایج متوقعه و سنجه اقدامات :

* تولید سبزیجات و میوه جات تازه در سطح خانه افزایش یافته

* 50,000 پروگرام باعچه خانگی حمایه گردیده.

* 10,000 وسائل پروسس سبزیجات و میوه جات توزیع گردیده.

* حالت تغذیه و صحت مردم بهبود یافته.

(ج) نباتات زینتی :

باغداری زینتی (لندسکیپینگ، تنظیم گلهای، دیزاین داخلی، اداره قوریه ها، نباتات گلستان) در حال حاضر به پیمانه کوچک در افغانستان عملی میشود، اما در سکتور نباتات زینتی ظرفیت قابل ملاحظه وجود دارد. در نتیجه ادامه رشد اقتصادی، این سکتور میتواند فرصت های بیشتر را برای استخدام و منبع عاید فراهم سازد. از ظرفیت های آن استفاده نشده و به حمایه ضرورت دارد. اهمیت اقتصادی نباتات زینتی در افغانستان رو به افزایش است و در سطح ملی تقاضا خوب برای آن موجود است:

* تشویق تکنیک های تولید گل های قلمه بی.

* حمایه گلخانه ها برای تولید نباتات زینتی قلمه بی.

* تاسیس قوریه های نباتات زینتی.

نتایج متوقعه و سنجه اقدامات :

* صنعت تولید گلهای قلمه بی 10 فیصد افزایش یافته.

* تاسیس 200 گلخانه برای تولید نباتات زینتی با 60 فیصد سبیلی حمایه گردیده.

* تاسیس 200 قوریه نباتات زینتی توسط موسسه ملی قوریه داران افغانستان و سکتور خصوصی حمایه گردیده.

* تولید 2 میلیون نهال نباتات زینتی.

(د) انکشاف زنجیره های ارزش امیدوارکننده برای محصولات با غداری :

* تاسیس گروپ کاری زنجیره ارزش محصول مخصوص.

* ایجاد همکاری بین جوانب ذیدخل زنجیره ارزش.

* انکشاف مطالعه زنجیره ارزش انار، انگور، کشمش، زردالو، پسته، سیب، گیلاس و انجیر.

* انکشاف مطالعه زنجیره ارزش تربوز، خربوزه، کچالو، پیاز، بادنجان رومی و بادرنگ.

- * تجزیه و تحلیل وضع کنونی محصولات باگداری وارائه نظریات و سفارشات جهت اصلاح و بهبود .
- * تنظیم سروی بیسلاین (خطوط اساسی) برای محصولات باگداری .
- * تنظیم مطالعات عملی بودن در باره محصولات باگداری .

نتایج متوقعه و سنجش اقدامات :

- * گروپ کاری زنجیره ارزش محصول مخصوص تاسیس شده .
- * همکاری بین جوانب ذیدخواه زنجیره ارزش ایجاد شده .
- * کمی ها یا خالیگاه ها در زنجیره ارزش انار، انگور، بادام، زردالو، سیب، پسته، گیلاس و انجیر مشخص گردیده .
- * کمی ها در زنجیره ارزش تربوز، خربوزه، کچالو، پیاز و بادنجان رومی مشخص گردیده .
- * پلان استراتئیک برای اصلاح محصولات باگداری انشاف داده شده .
- * سروی خطوط اساسی برای محصولات باگداری صورت گرفته .
- * مطالعات عملی بودن در باره محصولات باگداری انجام شده .

مقصد ۱ استراتئیک 4: حمایه تجار و سکتور خصوصی در قسمت برداشت حاصل، سورت ، درجه بندی، بسته

بندی، پروسس ، کارگاه بسته بندی، ذخیره خانه سرد، تسهیلات لاری های ریفر(یخچالدار) و بازار یابی هدف مهم استراتئی ملی باگداری تشویق زارعین میوه جات و سیزیجات به کشت مشخص برای مارکیت های صادرات از طریق کشت/فارم های قراردادی توسط صادر کننده گان خصوصی/پروسس کننده گان/تجار ملی خواهد بود . موسسه ملی انشاف باگداری افغانستان فعالیت های بعد از برداشت حاصل را در قسمت باگداری درختان مثلث و تاکستان ها به خاطر حمایه سکتور خصوصی و جهت به وجود آوردن مشارکت قوی بین سکتور عامه و خصوصی را به پیش میرد .

- * حمایه تحقیقات در مورد انشاف جمع آوری و تخریک های مناسب بعد از برداشت حاصل .
- * حمایه تجار در مورد تاسیس تسهیلات مناسب سورت بندی، درجه بندی، شستن، موم کاری و بسته بندی .
- * حمایه تجار در قسمت تاسیس کارگاه بسته بندی و ذخیره خانه های سرد .
- * تنظیم مواد اضافی و استفاده از آن .
- * حمایه تحقیقات در مورد بازار های بین المللی :
- * حمایه تجار در قسمت فابریکه های پروسس مواد زراعتی با همکاری وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و وزارت تجارت و صنایع .
- * حمایه پروسس کننده ها در قسمت تاسیس کشمکش خانه ها برای تولید کشمکش سبز در ساحات دارای ظرفیت .
- * حمایه و تشویق زارعین در مورد کشت مشخص برای مارکیت های صادرات از طریق فارم های قراردادی در ارتباط با صادر کننده گان .
- * حمایه 1,000 لاری یخچالدار برای محصولات باگداری با سبیلی 30-20 فیصد سبیلی .
- * فراهم نمودن سهولت ها برای تولید کننده گان کشمکش سرخ برای اصلاحات .

- * حمایه تولید کننده ها در مورد تولید کشمکش ارگانیک .
- * حمایه پروسس کننده ها و تجار در قسمت سهولت های خشک کردن انجیر .
- * فعالیت های تحقیقاتی و انکشافی توسط انتیتیوت تحقیقات همراه با ریاست باغداری جهت اصلاح حاصلات، حاصلدهی و کیفیت، کاهش ضایعات بعد از برداشت حاصل و اصلاح عملیات زراعتی(اگرانومیکی و کشت) (انجام خواهد شد .
- * حمایه تاسیس لابراتوار های کنترول کیفیت و تجزیه بقایای آفتکش ها برای محصولات میوه جات و سبزیجات
- * دولت تجدید و عصری ساختن تاسیسات کهنه و تاسیس دستگاه ها و فابریکه های جدید از طریق ابتکارات مشارکت عامه-خصوصی توسط همه جوانب ذیدخل (وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، وزارت تجارت و صنایع، وزارت مالیه، اداره حمایه سرمایه گذاری افغانستان و اتاق تجارت و صنایع افغانستان) را در نظر خواهد گرفت .
- * ایجاد شرکت بازار یابی میوه جات و سبزیجات توسط مشارکت سکتور عامه-خصوصی به ابتکار وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، وزارت تجارت و صنایع و وزارت مالیه .
- * حمایه فابریکه های جدید پروسس محصولات باغداری .
- * قوانین و مقررات مشخص، معیارها، کنترول کیفیت و سایر تدابیر اغذی و عصری خواهد شد، به خاطر تولید، پروسس و همچنان بازاریابی ، واردات و صادرات مواد ضروری و محصولات و سرمایه گذاری مربوطه تشویق خواهد گردید.
- * توسعه قرضه های موجود برای تصدی های خورد و متوسط به خاطر پوره کردن نیاز های شان برای سرمایه گذاری در سکتور خصوصی .
- * حمایه تاسیس باغ ها/فارم های تجارتی کلان در وادی های غیر زراعتی از طریق قرارداد های طویل المدت (40-50 سال) با سکتور خصوصی یا تشبيثات بین المللی .
- * ایجاد 100 مرکز کلان پروسس .
- * حمایه سکتور خصوصی برای اشتراک در نمایشگاه های ملی و بین المللی .

نتایج متوقعه و سنجهش اقدامات :

- * فارم های قراردادی باغداری برای پروسس و مارکیت های صادراتی حمایه شده .
- * سکتور خصوصی در مورد 1,000 لاری یخچالدار برای محصولات باغداری با سبیلی 30-20 فیصد سبیلی حمایت شده .
- * زار عین که مشخصاً برای مارکیت های صادرات از طریق فارم های قراردادی در ارتباط به صادرکننده گان کشت نمایند تشویق و حمایه گردیدند .
- * مواد اضافه فابریکه ها و استفاده از ان تنظیم شده .
- * تحقیقات در مورد بازار های بین المللی انجام شده

- * مراکز پروسس محصولات باگداری در پنج زون (در ولایات کابل، کندهار، جلال آباد، هرات و بلخ) تاسیس گردیده.
- * سرداخانه های بزرگ و سهولت های زنجیر سرد در پنج زون (در ولایات کابل، کندهار، جلال آباد، هرات و بلخ) تاسیس گردیده.
- * هشت سرداخانه بزرگ برای کچالو در بامیان، کابل، غزنی و جلال آباد تاسیس گردیده.
- * هفت سرداخانه بزرگ برای تجار پیاز در پروان، کابل، لوگر و جلال آباد تاسیس گردیده.
- * 100 مرکز بزرگ پروسس احداث شده.
- * تجار پروسس کننده ها در قسمت تسهیلات خشک کردن زردالو و انجیر حمایه گردیده.
- * حمایه تجار در قسمت تاسیس فابریکه های پروسس محصولات کشمکش، پسته، بادام و زردالو توسط وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و وزارت تجارت و صنایع فراهم شده.
- * پروسس کننده ها در قسمت اعمار 2,000 کشمکش خانه برای تولید کشمکش با سubsیدی 60 فیصد در وادی شمالی، کندهار، هرات، فراه حمایه گردیده.
- * تسهیلات برای اصلاح کشمکش سرخ فراهم گردیده.
- * تولید کننده گان کشمکش ارگانیک در قسمت تولید کشمکش حمایه گردیده.
- * حمایه تجار در قسمت تاسیس فابریکه های پروسس محصولات زراعتی برای محصولات کچالو، بادنجان رومی و پیاز توسط وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و وزارت تجارت و صنایع فراهم شده.
- * ضایعات بعد از برداشت حاصل سالانه 5-10 فیصد کم گردیده.
- * انتقال تکنالوژی بعد از برداشت حاصل به دهاقین جهت کاهش ضایعات بعد از برداشت حاصل میوه جات و سبزیجات از طریق خدمات ترویجی اصلاح گردیده.
- * کورس های آموزشی برای زارعین و صادر کننده گان در قسمت عملیات اصلاح کیفیت میوه جات و سبزیجات قبل از برداشت و بعد از برداشت حاصل بهبود یافته.
- * سکتور خصوصی در مورد تاسیس تسهیلات پروسس، درجه بندی، بسته بندی، شستن، موم، زنجیره سرد و انتقال از طریق فراهم نمودن سهولت های قرضه تشویق و حمایه گردیده.
- * سکتور خصوصی برای اشتراک در نمایشگاه های ملی و بین المللی حمایه شده.
- * موسسه ملی اکتشاف باگداری افغانستان در قسمت فعالیت های بعد از برداشت محصولات باگداری و مشارکت عامه-خصوصی حمایه گردیده.
- * تجار و پروسس کننده ها در حصه 10 صنایع محلی بسته بندی جهت ساختن مواد بسته بندی میوه جات و سبزیجات تشویق و حمایه گردیده.
- * لابراتوار های کنترول کیفیت و تجزیه بقایای آفتکش ها حمایه گردیده.

نتایج متوقعه و سنجهش اقدامات :

- * 100 تصدی خورد و متوسط قرضه های با شرایط سهل پرداخت دوباره حمایه گردیدند .
- * حمایت وزارت تجارت و صنایع برای 100 تصدی خورد و متوسط تجدید و تطبیق گردید .
- * اداره ملی استاندردهای افغان مسئولیت های خویش را برای وضع معیارها برای محصولات با غداری بهبود بخشدید
- * قرضه تحت شرایط سهل به پروسس کننده گان افغانی و سکتور خصوصی جهت خریداری محصولات از دهاقین فراهم گردیده
- * تاسیس باغ ها / فارم های بزرگ تجاری در وادی های غیر زراعتی از طریق قرارداد های طویل المدت (40-50 سال) با سکتور خصوصی یا تشبیثات بین المللی حمایه گردیده

مقصد استراتیژیک 5: حمایه و تقویت زیربنای و انکشاف بازاریابی :

مارکیت های فزیکی ضعیف مانع بازاریابی داخلی محصولات با غداری گردیده است. برای مارکیت های فزیکی جدید، مناسب و صحی در کابل و مراکز ولایت همراه با انجمن های موثر ، خوب و منظم مارکیت ها نیازمندی وجود دارد. زیربناهای عصری باید توسط مقامات شاروالی به رهنمایی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و با حمایه شرکا انکشافی تاسیس گردند. محصولات با غداری بسیار زود فاسد شدنی است و به انتقال سریع الی مارکیت ها ضرورت دارد.

- * تاسیس مارکیت های عمدۀ فروشی در 8 زون مانند کابل، کندهار، هرات، جلال آباد، کندز، پکتیا، خوست و بلخ از طریق حمایه وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و وزارت تجارت و صنایع .
- * تاسیس پارک های زراعت صنعتی در کابل، ننگرهار، هرات، بلخ و کندهار .
- * برای اینکه زارعین بتوانند مطابق به تقاضا مارکیت تولید نمایند، تنظیم و رهبری دلالان مارکیت و دسترسی به معلومات در باره مارکیت های محلی و بین المللی ضروری است .
- * تاسیس زیربنای مارکیت های زارعین در 9 شهر عمدۀ (کابل، مزارشریف، ننگرهار، هرات، کندهار، غزنی، کندز، خوست و پکتیا) .
- * افزایش تعریف گمرکی بالای محصولات وارداتی در فصل تولید محصولات محلی در صورتیکه در مغایرت با سازمان تجارت جهانی نباشد .
- * حمایه تجار در تهیه اسناد برای محصولات صادراتی توسط وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و وزارت تجارت و صنایع .
- * تاسیس مارکیت خوب مجهز عمدۀ فروشی در میدان هوایی و سرحدات برای صادرات .
- * تاسیس سیستم معلوماتی مارکیت توسط وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و وزارت تجارت و صنایع .
- * تاسیس دفاتر تجاری در مارکیت های بین المللی مانند دوبی، هند، بریتانیه، اتحادیه اروپا، روسیه، آسیایی میانه، و غیره جهت یافتن مارکیت ها برای محصولات افغانستان .

باز نگاهداشتمن شاهراه عمدۀ ترانزیتی کشور های همسایه جهت افزایش صادرات (پاکستان ، ایران، ممالک آسیا یی میانه) .

نتایج متوجه و سنجش اقدامات :

- * صادرات محصولات با غداری به مارکیت های بین المللی (بدون پاکستان) به اندازه ۱۰-۵ فیصد زیاد شده .
- * هشت مارکیت عمدۀ فروشی در هشت زون مانند ولایات کابل، کندهار، هرات، جلال آباد، پکتیا، خوست، غزنی و بلخ تاسیس گردیده .
- * تاسیسات مارکیت زارعین در ۹ شهر عمدۀ (کابل، مزار شریف، ننگرهار، هرات، کندهار، کندز، غزنی، خوست و پکتیا) تاسیس شده .
- * پارک های زراعت صنعتی در کابل، ننگرهار، هرات، بلخ و کندهار تاسیس گردیده .
- * دفاتر تجاری در هند، دوبی، اتحادیه اروپا، بریتانیا، روسیه، اسیا میانه توسط وزارت تجارت و صنایع جهت مرتبه ساختن صادرکننده گان و خریداران در مارکیت های بین المللی تاسیس گردیده .
- * سیستم دقیق معلومات مارکیت همراه شبکه مشاهده کننده گان و ارتباطات منظم با بازیگران کلیدی (اتفاق تجارت و صنایع افغانستان، اداره حمایه سرمایه گذاری افغانستان، وزارت تجارت و صنایع) تاسیس گردیده .
- * تعریف بالای محصولات وارداتی در فصل تولید محصولات محلی در صورتیکه در مغایرت با سازمان جهانی تجارت نباشد افزایش یافته .
- * پروسیجر های جدید که صادرات محصولات افغانی را آسان سازد به وجود آمده .
- * محصولات صادراتی در نقاط بسته بندی مهر و لام گردیده و دوباره در میدان هوایی و سرحدات بازرگانی نمیشوند .

مقصد استراتژیک 6: تقویت خدمات ترویجی و ارتقاء ظرفیت:

- * تقویت خدمات ترویجی عامه و تشویق سهمگیری سکتور خصوصی در ارائه خدمات ترویجی به تولید کننده گان .
- * متنوع ساختن نقش و مسئولیت سیستم ترویج زراعت بیشتر از فراهم ساختن زمینه برای انتقال تکنالوژی .
- * تغییر دادن مامورین ترویج به دلایل اکتشاف با غداری تا رابطه بین وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، دلایل مارکیت و تولید کننده گان در آینده برقرار سازد .
- * ریاست با غداری در همکاری با دیپارتمنت ترویج ریاست زراعت، آبیاری و مالداری تعداد ضروری مامورین ترویج در با غداری و همچنان ظرفیت کاری حقیقی آنها را ارزیابی خواهد نمود .
- * تاسیس مکاتب مزرعه دهقان و قطعات نمایشی در باره محصولات با غداری جهت انتشار و ترویج تکنالوژی های مناسب .
- * مرتبط ساختن شش مرکز اکتشاف با غداری و مراکز تحقیقات سبزیجات با ریاست ترویج جهت انتشار و ترویج تکنالوژی های مناسب به سکتور خصوصی .
- * ارائه خدمات ترویج با اقدامات مشترک مامورین ترویج، محققین و پوهنخی های زراعت .
- * تولید اوراق تبلیغاتی، رهنما ها و ویدو ها در باره با غداری برای زارعین .

- * تنظیم کورس های آموزشی کوتاه مدت و طویل المدت برای دهاقین ، تجار، پروسس کننده ها، انجمن ها و مامورین ترویج .
- * تنظیم نمایشگاه های زراعتی به خاطر قایم نمودن رابطه بین تولید کننده گان، پروسس کننده گان، تجار و صادر کننده گان .
- * تجدید و عصری ساختن نصاب تحصیلی دیپارتمنت باگداری در پوهنخی های زراعت .
- * حمایه دیپارتمنت باگداری پوهنتون کابل به خاطر آغاز پروگرام تحصیلات عالی(ماستری) .
- * بهبود ظرفیت پرسونل ریاست باگداری وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و ریاست های زراعت ، آبیاری و مالداری .

نتایج متوقعه و سنجش اقدامات :

- * مامورین ترویج باگداری به طور موثر تحقیقات نتورکینگ(Net working)، دلالان مارکیت، زارعین ممتاز و انجمن های دهاقین .
- * مکاتب مزرعه دهقان و قطعات نمایشی برای محصولات باگداری تاسیس گردیده .
- * تولید و حاصلدھی محصولات به اندازه ۱۰-۵ فیصد بهبود یافته .
- * تکنالوژی های مناسب عصری در سطح مزرعه پذیرفته شده .
- * ارتباطات بین مامورین ترویج و تولید کننده ها برقرار شده .
- * رابطه بین شش مرکز اکشاف باگداری و مراکز تحقیقات سبزیجات به ریاست ترویج به خاطر ترویج و توزیع تکنالوژی ها به سکتور خصوصی تاسیس شده .
- * خدمات ترویجی توسط اقدامات مشترک مامورین ترویج، محققین و پوهنخی های زراعت فراهم شده .
- * اوراق تبلیغاتی و رهنما ها در باره محصولات باگداری تهیه شده .
- * کورس های آموزشی کوتاه مدت و طویل المدت برای دهاقین، تجار پروسس کننده، انجمن ها و مامورین ترویج تنظیم شده .
- * نمایشگاه های که تولید کننده ها، تجار و صادر کننده گان را باهم ارتباط دهند تنظیم گردیده .
- * دیپارتمنت باگداری در پوهنتون کابل جهت آغاز پروگرام تحصیلات عالی (ماستری) حمایت گردیده .
- * نصاب تحصیلی دیپارتمنت های باگداری در پوهنخی های زراعت تجدید گردیده .
- * ظرفیت پرسونل ریاست باگداری از طریق 10 سکالرшиپ ماستری و 2 سکالرшиپ دوکتورا در وزارت زراعت، آبیاری و مالداری / ریاست های زراعت، آبیاری و مالداری بهبود یافته .

مقصدا ستراتیزیک 7: حمایه کوپراتیف های باغداری و انجمن های دهاقین:
 اشتراک تولید کننده گان در انجمن ها و یا کوپراتیف برای این که به تکنالوژی جدید دسترسی پیدا کند . و در مارکیت ها سهم فعال گرفته بتوانند، مهم میباشد. انجمن های دهاقین مصارف فی واحد را کاهش میدهد، دسترسی به مواد را پیدا می میکند و میتواند قابلیت رقابت را در مارکیت داخلی و بین المللی به دست آورد.

- * حمایه کوپراتیف ها و انجمن های یک مقصد.
- * تشویق گروپ های دهاقین دارای منافع مشترک در محصولات مشخص.

نتایج متوقعه و سنجش اقدامات:

- * 100 کوپراتیف/انجمن یک مقصد باغداری تاسیس گردیده.
- * 500 گروپ دهاقین دارای منافع مشترک در مورد محصولات مشخص تاسیس گردیده.

مقصدا ستراتیزیک 8: حمایه تجار در مورد تصدیق نامه و معیاری کردن (ستندردایزیشن):

- * تاسیس لبراتوار های خوب و مجهز، کنترول کیفیت.
- * وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، در مشارکت با همتا های دولتی مربوط و سکتور خصوصی چوکات ضروری قانونی را که محیط را برای شگوفایی مارکیت صادرات مساعد سازد به وجود خواهد آورد.
- * محصولات افغانی به طور ساده اجناس و متاع های بدون نشان و نام تجاری میباشند؛ به این خاطر دولت و سکتور خصوصی (از طریق مشارکت عامه-خصوصی) در به وجود آوردن هویت برای محصولات افغانی سرمایه گذاری خواهند نمود، هویت که به طور کامل از محصولات سایر ممالک متفاوت و حامی شهرت و اعتبار کیفیت عالی باشد.
- * حمایه تجار در قسمت عملیات خوب زراعتی، تحلیل خطر نقاط کنترول جدی و تصدیق نامه ارگانیک.
- * حمایه تجار در مورد معیاری ساختن و نام تجاری یا براند.
- * حمایه سازمان های ملی که در فراهم نمودن عملیات خوب زراعتی، تصدیق نامه تحلیل خطر نقاط کنترول جدی از طریق مشارکت عامه-خصوصی سرمایه گذاری نمایند.

نتایج متوقعه و سنجش اقدامات :

- * پنج لبراتوار کنترول کیفیت تاسیس گردیده.
- * چوکات قانونی و محیط مساعد برای شگوفایی مارکیت های صادراتی تاسیس شده.
- * وضع هویت برای محصولات افغانی از طریق سرمایه گذاری مشارکت عامه-خصوصی صورت گرفته.
- * تجار در قسمت عملیات خوب زراعتی، تحلیل خطر نقاط کنترول جدی و تصدیق نامه ارگانیک حمایه گردیده.
- * عملیات خوب زراعتی، تحلیل خطر نقاط کنترول جدی و تصدیق نامه ارگانیک توسط اداره با صلاحیت تصدیق کننده تطبیق شده.
- * 25 شرکت صادراتی قابل به اخذ تصدیق نامه سازمان ستندرد بین المللی(ISO) حمایه گردیده.

* 50 نام تجاری یا براند (ارگانیک، انکشاف متبادل) و هویت محصولات افغانی در مارکیت های منطقی و بین المللی تشویق گردیده .

* تعریفه امتیازی و مقررات تجارت که صادرات را تشویق نماید، تاسیس شده .

* صادرات به مارکیت های بین المللی به 10-5 فیصد افزایش یافته .

مقصد استراتئیک 9: تاسیس سیستم اداره داتا بیس ، سروی ملی باغداری و زون بندی برای محصولات باغداری :

سیستم اداره داتا بیس مهم است، زیرا ارقام و معلومات را بطور موثر تنظیم مینماید و استعمال کننده را قادر میسازد که چندین کار را به طور آسان انجام نماید . در حال حاضر سیستم اداره داتا بیس درباره باغداری که از آن معلومات درباره ساقه کشت، حاصل، ضایعات بعد از برداشت حاصل، صادرات، واردات وغیره به دست میاید وجود ندارد . به این خاطر تاسیس سیستم اداره داتابیس برای باغداری ضروری است.

افغانستان شرایط اقلیمی متفاوت و مناسب که فرصت های مناسب را برای کشت محصولات مختلف فراهم میسازد، را دارا میباشد . اولویت بندی و تقدیم محصولات و سیستم تولیدی در ساحت مشخص جغرافیوی دارای ظرفیت بالا تولیدات، ریاست باغداری را قادر خواهد ساخت که حمایه خویش را به طور موثر در تصمیم گیری مرکز سازد . محصولات زیاد از یک ساقه مشخص پروسس کننده گان و تجار را جلب خواهند نمود که فعالیت های بعد از برداشت حاصل را نسبت به تولیدات پرآگذه بیشتر پر منفعت سازند . ریاست با غداری با همکاری سایر جوانب ذیدخواهی و ذینفع از ساقه تولید و تجارت بالای زونبندی محصولات باغداری بیشتر کار خواهند نمود.

زونبندی محصولات باغداری معلومات خوب را برای محصولات باغداری که به طور تجاری در یک زون اگرو-ایکالوجیکی میروید همراه با ظرفیت تولیدی و کیفیت عالی فراهم خواهند نمود . متناسبانه، تا هنوز محصولات باغداری در مملکت نقشی کشی نشده اند . اهداف وزارت زراعت، آبیاری و مالداری وسیع است و پالیسی سازی ها جهت تصمیم گیری، ارقام معتبر ندارند . پالیسی ها و پلان های وسیع باعث حاشیه روی و پروگرام های بودجه غیر اختیاری با حسابدهی کم، و در نهایت مصارف زیاد و منفعت کم گردیده اند.

زون های اگرو اقلیمی با ظرفیت زمین های تحت کشت ابی و بازار عمده در جدول ذیل نشان داده می شود.

جدول - 6: ساحت کشت باغداری، موقعیت بازار های عمده و ولایات مربوط هر زون اگرو اقلیمی

زون های اگرو اقلیمی	ولایات	مساحت زمین های تحت کشت ابی، باغات و تاکستان ها به هکتار	نباتات استراتئیک باگداری	موقعیت بازار های عمده زراعتی	مساحت بازار های زراعتی به هکتار
زون مرکزی	کابل، لوگر، وردگ، پروان، کاپسا، پنجشیر،	412,526	انگور، سیب، انار ، زردالو، چارمغز، گیلاس، شفتالو،	شهر کابل	41

		کچالو و بانجان رومی		بامیان و دایکندي	
66	شهر مزار شریف	بادام، انگور، پسته، انار، چارمغز، زردالو، انجیر، خربوزه، تربوز	661,986	بلخ، سمنگان، جوزجان، سرپل، فاریاب	زون شمال
41	شهر کندز	بادام، انگور، سیب، گیلاس، پسته، چارمغز، ناک، شفتالو، خربوزه، تربوز، پیاز، رومی	408,252	کندز، بدخشان، تخار، بغلان	زون شمال شرق
72	شهر هرات	انگور، انار، پسته، زغفران، چارمغز، سیب، بادام، زردالو، انجیر، الو، شفتالو، کچالو، پیاز، تربوز، خربوزه	718,698	هرات، بادغش، غور، فراه و نیمروز	زون غرب
87	شهر کندهار	انگور، انار، بادام، زردالو، انجیر، الو، شفتالو، خربوزه، تربوز، پیاز، رومی	866,492	کندهار، زابل، ارزگان و هلمند	زون جنوب
17	شهر جلا اباد	ستروس، زیتون، جلغوزه، چارمغز، بانجان رومی، پیاز، کچالو	171,907	ننگرهار، کنر، لغمان، نورستان	زون شرق
56	شهر خوست	جلغوزه، چارمغز، انگور، سیب، گیلاس، الویخارا، پیاز، کچالو	563,437	خوست، پکتیا، پکتیکا، غزنی	زون جنوب شرق

بدون انجام دادن سروی ملی باقداری مشتمل بر ارقام اساسی در باره تولیدات، حاصله‌هی، محصولات که بر اساس ولايت و ولسوالی توسط هر دهقان کشت میشود، فيصدى محصولات که فروخته میشود، تخنيک های تولید، فعالیت های بعد از برداشت حاصل، و سروی در باره تاثيرات فعلی خدمات ترويجی، همراه با ارقام اضافی مختلف بودجه نميتواند به طور مناسب برای اقدامات مشخص تخصيص داده شود.

سيستم اداره معلومات احصائيه زراعتي / وزارت زراعت، آبياری و مالداري باید چک کردن داتا و ارقام را از طريق تيليفون و مصاحبه های اشخاص از شروع سال 2019 هر دو سال بعد انجام داده تا تاثيرات خدمات ترويجی بالاي توليد،

حاصلدهی وغیره معلوم گردد . بخش احصائیه هر پروگرام در وزارت میتواند با سیستم اداره معلومات احصائیه زراعتی کار نماید تا اعتبار و موثق بودن نتایج یقینی گردد .

- * به وجود آوردن ارتباط داتا بیس همراه سیستم اداره معلومات برای محصولات با غداری
- * سروی ملی با غداری
- * زونبندی محصولات با غداری

نتایج متوقعه و سنجهش اقدامات

- * داتا بیس برای محصولات با غداری در ریاست با غداری وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و ارتباط ریاست های زراعت، آبیاری و مالداری با سیستم اداره معلومات برقرار شده
- * دسترسی خوب به ارقام جهت انکشاف پروپوزل (پیشنهاد) پروژه ها و تصامیم عملی شده
- * زونبندی با غداری در مملکت انکشاف داده شده
- * سروی ملی با غداری تکمیل شده
- * حاصلدهی با غداری در زون های عمدۀ افزایش ارزش محصولات توسط پروسس کردن و تجارت که در این زون ها به طور خاص موثر است، بهبود یافته
- * محصولات با غداری بر اساس روند نمو، توافق و ظرفیت تولید آنها انتخاب شده

مقصد ستراتیزیک 10: حمایه همکاری بین سکتور عامه و سکتور خصوصی ذینفع برای انکشاف صنایع با غداری

همکاری با فعالیت های جاری مربوطه (اجتناب از تکرار و حمایه و تقویت پروگرام های موجود) ضروری است . در حال حاضر همکاری بین جوانب ذیدخل مربوطه ضعیف است؛ به این خاطر تقویه همکاری بین جوانب ذیدخل و ذینفع ضروری میباشد . تقویه همکاری و هماهنگی بین ریاست با غداری، انسٹیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان، ریاست ترویج، سکتور خصوصی، نماینده گی و سازمان های کمک کننده به طور قطعی مهم است .
چالش های زیاد در سکتور با غداری موجود است و جهت پاسخ به مشکلات مذکور مشارکت قوی بین سکتور عامه و خصوصی ضروری است.

- * تاسیس اداره همکاری با غداری با جوانب ذینفع مربوطه
- * تقویه گروپ های کاری با غداری
- * سرمایه گذاری موثر در سکتور با غداری و اجتناب از تکرار
- * تاسیس اداره مشارکت عامه-خصوصی برای تصدیق نامه تخم ها و مواد زرعی و معیار های کیفیت
- * انکشاف مقررات و معیار ها برای مواد ضروری (تخم ها، مواد زرعی، مواد کیمیاوی زراعتی، سامان آلات) در همکاری با سکتور خصوصی

- * دولت، احیا و عصری سازی تاسیسات کهنه و تاسیس دستگاه ها و فابریکی های جدید پروسس کردن از طریق تشبیثات مشارکت عامه-خصوصی توسط تمام جوانب ذیدخل (وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، وزارت تجارت و صنایع، وزارت اقتصاد و اداره حمایه سرمایه گذاری افغانستان) را در نظر خواهد گرفت
- * قوانین و مقررات مشخص ، معیارها، کنترول کیفیت و سایر تدابیر برای تولید، پروسس کردن و همچنان بازاریابی ، صادرات و واردات مواد ضروری و محصولات و سرمایه گذاری مربوطه وضع، تجدید نظر و تشویق خواهد گردید.
- * توسعه قرضه های موجود به تصدی های کوچک و متوسط تا احتیاجات آنها را برای سرمایه گذاری و سرمایه کار مرفاع سازد.

نتایج متوقعه و سنجهش اقدامات

- * اداره همکاری با غداری با جوانب ذیدخل و ذینفع تاسیس گردیده
- * گروپ کاری با غداری تقویه شده
- * سرمایه گذاری موثر در سکتور با غداری و اجتناب از تکرار صورت گرفته
- * ستندرد های کیفیت مواد ضروری، مواد زرعی، تخم های بذری وغیره که باعث محصولات اصلاح شده و عاید بیشتر به اندازه 10-5 فیصد بهبود یافته
- * تجدید/عصری سازی 25 تاسیسات کهنه و تاسیس 25 دستگاه و فابریکه جدید از طریق تشبیثات سکتور عامه- خصوصی توسط همه جوانب ذیدخل(وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، وزارت تجارت و صنایع، اداره حمایه سرمایه گذاری افغانستان ، اتاق تجارت و صنایع افغانستان) در نظر گرفته شده
- * قوانین و مقررات خاص، معیارهای کنترول کیفیت و سایر تدابیر جهت آغاز و عصری ساختن برای تولید و پروسس کردن و همچنان بازاریابی ، صادرات و واردات مواد ضروری و محصولات و سرمایه گذاری مربوطه تشویق گردیده
- * قرضه های موجود به تصدی های خورد و متوسط که نیاز های آنها را برای سرمایه گذاری و سرمایه کاری تکافو نماید توسعه داده شده

مقصد ستراتیزیک 11: تقویت حفاظه نباتات، تنظیم تلفیقی آفات و مصوئونیت غذائی

حفاظه نباتات در پروگرام مجموعی تولید محصولات زراعت و با غداری پایدار اهمیت قابل ملاحظه دارد. هدف کوشش های حفاظه نباتات عبارت از کاهش ممکن ضایعات توسط حشرات، امراض، گیاه های هرزه، نماتودها، موس ها وغیره میباشد. تنظیم تلفیقی آفات (IPM) روش مناسب از لحاظ اکالوجیکی است که هدف آن نگهداری مصایب آفات پائینتر از حدود بحرانی اقتصادی با کاربرد همه طریقه ها وتخنیک های عوضی کنترول آفات از قبیل عملیات خوب زراعتی، عملیات میخانیکی و بیولوژیکی با تاکید بالای آفتشهای بیولوژیکی و آفتشهای که منشأ نباتی دارند مانند نیم(Neem) و غیره میباشد. استعمال آفتشهای کیمیاوی آخرین انتخاب و آن وقت است که آفت از حدود حالت بحرانی اقتصادی بگذرد.

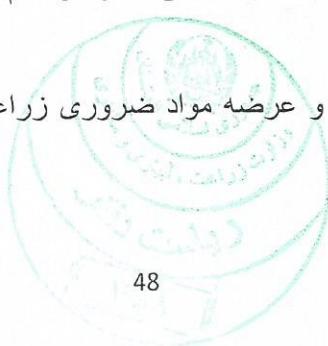
- * حمایه دهاقین و تولید کننده گان در قسمت روش تنظیم تلفیقی آفات
- * تشویق تخنیک های صحی تولید محصولات
- * استعمال تخم های بذری و مواد زرعی با کیفیت و سالم
- * اصلاح و بهبود کوشش های اداره حاصلخیزی خاک
- * کاربرد بهترین عملیه های اداره گیاه های هرزه و آب
- * تطبیق مقررات قرنطین داخلی و بین المللی
- * تجزیه مواد زهری و بقایای مواد کیمیاوی درمیوه جات خشک و تازه در لابراتوار های کنترول کیفیت مواد غذائی
- * ایجاد و تقویت واحدهای حفاظه نباتات در بخش بغدادی
- * تاسیس و تقویت واحد های کنترول بیولوژیکی
- * ازمایش حفظ الصحی محصولات بغدادی به همکاری وزارت صحت عامه
- * سترانیزی های خاص حفاظه نباتات برای محصولات بغدادی

نتایج متوقعه و سنجهش اقدامات

- * زار عین و تولید کننده گان در قسمت روش تنظیم تلفیقی آفات حمایه گردیده
- * محصولات قوی و صحی تولید گردیده
- * ضایعات به اندازه 20-10 فیصد کاهش یافته
- * محصولات باکیفیت تولید گردیده
- * عملیه های کنترول گیاه های هرزه و آب تطبیق گردیده
- * مقررات قرنطین داخلی و بین المللی تطبیق شده
- * مواد زهری و بقایای مواد کیمیاوی درمیوه جات خشک و تازه در لابراتوار های کنترول کیفیت مواد غذائی ارزیابی شده
- * واحدهای حفاظه نباتات در بخش بغدادی ایجاد و تقویت شده
- * واحدهای کنترول بیولوژیکی تاسیس و تقویت شده
- * محصولات بغدادی از نظر حفظ الصحه به همکاری وزارت صحت عامه ازمایش شده

سلامتی غذا و معیارها

- * حمایه سکتور خصوصی در قسمت تولید مواد غذایی مصنون و سالم
- * محصولات معیاری
- * حمایه انکشاف مواد زرعی پایدار و عرضه مواد ضروری زراعتی صنعتی مطابق به مقررات صحی (فایتو- سنتری) بین المللی و ملی

- * آوردن اصلاحات در تصدیق نامه صحی بودن موادغذائی ، اسناد صادرات، تصدیق نامه ها بازاریابی و غیره جوانب سیستم مقررات که معیارهای بین المللی را پوره نماید
- * آگاهی عامه درباره مسایل سلامتی مواد غذایی هم بسیار ضروری است

نتایج متوجه و سنجش اقدامات

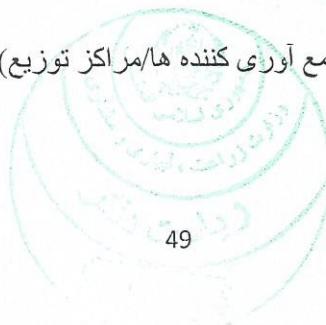
- * سکتور خصوصی در قسمت تولید غذا سالم حمایت گردیده
- * محصولات معیاری بهبود یافته
- * ارتباط به مارکیت های صادرات توسط تولیدات محفوظ قایم گردیده
- * انکشاف مواد زرعی پایدار و عرضه مواد ضروری زراعتی صنعتی مطابق به مقررات صحی (فایتو-ستتری) بین المللی و ملی حمایه گردیده
- * اصلاحات در تصدیق نامه سلامتی مواد غذایی، اسناد صادرات، تصدیق نامه ها بازاریابی و تمام جوانی دیگر سیستم قانونی که معیارهای بین المللی را پوره نمایند آسان گردیده
- * آگاهی عامه در مورد سلامتی مواد غذایی صورت گرفته

5. چوکات اداری

5.1. وظایف و مسئولیت ها

وظایف و مسئولیت های عده وزارت زراعت، آبیاری و مالداری /ریاست باغداری و سایر ادارات مربوطه عبارت از وضع معیار ها در مورد تحقیقات، اجرا خدمات قانونی، وضع و مهیا ساختن محیط برای افزایش ارزش محصولات، فراهم ساختن محیط علمی و عملی برای تشویق سکتور باغداری پایدار . از طرف دیگر، وزارت زراعت، آبیاری و مالداری/ریاست باغداری برای سکتور خصوصی منحیث فراهم کننده سهولت ها عمل خواهد نمود . باید سکتور خصوصی را به بهترین وضعیت کمک نماید که آن را فعال و پر منفعت نگهدارد.

- * تولیدکننده ها (محصولات، موادرزعی/تخم های بذری)
- * تجار (عده فروشان، داخلی و صادر کننده گان)
- * عرضه کننده گان (موادرضوری، وسایل/سامان آلات)
- * پروسس کننده گان (خشک کردن، جوس /گانسترتیت ها)
- * قرضه ها
- * ادارات تصدیق نامه
- * ادارات ستندرد سازی
- * گروپ های دهاقین (تولید کننده ها، جمع آوری کننده ها/مراکز توزیع)

مسئولیت های وزارت زراعت، آبیاری و مالداری / ریاست باغداری در فراهم ساختن تخصص، ستندرد های، معیار های که باید مواد ضروری آن را پوره نمایند و نظارت از تطبیق معیار ها و چوکات حفاظه نباتات است. همچنان این مسئولیت وزارت زراعت، آبیاری و مالداری است که چوکات را برای حفاظه نباتات و نظارت فراهم سازد. این مسئولیت وزارت زراعت، آبیاری و مالداری است که سکتور خصوصی را در فراهم نمودن سایر نیازمندی های سکتور باغداری کمک نماید و برای تولید کننده گان در فراهم ساختن کمک تحقیکی و علمی نقش مرکزی را بازی نماید. شش مرکز انکشاف باغداری بهترین مراکز برای باغداری در مملکت میباشد

5.2. میکانیزم های هماهنگی

زنگیره تولیدات باغداری معمولاً مغلق میباشد، مواد ضروری را از شعبات مختلف وزارت زراعت، آبیاری و مالداری ضرورت دارد(به طور مثال، پلانگذاری، تحقیقات، باغداری، ترویج، حفاظه نباتات، اداره تصدیق نامه، سکتور خصوصی، کوپراتیف های زراعتی، آبیاری، خاکشناسی و غیره) و خارج از وزارت زراعت، آبیاری و مالداری (به طور مثال، سرک ها، قرضه، کاربار زراعت). چندین کمک کننده و تعداد زیاد سازمان های غیر دولتی از قبل در پروگرام باغداری فعال میباشند، اما همکاری و هماهنگی که به طور فوری تاثیرات خوبیش را افزایش دهد، وجود ندارد. خطر تکرار و عدم موجودیت رابطه، تاثیرات سو بالای تولید فوق العاده زیاد است و ضرورت عاجل وجود دارد که وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در هماهنگ کردن کمک های فراهم شده در سکتور باغداری قویاً رهبری را در دست گیرد. گرچه حجم و اهمیت رشد آینده در شک و قابل بحث است، همچو رشد باغداری به توجه وزارت زراعت، آبیاری و مالداری منحیت فراهم کننده سهولت ها به سکتور باغداری، ضرورت دارد. سفارش میشود که وزارت زراعت، آبیاری و مالداری یک اداره قوی هماهنگ کننده که تحرك سریع و موثر سکتور باغداری به پیش را یقینی سازد، داشته باشد. بر علاوه دیپارتمنت های وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، پوهنخی های زراعت که در ولایات مختلف افغانستان وجود دارد رول مهم در هماهنگی در تحقیقات، تولید و انکشاف سکتور باغداری ایفا کرده می توانند.

3.5. مسایل عبوری(Cross-cutting issues)

باغداری زمینه مهمی کاریابی را مساعد می سازد. در باغداری زنان از قبل نقش مهم را هم در تولید (باغداری خانگی) و هم در صنایع پروسس بازی نموده است. نقش زنان در سکتور باغداری با در نظر داشت احترام به کلتور و عنعنات محلی باید قدردانی و بهبود یابد. زنان در فارم های کوچک، گلخانه ها، تولید محصولات زیستی، باغداری خانگی، پروسس محصولات باغداری به ترشی و اچار، رب بادنجان رومی، مربا وغیره مصروف میباشند. به طور عموم سکتور باغداری فرست های وظایف آفرینی را برای زنان به وجود آورده است. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری پالیسی جندر دارد که اشتراک زنان را در تصمیم گیری و سهم فعل در صنعت باغداری را تشویق میکند.

ضد مواد مخدوش: کشت تریاک مشکل بزرگ در مملکت است. چون سکتور باغداری محصولات ارزش بلند و محصول نقدی است؛ با در نظر داشت تولید با کیفیت عالی و دسترسی زارعین به مارکیت ها، باغداری بدیل خوب برای بدیل معیشت است. از طریق تطبیق ستراتیژی ملی باغداری، دهاقین فعالیت های خوبیش را نسبت به کشت تریاک بالای محصولات باغداری بیشتر متوجه خواهد نمود.

6. میکانیزم تطبیق

در حال که وزارت زراعت، آبیاری و مالداری تطبیق عمومی پلان را نظارت میکند، تعداد زیاد عناصر آن مشخص به کدام سکتور نیست و جوانب مختلف ذینفع وذیدخل (زارعین سازمان های زراعتی، بازیگران مارکیت، فراهم کننده گان خدمات مالی، سایر ادارات دولتی) در آن دخیل میباشند. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری / ریاست توسعه باغداری باید در قدم

اول در قسمت و ضع معیار ها برای مواد ضروری و مواد تولید زراعتی، در حفاظت و تشویق جرمپلازم دارای کیفیت عالی، در تولید و ترویج، در ارتقا ظرفیت پرسونل کلیدی، مامورین ترویج و دهاقین ، رهبری را به دست گیرد.

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری نظارت عمومی و سهولت ها برای پلانگذاری مشترک، تطبيق اولویت های ستراتیزیک، نظارت و ارزیابی مشترک و آموزش متقابل را فراهم خواهند نمود.

اصلآ در این پروگرام پروژه های بودجه اضافی از دولت و سهمداران انکشاف و تطبيق در پیشبرد فعالیت های عمدہ پروگرام باگداری کمک خواهد نمود. این پروژه های بودجه اضافی تخصص مربوطه(ملی و بین المللی) را فراهم خواهند نمود که به مرور زمان به طور تدریج نوسط پرسونل وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و ریاست های زراعت، آبیاری و مالداری /ریاست باگداری تعویض خواهد گردید . این پروژه ها در فراهم نمودن قسمت عمدہ بودجه برای مرحله ابتدائی فعالیت ها (2019) فراهم خواهد ساخت، بودجه اضافی به فعالیت های موازی ابتدائی تدارک خواهد گردید و در فراهم نمودن سهولت برای انتقال فعالیت های آینده در چوکات جز-فرعی صورت تدارک خواهد شد .

در مرحله دوم (2023-2019) فندینگ از طریق بودجه صورت خواهد گرفت و اکثریت فعالیت ها از طریق وزارت زراعت، آبیاری و مالداری (ریاست توسعه باگداری) انجام خواهد گردید .

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری تصمیم گرفته که پروگرام باگداری را از طریق ریاست توسعه باگداری با همکاری ادارات مربوطه وزارت زراعت، آبیاری و مالداری از قبیل انسٹیتوت تحقیقات زراعتی افغانستان، ریاست ترویج، ریاست حفاظه نباتات، اداره تصدیق تخم و سایر ادارات ذیر بسط تطبیق نماید . این تطبیق تعداد زیاد عناصر پروگرام باگداری جوانب نیدخل و نیفع را شامل میشود : در قدم اول زارعین/دهاقین و انجمن های آنها، بازیگران مارکیت و انجمن های آنها، فراهم کننده گان خدمات مالی به شمول وزارت مالیه، علاوه بر ریاست توسعه باگداری سایر ادارات مربوطه وزارت زراعت، آبیاری و مالداری /ریاست های زراعت، آبیاری و مالداری و همه کادر های شامل در ارتقا ظرفیت، به شمول وزارت اقتصاد و وزارت تحصیلات عالی شامل میباشند . نقش عمدہ ریاست توسعه باگداری به خاطر فراهم نمودن سهولت های پلانگذاری اشتراکی، تطبیق اولویت های ستراتیزیک، نظارت و ارزیابی اشتراکی و همچنان آموزش متقابل است . وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و ریاست های زراعت، آبیاری و مالداری /ریاست توسعه باگداری در این پروسه نقش کلیدی دارند، و باید این امر را یقینی سازد که تعیینات و وسایل عملیاتی برای سکتور باگداری برای دست آوردهای متوجه مناسب میباشند. فعالیت های ذیل طی پنج سال انجام خواهد.

جدول-7: پلان تطبیقی سکتور باغداری 2019-2023

شناخت ها	نتیجه	موقعیت	مدت شروع	مدت ختم	مسئول	فعالیت ها	نمبر
* کالکسیون ملی خوب منظم / فعل افغانستان در شش مرکز اکشاف باغداری افغانستان پذسته	* منابع جنتیکی افغانستان جمع اوری و حفاظت گردیده افغانستان در شش مرکز اکشاف باغداری افغانستان پذسته	* کابل، بلخ، کندھار، هرات، ننگرهار، کنڑ، بکتیا	2019 بومدار (ادامه دارد)	2019 بومدار	* جمع اوری، احیا، حفاظت، حفظ، کاربرد و مرآبنت، کاربرد ورایتی های ملوه جات و مغزیاب کالکسیون ملی افغانستان در شش افغانستان در شش قوریه داران افغانستان	انستیتویت تحقیقات زراعی افغانستان با همکاری ریاست باغداری، همکاری ریاست باغداری، موسسه اکشاف باغداری افغانستان و موسسه ملی افغانستان در شش قوریه داران افغانستان	1
* کالکسیون ملی و رایتی های پذسته و چار مفرز مواد زرعی بریدر	* مواد زرعی مطهین معتبر بریدر برای محصولات باغداری چنین ساله تولید گردیده	* مواد زرعی بریدر برای قوریه های مادری ستاک / موسسه ملی قوریه داران افغانستان تولید گردیده	* مواد زرعی بریدر برای قوریه های مادری ستاک / موسسه ملی قوریه داران افغانستان تولید گردیده	* مواد زرعی بریدر برای قوریه های مادری ستاک / موسسه ملی قوریه داران افغانستان تولید گردیده	* اسستیتویت تحقیقات زراعی افغانستان با همکاری ریاست باغداری	انستیتویت تحقیقات زراعی افغانستان با همکاری ریاست باغداری	انستیتویت تحقیقات زراعی افغانستان با همکاری ریاست باغداری
* تاسیس مرکز اکشاف باغداری در پکتیا - خوست	* احیای جرمیلازم انگور در فارم تحقیقاتی فرغه	* احیای جرمیلازم انگور در فارم تحقیقاتی فرغه	* مرکز جدید اکشاف باغداری در زون اکرو-ایکالوجیکی پکتیکا-خوست تاسیس گردیده جرمیلازم انگور در فارم تحقیقاتی فرغه احیای شده تعمیر دو مرکز تحقیقاتی باغداری باغداری	* احیای جرمیلازم انگور در فارم تحقیقاتی فرغه احیای شده تعمیر دو مرکز تحقیقاتی باغداری باغداری	* احیای جرمیلازم انگور در فارم تحقیقاتی فرغه احیای شده تعمیر دو مرکز تحقیقاتی باغداری	انستیتویت تحقیقات زراعی افغانستان با همکاری ریاست باغداری	انستیتویت تحقیقات زراعی افغانستان با همکاری ریاست باغداری
* تاسیس جبن باشک	* منابع جنتیکی افغانی جمع اوری و حفاظت گردیده مواد زرعی با ظرفیت برای تکثیر کردن استعمال گردیده	* کابل	2020	2019	جبن باشک های سبزیجات	2	جبن باشک های سبزیجات

تولید نخم های دورگه	<p>* گردید</p> <p>* دیپرو های مواد زراعتی پیک</p> <p>* اینستگاه یا مغازه عمومی با کیفیت تأسیس شده</p> <p>* مواد کیمیاولی با کیفیت قابل تدبیر سی است</p> <p>* دیپرو های مواد زراعتی حمایه شده</p>	<p>* موجودیت مواد کیمیاولی با کیفیت</p> <p>* تأسیس 7 اینستگاه دیپرو های زراعتی در 7 زون اکرو- آپکالوجیکی</p>	<p>* دیپرو های یک اینستگاه مواد کیمیاولی زراعتی با کیفیت تأسیس گردیده</p> <p>* تدبیر سی به مواد کیمیاولی زراعتی حاصل گردیده</p> <p>* دیپرو های زراعتی حمایه گردیده</p>	<p>* مواد دار دارد دوام</p> <p>* کابل، بلخ، کندهار، هرات، تنگه هار، کندر، پکتیا</p>	<p>* ریاست حفاظه انتباشات، ریاست خاکشناسی</p>	<p>6 حمایه 7 دیپرو مواد زراعتی با 50 فیصد سبزیجات</p>
تاسیس 5 لاپرا نوار خاکشناسی	<p>* تاسیس 5 لاپرا نوار خاکشناسی جهت تجزیه خاک با غ تاسیس شده</p> <p>* نمونه خاک با غ تجزیه شد</p>	<p>* تاسیس 5 لاپرا نوار خاکشناسی جهت تجزیه خاک با غ تاسیس شده</p>	<p>* 5 لاپرا نوار خاکشناسی جهت تجزیه خاک با غ تاسیس شده</p>	<p>* هرات، کندر، بلخ، تنگه هار، کندهار</p>	<p>* ریاست خاکشناسی</p>	<p>7 تاسیس 5 لاپرا نوار خاکشناسی</p>
تحقیقات انسانیتبروت	<p>* لاپر نوار زرع انساج بادام با غ</p> <p>* 6 میلیون ریشه های جی اف ۷۷</p> <p>* 1 میلیون گیزلا ۵، مکسما ۱۴، ۳ میلیون ولکمر و غیره</p>	<p>* لاپر نوار فعل زرع انساج</p>	<p>* اجیا و مجهر شده</p> <p>* تولید 10 میلیون ریشه های کلولن جی اف ۶۷۷، گیزلا ۵، مکسما ۱۴، ولکمر و غیره شده</p> <p>* تولید نخم تصدیقی کچالو توسط تیپر کوچک از زیاد یافته</p>	<p>* کابل</p>	<p>* تحقیقات انسانیتبروت</p>	<p>8 تقویه لاپر انوار زرع انساج جهت تکثیر انساج های کلونل ریشه های کلونل میوه جات و تیپر های کوچک کچالو</p>

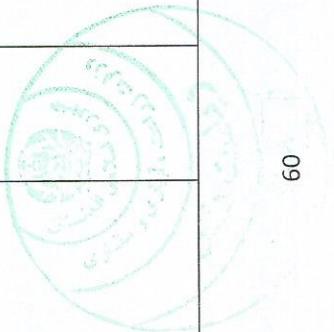
9	هکتار باع های تجاری (انبار، بازار، زرداشو، سیب، گیلاس، ناک، شقفالو)	دوائی همکاری سازمان های غیر دولتی	ریاست باغداری با همکاری سازمان های غیر دولتی	2023	2019	* تاسیس 25 هکتار باع های تجاری شده * تاسیس 10,000 هکتار باع های بازار * تاسیس 3,000 هکتار باع های زرداشو * تاسیس 2,000 هکتار باع های سیب * تاسیس 1,000 هکتار باع های گیلاس * تاسیس 500 هکتار باع های ناک * تاسیس 500 هکتار باع های شقفالو
10	ادهای باع های متراکم و به فاصله متسط	ریاست باغداری با همکاری سازمان های غیر دولتی	ریاست باغداری با همکاری سازمان های غیر دولتی	2023	2019	* تاسیس 16 هکتار باع های متراکم * هکتار باع بازار * هکتار باع شففالو * هکتار باع الولو * هکتار باع انبار * هکتار باع ناک
11	چیله کردن های هکتار تاکستان های جديد و کوهه با 50 قیصد سپسیدی.	ریاست باغداری با همکاری سازمان های غیر دولتی	ریاست باغداری با همکاری سازمان های غیر دولتی	2023	2019	* تاسیس 10,000 هکتار تاکستان با چیله تی-چیله کردن * تی-چیله کردن 5,000 هکتار * تاکستان های کوهه * ایجاد معادل 5,750,000 هکتار * وظایف ایجاد شده

16	<p>* تطبیق عملیه های زراعتی خوب * معرفی و رایتی های اصلاح شده * و تصدیق شده مطابق به تقاضا * مارکیت با بهترین پایه های مادری * معرفی زنیور عسل برای گرده * افشاری درختان میوه جات * افزایش حاصلدهی باغداری به اندازه ۵-۱۰ فیصد * معرفی ۱۰,۰۰۰ فامبل زنیور عسل برای گرده افشاری</p> <p>* عملیه های خوب زراعتی علی و تطبیق شده * و رایتی های اصلاح شده و تصدیق شده مطابق به تقاضا * مارکیت با بهترین ریشه های کلونی معرفی شده * زنیور عسل برای گرده افشاری * معرفی شده * تولیدات و حاصلدهی افزایش یافته * عسل برای گرده افشاری * سیستم ۱,۱۰,۰۰۰ اندکشاف برای * فارماداری * فارماداری قراردادی مارکیت های صادرات</p> <p>* عملیه های خوب زراعتی علی و تطبیق شده * و رایتی های اصلاح شده و تصدیق شده مطابق به تقاضا * مارکیت با بهترین پایه های مادری * معرفی زنیور عسل برای گرده * افشاری درختان میوه جات * افزایش حاصلدهی باغداری به اندازه ۵-۱۰ فیصد * معرفی ۱۰,۰۰۰ فامبل زنیور عسل برای گرده افشاری</p>	در تامی کشور	2023	2019	* ریاست باغداری، ریاست حفظه بنیات، ریاست ترویج، دیپارتمنت خاکشناسی	<p>افزایش محصولات باگداری و حاصلدهی از طریق عملیه های خوب زراعتی و معرفی زنیور عسل</p> <p>ریاست باغداری، ریاست حفظه بنیات، ریاست ترویج، دیپارتمنت خاکشناسی</p>
17	<p>* ۱,۰۰۰ سیستم برای * ۱,۰۰۰ فارماداری * ۱,۰۰۰ فارماداری مارکیت های صادرات</p>	کابل، پروان، بلخ، کندھار، هلمند، فراه، هرات، لنگر هار، کندز، پکتیا، پکتیکا، غزنی پوردوگ، لوگر بامیان، افغانستان	2023	2019	* ریاست باغداری، تجار، تولید کننده گان	<p>تأسیس سیستم فارماداری قراردادی بینن تولید کننده ها و تجار برای مارکیت های صادرات</p>
18	<p>* ضمیمات آب به اندازه ۳۰ الی ۵۸۷ فیصد کاهش * آبیاری قطره بی نصب گریده * آب برای تأسیس باغ های بیشتر صرفه جویی شده</p>	کابل، پروان، بلخ، کندھار، هلمند، فراه، هرات، لنگر هار، کندز، پکتیا، پکتیکا	2023	2019	* ریاست باغداری با همکاری موسسات غیر دولتی	<p>اصلاح اداره و منجمنت آب در سطح هزار عده شمول سیستم آبیاری قطره بی</p>

<p>19</p> <p>اداره و منجمنت خاک و استعمال کود</p> <p>ریاست باغداری و دپارتمنت خاکشناصی</p>	<p>ستره کچر خاک اصلاح و تجزیه خاک بهبود یافته پلان های تطبیق کود و مقدار آن اصلاح گردیده حاصلات زیاد و محصولات دارای کیفیت عالی توپید گردیده</p> <p>* تاسیس 2,000 گاچانه عصری، 1,000 هر کدام با مساحت مترمربع برای توپید سبزیجات خارج از فصل نموبی</p>	<p>در سرتاسر کشور</p> <p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>ریاست باغداری و دپارتمنت خاکشناصی</p>
<p>20</p> <p>تاسیس 2000 گاچانه های عصری با 60 فیصد سبزی</p>	<p>* توپیلات سبزیجات خارج از فصل نموبی به اندازه 10 فیصد افزایش یافته عیدات دهائین به اندازه 10 فیصد زیاد شده واردات سبزیجات به اندازه 10 فیصد کاهش یافته و ظایف ایجاد شده</p> <p>* تطبیق 50,000 پروگرام باغداری اشپز خانه توزیع 50,000 وسیله پروسس سبزیجات و میوه جات</p>	<p>کابل، تنگ هار، پروان، کندهار، بلخ، هرات، کندز، بغدان</p> <p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>ریاست باغداری با همکاری موسسات غیر دولتی فیصد سبزی</p>
<p>21</p> <p>پروگرام باغداری خانگی</p>	<p>* توپیل سبزیجات و میوه جات تازه در سطح خانه افزایش یافته 50,000 پروگرام باغداری اشپز خانه حمایه گردیده وسیله پروسس سبزیجات و میوه جات توزیع گردیده حالات تغذیه و صحبت مردم بهبود یافته</p> <p>* تاسیس 200 قوریه بنباتات زینتی با تولید 2 میلیون نهال زینتی</p>	<p>در سرتاسر کشور</p> <p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>ریاست باغداری و ریاست اقتصاد خانواده با همکاری موسسه ملی قوریه داران افغانستان</p>
<p>22</p> <p>تاسیس 200 قوریه بنباتات زینتی با سهولت های گلخانه ها با 40 فیصد سبزی</p>	<p>* سهولت های گلخانه ها تاسیس شده توپیل گل های قله بی و زینتی افزایش یافته و ظایف ایجاد شده</p> <p>* تاسیس 200 قوریه بنباتات زینتی با تولید 2 میلیون نهال زینتی</p>	<p>کابل، تنگ هار، پروان، کندهار، بلخ، سرپل هرات، کندز، تخار، بامیان، پکنیا</p> <p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>ریاست باغداری با موسسه ملی قوریه داران افغانستان ، سکنور خصوصی تاسیس 200 قوریه</p>

23	انکشاف مطالعه زنجیره ارزش برای برای انگور، بلادم، زردادلو، انار، گیلاب، سبب، پسته، تربز، خریزه، کچلو، پیاز ایجاد شده انکشاف ستر اینژری می برای محصولات میوه جات و سینزیجات فوق الذکر انجام سروی اساسی در باره محصولات بازاری انجام مطالعات علی بودن در باره محصولات بازاری تشریف خالیگاه های زنجیره های ارزش	در سرتاسر مملکت	2023	2019	ریاست بازاری با همکاری موسسات کمک کننده	انکشاف مطالعه زنجره ارزش میوه جات و سینزیجات مهم صادراتی
24	* تاسیس 100 محصولات بازاری * تاسیس پاک کردن ، سورت کردن، درجه بندی، پسته بندی * انکشاف داده شده * سورت کردن و درجه بندی در معماری * انکشاف محصولات معیاری براساس ضروریت مارکیت های صادراتی	بلخ، کندھار، هرات، تنگه هار، کابل، کنڑ، پکتیا، پروان	2023	2019	ریاست بازاری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی	به سطح بزرگ (کارگاه پسته بندی، پاک نمودن، موسم نحوی، سورت کردن، درجه بندی، فیصد سپسیدی پسته بندی) با 30-50
25	* تامیلیں 5 سرد خانه بزرگ (10,000 متریک تن) هرآہ با تسهیلات پسته بندی * فراهم بودن محصولات کاهش محصولات وارداتی به اندازه 10 فیصد	کابل، بلخ، هرات، تنگه هار، کندھار	2023	2019	ریاست بازاری، سکتور خصوصی، موسسات غیر دولتی	5 سرد خانه بزرگ به طرفیت 10,000- 250 تونی هرآہ با تسهیلات پسته بندی * فراهم بودن محصولات کاهش محصولات وارداتی به اندازه 10 فیصد

10	* افزایش علیات با اندازه قیصد	* وظایف ایجاد شده						
	* اعصار 2,000 کشمش خانه ستندرد	* کابین، پروان، کالپیسا، کندهار، همدن، هرات، غزنی، زابل، لوگر، سرپل، قاریب، فراه، جوزجان	*	2023	2019	برایت با غداری، سکتور خصوصی، موسسات غیر دولتی	اعمار 2,000 کشمش خانه با 60 سپسیدی	26
	* تولید کشمش سبز دارای گردیده علی	* گردیده کوپیت کشمش سبز اصلاح علید به اندازه 30-35 قیصد	*	بلخ				
	* افزایش علید به اندازه 30-35 قیصد	* افزایش یافته وظایف ایجاد شده	*	کابین، پروان، کالپیسا، کندهار، همدن، هرات، غزنی، زابل، لوگر، سرپل، قاریب، فراه، شیر غان	*	برایت با غداری، سکتور خصوصی، موسسات غیر دولتی	برای تولید کننده گان کشمکش سرخ ارگانیک	500
	* سرخ ارگانیک	* تولید کشمش سرخ ارگانیک	*	کابین، پامیان، تنکرگهار، وردگ، غزنی، لوگر، بغدان	*	برایت با غداری، سکتور خصوصی، موسسات غیر دولتی	برای تولید کننده گان کشمکش سرخ ارگانیک	500
	* تاسیس 8 ذخیره خانه بزرگ () کچالو 250-10,000 متريک تن) برای موجودیت کچالو محلی بر مارکیت	* 8 ذخیره خانه بزرگ برای کچالو اعمال گردیده موجودیت کچالو در طول سال به قیمت مناسب محصولات وارداتی کاهاش	*	کابین، پامیان، تنکرگهار، وردگ، غزنی، لوگر، بغدان	*	برایت با غداری، سکتور خصوصی، موسسات غیر دولتی	8 ذخیره خانه بزرگ برای کچالو به ظرفیت بین 50-30 50,000-250 تun با سپسیدی قیصد	28

29	اعمار یا اجها کارگاه ساختن مواد بسته بندی با پیشنهادی فیصد سببیدی	ریاست با غداری، وزارت تجارت و صنایع، سازمان های کمک کننده غیر دولتی	10 ساله 30-50	اصمار یا اجها کارگاه ساختن مواد بسته بندی با پیشنهادی فیصد سببیدی
30	* احداث 10 فابریکه جدید یا اجها فابریکه کهنه ساختن مواد بسته بندی * دسترسی به بسته بندی معیاری * وظایف ایجاد شده	* کابین، هرات، تنگه هار، کندھار، پروان، بلخ	* کابین، هرات، تنگه هار، کندھار، پروان، بلخ	* کابین، هرات، کلبل، پروان، کندھار، کنڑ، تنگه هار، لوگر
31	* اعمار 7 سرد خانه بزرگ برای (250-10000 متریک تن) برای ذخیره پیاز * موجودیت پیاز به قیمت مناسب در طول سال	* 8 سرد خانه بزرگ برای ذخیره پیاز تاسیس شده پیاز در طول سال به قیمت مناسب موجود است وارادات محصولات پیاز کاہش باقتہ * وظایف ایجاد شده	* هرات، بلخ، کلبل، پروان، کندھار، کنڑ، تنگه هار، لوگر	* هرات، بلخ، کلبل، پروان، کندھار، کنڑ، تنگه هار، لوگر
32	* تاسیس 5 فابریکه پروسس پیشنهادی محصولات معیاری مطابق به بنیادمندی مارکیت صادرات * تاسیس 5 فابریکه پروسس کچالو * افزایش علید به اندازه 20-10 * فیصد	* 5 فابریکه پروسس پیشنهادی تمامیش شده معیارهای کیفیت و پروسس کردن اصلاح شده علید افزایش باقتہ * وظایف ایجاد شده	* هرات، بلخ، بادغش، سمنگان	* کابین، هرات، غزنی، ورزگ، بامیان
33	* تاسیس 6 فابریکه پروسس بادام * افزایش علید به اندازه 10 * فیصد	* 6 فابریکه پروسس بادام * تاسیس شده علید افزایش باقتہ * وظایف ایجاد شده	* کابین، کندز، بلخ، سمنگان، کندھار، دایکندی	* کابین، پروسس کچالو با 60-50 فیصد سببیدی

34	6 فابریکه خشک کردن زرداو و انجیر تاسیس 4 فابریکه خشک کردن انجیر توپید محصولات معیاری و سنتورد افزایش علیه به اندازه 20-10- فیصد	*	6 فابریکه خشک کردن زرداو و انجیر تاسیس شده علیه افزایش پافته و ظایف ایجاد گردیده سنتورد افزایش علیه به اندازه 20-10- فیصد	*	کابل، وردک، کندھار، بلخ، بامیان، ارزگان، پروان، دایکندی	2023	2019	ریاست باغداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی	6 فابریکه خشک کردن زرداو و انجیر با سببیت 60-55 فیصد
35	8 مارکیت جدید عده فروشی تاسیس یا اجیا گردیده فروشی برای 500 تاجر یا اجیا مارکیت های کهنه تاسیس نقااط معیاری فروش 20-10- افزایش علیه به اندازه 10- فیصد	*	8 مارکیت عده فروشی تاسیس یا اجیا گردیده فروشی برای 500 تاجر یا اجیا مارکیت های کهنه تاسیس نقااط معیاری فروش 20-10- افزایش علیه به اندازه 10- فیصد	*	کابل، هرات، کندھار، تنگه هار، بلخ، پکتیکا، پکتیکا، کندز	2023	2019	ریاست باغداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی	8 مارکیت با سببیت 40-50 فیصد
36	* تاسیس شش پارک زراعت صنعتی	*	* تاسیس شش پارک زراعت صنعتی	*	کابل، هرات، کندھار، تنگه هار، بلخ، میدان وردگ	2023	2019	وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، وزارت تجارت و صنایع	تاسیس پارک های زراعت صنعتی
37	* تاسیس 9 مارکیت های زار عین همراه 9,000 زارع فیصد	*	* تاسیس 9 مارکیت های زار عین تاسیس شده علیه افزایش پافته و ظایف ایجاد شده	*	کابل، هرات، کندھار، تنگه هار، بلخ، پکتیکا، پکتیکا، غزنی، کندز	2023	2019	ریاست باغداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی	9 مارکیت زار عین به 80- های زار عین به 100 فیصد سببیت

<p>38</p> <p>شش دفتر تجاری با ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی</p> <p>فیصد 30-20 سپسیدی</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* تامیس شش دفتر تجاری نجارتی در دویی، هند، بریتانیا، اتحادیه آرپیا روسیه، اسپا مرکزی دسترسی به قیمت های مارکیت صادرات زیاد شده اوپیا، کانادا، روسیه، اسپا و خریداران</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* 6 دفتر تجاری تامیس شده ارتباط صادرات کننده کان با خریداران قلیم شده معلومات در باره تقاضا و قیمت هافت اهم شده تصادرات افزایش یافته مرکزی</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* تامیس شش دفتر تجاری نجارتی در دویی، هند، بریتانیا، اتحادیه آرپیا روسیه، اسپا مرکزی دسترسی به قیمت های مارکیت صادرات زیاد شده اوپیا، کانادا، روسیه، اسپا و خریداران</p>
<p>39</p> <p>افزایش تعرفه بالای محصولات وارداتی در اثنا فصل تولیدات ملحق در صورتی که خلاف مقررات سازمان جهانی تجارت نباشد</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* فرucht خوب برای محصولات محلي فراهم شده علیه دهائین و تجار افزایش بافتنه</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* افزایش تعرفی بالای واردات براساس فصل افزایش فروش محصولات محلی</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* تامیس شش دفتر تجاری نجارتی در دویی، هند، بریتانیا، اتحادیه آرپیا روسیه، اسپا مرکزی دسترسی به قیمت های مارکیت صادرات زیاد شده اوپیا، کانادا، روسیه، اسپا و خریداران</p>
<p>40</p> <p>سرخانه در میدان هوایی کابل با فیصد سپسیدی</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی</p>
<p>41</p> <p>سرحدات با سپسیدی سبسیدی 80-70</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی</p>
<p>42</p> <p>حمله 1,000 لاری پیچالدار برای تجارت و صنایع، سکتور خصوصی</p> <p>فیصد 30-20 سپسیدی</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی</p>	<p>دوامدار 2019</p> <p>* ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، سکتور خصوصی</p>

43	سیستم معلومات مارکیت	ریاست بازاری، وزارت تجارت و صنایع افغانستان ، سکتور خصوصی	ریاست بازاری، وزارت تجارت و صنایع افغانستان ، سکتور خصوصی
8	تأسیس سیستم فعل معلومات در شش مارکیت مهم افزایش صادرات	* تأسیس دقیق معلومات مارکیت * تأسیس شده * مارکیت به معلومات قیمت ها * مارکیت ها حاصل شده * صادرات به اندازه ۱۰-۵ فیصد * افزایش یافته	* کابین، بلخ، کندھار، هرات، ننگرهار، کندر، * کابل پروان، بلخ، کندھار، ننگرهار، کندر، هرات، پیکتیکا * کابل پروان، بلخ، کندھار، ننگرهار، کندر، هرات، پیکتیکا * در سراسر مملکت
44	ارتباط دلان با تجارت افغانستان	وزارت تجارت و صنایع افغانستان	ارتباط دلان با تجارت افغانستان
45	ریاست بازاری، ریاست حفاظه بنیات و ریاست ترویج	ریاست بازاری، ریاست حفاظه بنیات و ریاست قطعات نمایشی	ریاست بازاری، ریاست حفاظه بنیات و ریاست ترویج
46	کورس های آموزشی ترویج و پرو هنتون ها	ریاست بازاری، ریاست ترویج و پرو هنتون ها	ریاست بازاری، ریاست ترویج و پرو هنتون ها
			

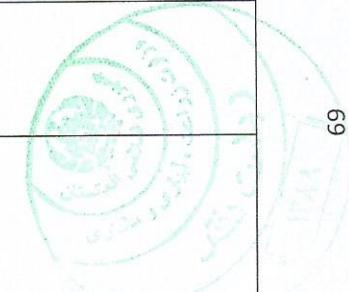
<p>* تقویت پروگرام تحصیلات عالی (ملستری) دپارتممنت هارئیکلچر پورهنهشی زراعت پورهنهون کابل</p>	<p>* پروگرام تحصیلات عالی دپارتممنت هارئیکلچر پورهنهشی زراعت پورهنهون کابل حمایه گردیده</p>	<p>* پروگرام تحصیلات عالی دپارتممنت هارئیکلچر پورهنهشی زراعت پورهنهون کابل</p>	<p>* پروگرام تحصیلات عالی دپارتممنت هارئیکلچر پورهنهشی زراعت پورهنهون کابل</p>
<p>* تزییه 10 نفر به سویه ماستر و 5 حملات تخفیکی از سکتور باغداری</p>	<p>* تزییه 10 نفر به سویه دوکتورا</p>	<p>* تزییه 10 نفر به سویه ماستر و 2 حملات تخفیکی از سکتور باغداری</p>	<p>* ظرفیت ریاست باغداری با نفر به سویه دوکتورا</p>
<p>* تزییه 10 نفر به سویه ماستر و 2 حملات تخفیکی از سکتور باغداری</p>	<p>* تزییه 10 نفر به سویه ماستر و 2 نفر به سویه دوکتورا افزایش پیاقنه</p>	<p>* هندوستان، مالیزیا و غیره</p>	<p>* هندوستان، مالیزیا و غیره</p>
<p>* 13 رهمنما کارهای عملی و اوراق تبلیغاتی و ترویجی در باره تولید و عملیه های بعد از برداشت حاصل و انکشاف مارکیتینگ آنگور، کشمکش، انار، بادام، پسته، زردallo، گیلاس، سبیب، چارمغز، کچالو، تربوز و خربوزه افزایش و ارتقا ظرفیت</p>	<p>* رهمنود های داشش عملی جهت بهبود بیشترم کشت و کار برای دهائقن توسعه گردیده است</p>	<p>* در سرتاسر مملکت</p>	<p>* رهمنود های داشش عملی جهت بهبود بیشترم کشت و کار برای دهائقن توسعه گردیده است</p>
<p>* مجله توسعه باغداری افغانستان</p>	<p>* مجله توسعه باغداری افغانستان</p>	<p>* کریکولم دپارتممنت های باغداری پورهنهشی های زراعت براساس نیاز های تقاضا و مارکیت انکشاف پیاقنه دپارتممنت هارئیکلچر زراعت پورهنهون کابل</p>	<p>* کریکولم دپارتممنت های زراعت باغداری پورهنهشی های زراعت براساس نیاز های تقاضا و مارکیت انکشاف پیاقنه دپارتممنت هارئیکلچر زراعت پورهنهون کابل</p>
<p>* تجدید نظر و اصلاح کوریکولم ها و نصاب های تحصیلی دپارتممنت اقتصاد باغداری و دپارتممنت اقتصاد توسعه زراعتی در پورهنهشی زراعت پورهنهون کابل</p>	<p>* تجدید نظر و اصلاح کوریکولم ها و نصاب های تحصیلی دپارتممنت اقتصاد باغداری و دپارتممنت اقتصاد توسعه زراعتی در پورهنهشی زراعت پورهنهون کابل</p>	<p>* در سرتاسر مملکت</p>	<p>* در سرتاسر مملکت</p>
<p>* ریاست باغداری، وزارت تعاون، آبیاری و مالداری و مداری از ریاست باغداری ارتباط پیدا کرده</p>	<p>* ریاست باغداری، وزارت تعاون، آبیاری و مالداری و مداری از ریاست باغداری ارتباط پیدا کرده</p>	<p>* سکالر شیپ های ماستری دوکتورا یا موسسات کمک کننده</p>	<p>* سکالر شیپ های ماستری دوکتورا یا موسسات کمک کننده</p>
<p>* مواد ترویجی</p>	<p>* مواد ترویجی</p>	<p>* ریاست باغداری، ریاست ترویج، و پورهنهون ها</p>	<p>* ریاست باغداری، ریاست ترویج، و پورهنهون ها</p>
<p>* تجدید نظر و اصلاح کوریکولم ها و نصاب های تحصیلی دپارتممنت اقتصاد باغداری و دپارتممنت اقتصاد توسعه زراعتی در پورهنهشی زراعتی با وزارت</p>	<p>* تجدید نظر و اصلاح کوریکولم ها و نصاب های تحصیلی دپارتممنت اقتصاد باغداری و دپارتممنت اقتصاد توسعه زراعتی در پورهنهشی زراعتی با وزارت</p>	<p>* ریاست باغداری و پورهنهونها</p>	<p>* تجدید نظر و اصلاح کوریکولم ها و نصاب های تحصیلی دپارتممنت اقتصاد باغداری و دپارتممنت اقتصاد توسعه زراعتی در پورهنهشی زراعتی با وزارت</p>

51	* تاسیس کمیته تحقیق (کمیته ارتباطات مخصوصات) در باره مخصوصات باغداری ارتباط بین محققین، کارمندان و مامورین ترویج و دهلقین	* خدمات ترویج مناسب جهت اصلاح و بهبود تولید محصولات باغداری و بهبود حاصله از این گردیده * باز رسی منظم مزارع توسط کارمندان و مامورین ترویج بهبود یافته	در سر تا سر ملکت	2023	2019	* ریاست با بغداری، ریاست ترویج و انتشیت تحقیقات زراعی افغانستان	* قایمه نمودن ارتباطات بین محققین، کارمندان ترویج، دهلقین از طریق تاسیس کمیته تحقیقات علمی و تجزیک
52	* تاسیس 6 مرکز اکشاف باغداری درختان منظر و تاکستان ها ها منحیث هسته جهت پخش واریه داشن و انتشار تکالوچی عصری	* خدمات ترویجی تحقیق و صحیح از مرکز اکشاف باغداری درختان منظر و تاکستان ها برای تولید کننده ها، پرسوس کننده ها، تجار و شاکردان از این گردیده	کابل، بلخ، کندھار، هرات، ښگهار، کندر	2023	2019	* ریاست با بغداری، انتشیت تحقیقات زراعی افغانستان، ریاست ترویج	* مرکز اکشاف باغداری درختان مشتری تاکستان ها منحیث هسته برای خدمات ترویجی
53	* ایجاد خدمات ترویجی عامله خصوصی	* اشتراک و سهم سکنور خصوصی در خدمات ترویجی تشویق گردیده	در سر تا سر ملکت	2023	2019	* ریاست با بغداری، ریاست ترویج	* خدمات ترویجی عامله-خصوصی
54	* فابریکه پرسوس میوه جات و سبزیجات قندھار (انگور، انار، زردالو و رومی) اجیا شده پادنجان رومی	* فابریکه پرسوس میوه جات و سبزیجات قندھار (انگور، انار، زردالو و رومی) اجیا شده پادنجان رومی	قندھار	2023	2019	* ریاست با بغداری و سکنور خصوصی	* اجیائی فابریکه پرسوس میوه جات و سبزیجات قندھار (انگور، زردالو انار، زردو (رومی))
55	* تصدی های کوچک و متوسط در محصولات باغداری	* 100 تصدی های کوچک و کوچک و متوسط در محصولات باغداری	کابل، بلخ، کندھار، هرات، ښگهار، کندر، بامیان، پکتیا، وردک، فراه، غزنی، پروان، پکتیکا	2023	2019	* ریاست با بغداری، وزارت تجارت و صنایع، سکنور خصوصی	* 100 تصدی کوچک و متوسط در سکنور تجارت و صنایع، سکنور خصوصی 50-20 با باغداری با فیصد سببیدی

56	* تامینیس 50 دستگاه / فابریکه جدید پروسس کردن خصوصی، وزارت تجارت خصوصی، وزارت صنایع، اداره صنایع و صنایع، اداره صنایع سرمایه گذاری افغانستان، اتاق های تجارت و صنایع افغانستان، موسسات کمک کننده	* 50 دستگاه / فابریکه جدید پروسس کردن خصوصی، وزارت تجارت صادرات زیاد شده، و عالیه افزایش یافته وظایف و فرصت کاری بخصوص برای زنان ایجاد شده	* کابل، کندھار، هرات، پروان، بلخ، کندز، بغلان، ننگرهار، پکتیا، غزنی، پکتیکا	2023	2019	* کابل، هرات، پروان، بلخ، کندھار	2023	2019	* کابل، هرات، پروان، بلخ، کندھار	50 دستگاه / فابریکه جدید پروسس با 30-50 فیصد سببیتی	* تقویت و حمایه 50 کارخانه / فابریکه جدید پروسس با 30-50 فیصد سببیتی
57	* احیا 25 کارگاه و فابریکه مصروفات معیاری	* احیا 25 کارگاه و فابریکه کیفیت محصولات بهبود یافته و صادرات افزایش یافته عالیه 5-10 فیصد زیاد شده وظایف و فرصت کاری بخصوص برای زنان ایجاد شده	* احیا 2.5 کارخانه و فابریکه پروسس حمایه گردیده کیفیت محصولات بهبود یافته و صادرات افزایش یافته عالیه 5-10 فیصد زیاد شده وظایف و فرصت کاری بخصوص برای زنان ایجاد شده	* کابل، هرات، پروان، بلخ، کندھار	2023	2019	* کابل، هرات، پروان، بلخ، کندھار	2023	2019	* کابل، هرات، پروان، بلخ، کندھار	* حمایه و تقویت 2.5 دستگاه و فابریکه کیفیت 30-50 فیصد سببیتی
58	* دستوری به کریدت طولی المدت به شر ایط مناسب برای تولید کننده های پروسس کننده ها و تجار	* تجارت و کارباریان قادر گردیده که در فابریکه های پروسس کردن سرمایه گذاری نمایند محصولات بازاری محلی برای مارکیت تولید گردیده کریدت با شرایط آسان فراهم شده	* تجارت و کارباریان قادر گردیده که در فابریکه های پروسس کردن سرمایه گذاری نمایند محصولات بازاری محلی برای مارکیت تولید گردیده کریدت با شرایط آسان فراهم شده	* در سرتاسر مملکت	2023	2019	* در سرتاسر مملکت	2023	2019	* در سرتاسر مملکت	* قرضه برای تاسیس وزارت زراعت، آبیاری و مالاری، وزارت مالیه، بانک زراعتی، موسسات کمک کننده، موسسه کمک فابریکه های پروسس محصولات زراعتی کننده فرانسه
59	* موجودیت سترندر برای انگور، کشمش، انار، زردالو، زردالو خشک (کشته)، سبزپسته، بادام، انگیر، خشک، گلاب، پیاز، کچالو، مارکیت پوره شده	* معیار برای مصروفات و نیازمندی های ضروریات مارکیت پوره شده	* معیار برای مصروفات مارکیت پوره شده	* معیار برای تربوز و خربوزه	* معیار برای تربوز و خربوزه	* معیار برای مصروفات مارکیت پوره شده	* وضع و انشکاف	* وضع و انشکاف معیارها			

<p>* تاسیس 100 کوپر ائتف / انجمن های با غداری پیک مقصدی با غداری مصوّلات با غداری افزایش مصوّلات مجموعی</p> <p>* کوپر ائتف ها / انجمن های با غداری پیک مقصدہ تاسیس با غداری مصوّلات</p>	<p>* کوپر ائتف گردیده تویلکنندہ ها برای تویلبات تجارتی جمع اوری گردیده</p> <p>* افراش مصوّلات مجموعی مصوّلات مشخص</p>	<p>* کابین، بلخ، کندھار، هرات، ننگهار، کندز، پروان، پکتیکا، غزنی، پکتیکا</p> <p>* کابین، بلخ، کندھار، هرات، ننگهار، کندز، پروان، پکتیکا، غزنی، پکتیکا</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>
<p>* تاسیس 10 شرکت بازاریابی میوه جات و 10 شرکت بازار بیلی میوه جات و 10 شرکت بازار بیلی سبزیجات</p>	<p>* تاسیس 10 شرکت بازاریابی میوه جات و 10 شرکت بازار بیلی میوه جات و 10 شرکت بازار بیلی سبزیجات</p>	<p>* کابین، بلخ، کندھار، هرات، ننگهار، کندز، پروان، پکتیکا، غزنی، پامیان</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>
<p>* 100 گروپ دهاقین منافع مشترک تاسیس شده در باره با غداری تجارتی تاسیس شده تویل جمی مصوّلات</p>	<p>* 100 گروپ دهاقین دارای منافع مشترک در باره با غداری تجارتی تاسیس شده تویل جمی مصوّلات</p>	<p>* کابین، بلخ، کندھار، هرات، ننگهار، کندز، پروان، پکتیکا، فراه پکتیکا</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>
<p>* تاسیس 5 لاپر انوار مجہز و معابر کنترول کیفیت با پرسونل تربیت و تاسیس گردیده و صادرات تشویق گردیده</p>	<p>* لاپر انوار های مجہز و معابر کنترول کیفیت با پرسونل تربیت و تاسیس گردیده و صادرات تشویق گردیده</p>	<p>* کابین، هرات، کندھار، بلخ، ننگهار</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>	<p>2023</p>	<p>2019</p>
<p>60 انجمن با غداری پیک مقصدہ با 50-30 فیصد سبیڈی</p>	<p>60 ریاست با غداری، ریاست کوپر ائتف</p>	<p>61 بازاریابی میوه جات و سبزیجات</p>	<p>62 TAS پیش شرکت وزارت زراعت، آبیاری و ملداری، وزارت تجارت و صنایع و وزارت مالیہ</p>	<p>63 TAS پیش 100 گروپ منافع مشترک دهاقین</p>	<p>64 Rیاست با غداری، وزارت تجارت و صنایع، سکندر خصوصی</p>							

<p>64</p> <p>50 نام براند برای محصولات تجاری با بغداری (انگلور، کشمش، انار، گیلاس، زرالو، انجیر، خشک، گیلاس، تربوز، خربوز، پیاز، کچالو)</p> <p>* 50 نام براند برای محصولات تجاری افغان از کشف داده شده به توسط اشخاص مشتری به سهولت شناخته شده و بازاریابی تشویق گردیده</p>	<p>* برای محصولات صادراتی</p>	<p>برای محصولات صادراتی</p>	<p>برای محصولات صادراتی</p>	<p>برای محصولات صادراتی</p>	<p>برای محصولات صادراتی</p>	<p>برای محصولات صادراتی</p>	<p>برای محصولات صادراتی</p>	<p>برای محصولات صادراتی</p>	<p>برای محصولات صادراتی</p>
<p>65</p> <p>* ایجاد اداره جهانی تصدیق نامه عملیه های خوب زراعتی و تحلیل خطر نقاط کنترول جدی ایجاد شده</p> <p>* ارائه تصدیق نامه عملیه های خوب زراعتی و تحلیل خطر نقاط کنترول جدی</p> <p>* حمله 15 پروپریکه های المللی ستندرد برای فلوریکه های پروسس محصولات با بغداری</p> <p>* نسلترسی به مارکیت های بین المللی صادرات</p>	<p>* اداره جهانی تصدیق نامه عملیه های خوب زراعتی و تحلیل خطر نقاط کنترول جدی ایجاد شده</p> <p>* ارائه تصدیق نامه عملیه های خوب زراعتی و تحلیل خطر نقاط کنترول جدی</p> <p>* حمله 15 پروپریکه های المللی ستندرد برای فلوریکه های پروسس محصولات با بغداری</p> <p>* نسلترسی به مارکیت های بین المللی صادرات</p>	<p>برای محصولات صادراتی</p>							
<p>66</p> <p>* سیستم اداره معلومات محدوده کنترلی در سکتور</p>	<p>* سیستم اداره معلومات محدوده کنترلی در سکتور</p>	<p>برای محصولات صادراتی</p>							
<p>67</p> <p>سیستم دادا بیس منجمنت</p>	<p>ریاست با بغداری، ریاست های زراعت، آبیاری و مداری، سیستم اداره معلومات</p>	<p>در سرتاسر مکت</p>							

68	زونبندی و نقشه کشی مصروفات باگداری	ریاست باگداری، ریاست های زراعت، آبیاری و ملداری، سیستم اداره معلومات	* سروی ملی باگداری، زونبندی باگداری در مملکت بر مبنای طرفت و توافق صورت گرفته حاصله‌ی باگداری در زون های عده افزایش یافته مصروفات باگداری براساس روند نمو آنها انتخاب گردیده	در سراسر اسرائیل مملکت	2023	2019	ریاست باگداری، استثماریت تحقیقات زراعتی افغانستان با هسکاری سکتور خصوصی، موسسات غیر دولتی و کمک کننده ها	ایجاد همکاری و همراهی بین سکتور عامه، سکتور خصوصی، ملی/دولتی و مشارکت بین المللی و مشارکت کمک کننده ها	68
69	ایجاد همکاری و همراهی بین سکتور عامه، سکتور خصوصی، ملی/دولتی و مشارکت بین المللی و مشارکت کمک کننده ها	ریاست باگداری، اسرائیل مملکت	* سروی ملی باگداری، زراعت، آبیاری و ملداری	وزارت زرارت، سرمایه گذاری موثر در باگداری و اجتناب از تکرار	2023	2019	ریاست باگداری، سکتور خصوصی، موسسات غیر دولتی و کمک کننده ها	ایجاد همکاری و همراهی بین سکتور عامه، سکتور خصوصی، ملی/دولتی و مشارکت بین المللی و مشارکت کمک کننده ها	69
70	تفویت حفاظه نباتات و روش تنظیم تلقیقی آفات	ریاست حفاظه نباتات و قرانطینه ریاست باگداری، ریاست ترویج	* روش مصنوع از لحاظ محیط و کنترول آفات از طریق تنظیم تلقیقی آفات صورت گرفته 20-10 ضایعات به اندازه فیصد کاهش یافته	در سراسر اسرائیل مملکت	2023	2019	ریاست حفاظه نباتات و قرانطینه ریاست باگداری، ریاست ترویج	تفویت حفاظه نباتات و روش تنظیم تلقیقی آفات	70
71	ایجاد واحد های حفاظه نباتات برای باگداری	ریاست حفاظه نباتات و ریاست باگداری	* واحد های حفاظه نباتات ایجاد شده باگداری تنظیم و کنترول مناسب افات استثنیان محفوظ مصروفات صحي تولید گردیده	در سراسر اسرائیل مملکت	2023	2019	ریاست حفاظه نباتات و ریاست باگداری	ایجاد واحد های حفاظه نباتات برای باگداری	71
72	لابرانوار غذایی و مصروفات باگداری	ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، اتاق های تجارت و صنایع افغانستان، سکتور خصوصی	* 6 لابرانوار مواد غذایی تاسیس شده * معیار های مصروفات مواد غذایی ازکشاف داده شده * صادرات و ارتباط با صادرات تشویق گردیده	کابل، کندهار، هرات، ننگرهار، بلخ، کنڑ	2023	2019	ریاست باگداری، وزارت تجارت و صنایع، اتاق های تجارت و صنایع افغانستان، سکتور خصوصی	لابرانوار غذا، مصروفات باگداری	72

جدول-8: فرصت های کاری و وظایف در سکتور باغداری مطابق ستراتژی ملی باغداری

شماره	انواع فعالیت ها	ساحه/ هکتار یا فابریکه	روزمزد /هکتار/فابریکه	وظایف در مزرعه
1	احدات باغ های میوه جات و تاکستان ها	68,000	230	15,640,000
2	کشمش خانه	2,000	440	880,000
3	گلخانه عصری	2,000	480	960,000
4	پروگرام باغداری خانگی	50,000	240	12,000,000
5	کوپراتیف ها یا انجمن های باغداری	100	528	52,800
6	قریه نباتات زینتی	200	480	96,000
7	دیپو های مواد زراعتی	7	624	4,368
8	لابراتوار خاکشناسی	5	2,112	10560
9	فارم های قراردادی	1,000	4,400	4,400,000
10	یونت های پروسس میوه جات و سبزیجات خانگی	50,000	624	31,200,000
11	مراکز بزرگ پروسس	100	9,600	960,000
12	سرد خانه بزرگ (۲۵۰-۱۰۰۰۰ تن)	5	9,600	48,000
13	تسهلات برای کشمش سرخ اور گانیک	2,000	480	960,000
14	سرد خانه بزرگ برای کچالو (۲۵۰-۱۰۰۰۰ تن)	8	9,600	76,800
15	سرد خانه بزرگ برای پیاز (۲۵۰-۱۰۰۰۰ تن)	7	9,600	67200
16	ایجاد یا احیای فابریکه های بسته بندی	10	6,240	62,400
17	فابریکه های پروسس پسته	5	4,160	20,800
18	فابریکه های پروسس کچالو	5	10,400	52,000
19	فابریکه های پروسس بادام	6	3,120	18,720
20	تسهلات برای حشک کردن زردالو و انجیر	7	6,240	43,680
21	تاسیسات مارکیت عمده فروشی	8	12,480	99,840
22	پارک صنعتی زراعتی	6	12,480	74,880
23	مارکیت برای باغداران (۱۰۰۰ نفر)	9	416,000	3,744,000
24	دفاتر تجاری	6	3,120	18,720
25	سرد خانه در میدان هوایی کابل	1	6,240	6,240
26	ساشه بان ها در بنادر	6	8,320	49,920
27	موتر های یخچالدار ۴۰ فت	1000	1,248	1,248,000
28	مکاتب آموزش مزرعه دهقان و قطعات نمایشی	500	208	104,000
29	تصدی های کوچک و متوسط (تولید اضافه از ۵۰ تن)	100	4,160	416,000
30	فابریکه های جدید پروسس	50	5,280	264,000
31	فابریکه های کهنه پروسس	25	3,520	88,000
32	اتحادیه های بازاریابی میوه و سبزی	50	1,760	88,000
33	لابراتوار های کنترول کیفیت	5	3,520	17,600
34	لابراتوار های مواد غذایی	6	3,520	21,120
	مجموع ساعت کاری		73,793,648	
	روزهای کاری		9,224,206	
	وظیفه دائمی / سال / نفر		768,683	

7. نظارت، بررسی و ارزیابی

احیا ساختار ریاست نظارت و ارزیابی، تفتيش متناب و ارزیابی تاثيرات برای ایجاد عننه آموزش مسئولیت پذیری امر حیاتی میباشد؛ جهت تهیه مواد برای مرور پالیسی و دیزاین پروگرام ها. یکجا نمودن وظایف کلیدی از قبیل جمع آوری معلومات و تحلیل و ارزیابی آن (جی آی اس و اداره احصائیه) انتقال معلومات و ارقام (سیستم اداره معلومات) باید تشخیص گردیده و از طریق مراکز خدمات زراعتی متمرکز و منابع معلومات دهاقین قابل دسترسی باشند. این نوع فعالیت یکجا نمودن اداره جمع آوری معلومات و تحلیل آن و اداره احصائیه را در وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و جابجا کردن بعضی کارمندان را در ریاست های زراعت، آبیاری و مالداری ولایتی ضروری میسازد.

سیستم اداره معلومات نقش کلیدی در ایجاد خط مشی (پلتفرم) برای انتقال معلومات در محدوده ۵ ولایت و ولسوالی های پیشنهاد شده به شمول توانایی های آنها در انتقال معلومات به دفاتر وزارت زراعت، آبیاری و مالداری خواهد داشت. با گذشت زمان سیستم اداره معلومات تکنalogی ابتکاری دارای اشکال که بتواند معلومات مهم را تنظیم و به دهاقین انتقال دهد به شمول ملتی-میدیا را استعمال خواهند نمود.

ارزیابی اداره مستقل که مستقیماً به وزیر زراعت، آبیاری و مالداری راپور بدهد، خواهد گردید. در اثنا اصلاحات امتحانی ولایات، به طور مجموعی دو ارزیابی پلانگذاری گردیده ، ارزیابی وسطی و بالاخره ارزیابی نهایی. تاکید زیاد بالای درس های آموخته شده و سفارشات توافقی در سطح پالیسی و تشکیلات خواهد بود. معلومات به دست آمده از ارزیابی های وسطی (Mid term) با در نظر داشت اینکه تطبیق و عملی ساختن این روش در نهایت در تعديلات لازمی در مقایم در سرتاسر 29 ولایت متنباقی مملکت استعمال خواهد گردید.

در مرحله امتحانی، میتدولوژی جدید ایجاد و ارزیابی خواهد شد تا یقینی سازد که پلانگذاری و سیله مقدم برای حسابدهی (مسئولیت پذیری) و منطقی (معقول) ساختن نیازمندی ها طوریکه در پائین ترین سطح (مزرعه و ولسوالی) به شمول مراکز علمی زراعت جامع جمع آوری گردید، میباشد. ادارات نظارت و ارزیابی تغیر خواهند گردید تا دو وظیفه جداگانه را منعکس سازد: نظارت توسط پلان ها و چوکات های که در آغاز دوره های پلانگذاری در مراکز علمی زراعت جامع در ولسوالی ها آمده میشود، مطلع خواهد شد. برخلاف اجرائات فعلی، تیم نظارت هم در ولایات و هم در ولسوالی ها مقیم خواهد بود. پرسونل پروژه ها و پروگرام ها با تیم نظارت هم در سطح ولایات و هم در سطح ولسوالی ها از نزدیک کار خواهند نمود تا یقینی سازد که تطبیق به وقت آن ها متناسب همراه دست اوردهای با کیفیت و مصارف میباشد. انحرافات یاد داشت و تعديلات به شمول اقدامات اصلاحی باید به وقت مناسب صورت گیرد تا یقینی شود اهداف حاصل شده و با در حصول نتایج سهیم باشد. نظارت به سطح ولایت بالای نقش و موثریت مراکز معلوماتی و مراکز منابع معلوماتی دهقان متمرکز خواهد بود. طریقه و سرعت انتقال معلومات تخفیکی به مراکز علمی زراعت جامع تمرکز عده اشخاص نظارت کننده خواهد بود.

این ستراتیژی بعداز تصویب توسط وزارت زراعت، آبیاری و مالداری قابل اجرا بوده و از تمامی ادارات و موسسات همکار ملی و بین المللی در بخش انکشافی تقاضا بعمل می اید که توافق نامه را به منظور رسمیت شناختن این ستراتیژی به امضاء رسانیده و اطمینان دهد که فعالیت های شان در مطابقت به این ستراتیژی قرار دارند. این ستراتیژی بعداز امضاء وزیر زراعت، آبیاری و مالداری قابل تطبیق و نافذ می باشد.

8. بودجه

جدول-9: بودجه برای محصولات باغداری

اجزا	بودجه (میلیون دالر امریکانی)	وجوه اختصاص شده (میلیون دالر امریکانی)	وجوه ضروری (میلیون دالر امریکانی)
محصولات بلند ارزش باغداری			
1. تحقیقات اساسی و تطبیقی	4.3	70	280
2. مواد زرعی و تخم ها	5.2		
3. تولیدات و حاصله‌ی	190.35	30	160.35
1. تاسیسات بعد از برداشت حاصل (سردخانه، کارگاه بسته بندی، لاری های یخچالدار، سورت بندی، درجه بندی، بسته بندی)	51.5	40	11.5
5. زنجیر ارزش، مطالعات اساسی ، امکانات و سروی ها	1.5		1.5
6. کاربار زراعتی	32.5		
7. ایجاد و انکشاف مارکیت	21.6		
8. معیار یا ستandard ، تصدیق نامه و فارم های قراردادی	4.5		
9. ارتقاء ظرفیت	4.4		
10. قرضه ها (کریدت)	20		
11. سیستم داتا بیس و زونبندی	2		
12. خدمات ترویجی	6.3		
13. حفاظه نباتات، تنظیم تلفیقی افات و مصنوعنیت مواد غذایی	6.2		
مجموع	350	70	280

9. خطرات و فرضیات

خطرات و فرضیات عمدۀ جهت تطبیق استراتیژی ملی باگداری قرار ذیل خلاصه می‌گردد:

1. وضعیت امنیتی، سیاسی و اقتصادی
2. ظرفیت پذیرش وزارت زراعت، آبیاری و مالداری برای مدیریت پروژه‌های انکشافی پیشنهادی
3. بسیج منابع مالی کافی
4. همکاری جوانب ذیدخواهی و سایر ادارات در تطبیق استراتیژی ملی باگداری

مسؤلین طرح و ترتیب:

1. پروفیسور غلام رسول صمدی مشاور ارشد باگداری

2. عادله بختیاری رئیسه توسعه باگداری

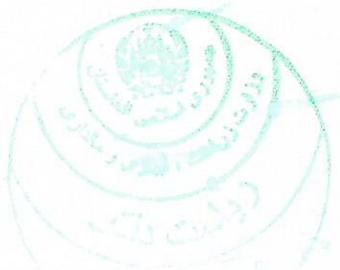
اعضای تحلیل و بازنگری:

3. محمد وصیل مسعود سرپرست ریاست پالیسی و انسجام

4. وحید الله امان مدیر عمومی تحلیل پالیسی

5. محمد قیس شریفی مدیر عمومی طرح و تسویه اسناد تقنی زراعتی

6. اسماء درویش مدیر طرح و تسویه اسناد تقنی زراعتی

منابع

1. AKT Agro-Food Feasibility Study Field Notes Report, Afghanistan, 2015.
2. ANHDO, 2016, Pomegranate Value Chain Study.
3. CSO, 2016, Afghanistan Statistical Yearbook, 2015-2016, Issue No. 37.
4. DFID, 2009, Agricultural Extension in Afghanistan: Review and Recommendations. AfghaniSATN
5. European Commission, 2003. Feasibility Study of Horticulture in Afghanistan.
6. FAO, 2003, A Review of the Horticultural Marketing and Post-Harvest Conditions in Afghanistan.
7. FAO, 2003, Afghanistan-Survey of the Horticulture Sector, Afghanistan.
8. FAO, 2016, LAND COVER ATLAS, The Islamic Republic of Afghanistan.
9. Horticulture & Livestock Project, Phase I and II (2007-2017).
10. Horticulture workshop draft, Jalalabad, 2012.
11. ICARDA, 2003, Needs Assessment of Horticulture in Afghanistan.
12. MAIL, 2005, Master Plan for Agriculture, Animal Husbandry and Food.
13. MAIL, National Horticulture Policy, 2013
14. Perennial Horticulture Development Project, Phase I and II (2006-2015)
15. Prioritizing Export Opportunities for Horticulture in Afghanistan, UC Davis, 2003.
16. Samadi, G.R. 2016, Pistachio Value Chain Study, ANHDO.
17. Samadi, G.R. 2015, Apricot and Sweet cherry Value Chain Study, ANHDO.
18. Samadi, G.R. 2015, Almond and Prune Value Chain Study, ANHDO.
19. Samadi, G.R. 2014, Grape and Raisins Value Chain Study, ANHDO.
20. World Bank report 62323, 2011, Understanding gender in the horticulture value chain: the cases of Almond, Raisin and Saffron.
21. World Bank, 2014, Afghanistan Agriculture Sector Review, Horticulture, Sector Review.